

Eiropas
Komisija

PANORAMA

PAVASARIS 2018 / Nr. 64

**Kohēzijas politika —
ieguldījumi Eiropas reģionu
nākotnē 30 gadu garumā**

ZIEMEĻREINA-
VESTFĀLENE —
NOZĪMĪGS SPĒLĒTĀJS
VALSTS UN PASAULES
MĒROGĀ

HORVĀTIJA —
TRADĪCIJU
SAGLABĀŠANA,
VIENLAIKUS
INVESTĒJOT NĀKOTNĒ

COHESION 30

Reģionālā
politika un
pilsētpolitika

PANORAMA

Šajā numurā...

Šajā žurnāla *Panorama* pavasara izdevumā mēs atzīmējam Kohēzijas politikas izveides 30. gadadienu, pievēršoties diviem īpašiem tematiem. Atskatoties uz pieciem plānošanas periodiem, ar karšu un infografiku palīdzību parādām, kā šī politika un reģioni, kuriem tā paredzēta, laika gaitā ir attīstījušies. Mēs arī aprakstām 30 simboliskus projektus no visām dalībvalstīm, kuri pierāda veikto ieguldījumu plašo vērienu un efektivitāti.

Reģionu apskatā uzmanība šoreiz ir pievērsta Ziemeļreīnai-Vestfālēnei Vācijā, par kuru ir sniegti projektu apraksti un intervija ar Ziemeļreīnas-Vestfālenes ekonomikas, inovācijas, digitalizācijas un enerģētikas ministru, profesoru Andreasu Pinkvartu (*Andreas Pinkwart*). Mēs pētām arī MVU pieejamo ERAF atbalstu, teritoriālās ietekmes novērtējumus un Komisijas jauno instrumentu kopumu migrantu integrēšanai. Tāpat skaidrojam ES un Norvēģijas, Islandes un Lihtenšteinas sadarbību Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu ietvaros.

Izdevumā iekļauta arī intervija ar Francijas teritoriālās kohēzijas ministru Žaku Mezāru (*Jacques Mézard*), kurš sniedz pārskatu par kohēzijas politikas līdzšinējo, pašreizējo un turpmāko ietekmi Francijā. Izdevuma sadaļā "Vienkāršiem vārdiem" ir iekļauti raksti no Toskānas, Brandenburgas un Atlantijas loka pilsētu konferences, projektu sadaļā ir sniegti piemēri no Igaunijas, Austrijas un Grieķijas.

Novēlu jums patīkamu lasīšanu.

AGNESE MONFRĒ (AGNÈS MONFRET)

Komunikācijas nodaļas vadītāja, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, Eiropas Komisija

04

24

54

58

IEVADRAKSTS	3	JAUNUMI ĪSUMĀ.....	23
KOHĒZIJAS FINANSĒJUMS PAVER JAUNAS IESPĒJAS FRANCIJAI	4	KOHĒZIJAS POLITIKA ATZĪMĒ SAVU 30. GADADIENU.....	24
INSTRUMENTU KOPUMS MIGRANTU ATBALSTAM	8	KOHĒZIJAS POLITIKAS IEGULDĪJUMU JOMĀ SASNIEGTĀ PROGRESA KARTĒŠANA.....	40
HORVĀTIJA NOSAKA SAVAS PRIORITĀTES.....	10	IZAUGSMES ATJAUNOŠANA ES.....	50
ZIEMEĻREINA-VESTFĀLENE — PASAULES MĒROGA SPĒLĒTĀJS.....	12	TERITORIĀLĀS IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	52
BRANDENBURGA — REĢIŅŅĀLO VAJADŽĪBU APMIERINĀŠANA	20	EEZ UN NORVĒĢIJAS DOTĀCIJAS — EIROPAS STIPRINĀŠANAI.....	54
TOSKĀNA — REĢIŅŅĀLAIS FINANSĒJUMS IR BŪTISKI SVARĪGS	21	RIETUMMAĶEDONIJA KALPO PAR PIEMĒRU CITIEM.....	58
ATLANTIJAS LOKA PILSĒTAS SADARBOJAS.....	22	PROJEKTI NO AUSTRIJAS, IGAUNIJAS UN GRIEKĪJAS.....	60
		PROGRAMMA.....	63

IEVADRAKSTS

2018. gads kohēzijas politikai ir īpašs gads. Pēc nieka trim mēnešiem, 24. jūnijā, tā atzīmēs savu 30. gadadienu — tieši tajā dienā, kad tika pieņemtas pirmās kohēzijas politikas regulas.

Lieki piebilst, ka tas ir būtisks sasniegums. Šo 30 gadu laikā mēs esam panākuši tik daudz — izaugsmi, darbvietas, ātrāku internetu, labāku piekļuvi, vairāk un labākas slimnīcas, bērnu aprūpi un skolas mūsu bērniem utt. Šajā *Panorama* izdevumā ir iekļauti 30 iespaidīgi piemēri, kas parāda, kā Eiropas reģioni ir izmantojuši kohēzijas politiku, lai nodrošinātu labāku dzīvi un labāku nākotni saviem iedzīvotājiem. Labā ziņa ir tāda, ka ikviens Eiropas reģions ir bijis daļa no šī veiksmes stāsta, spējot izmantot kohēzijas politiku tā, lai pilnvērtīgi izmantotu iespējas, ko rada lielākais iekšējais tirgus pasaulē.

Skaidrs, ka šodienas kohēzijas politika būtiski atšķiras no politikas, ko pazinām pirms 30 gadiem. Kopš tā laika Savienībai ir pievienojušās 16 jaunas dalībvalstis. Ir mainījušās gan risināmās problēmas, gan finansēšanas prioritātes. Piemēram, patlaban par nozīmīgu prioritāti kļūst atbalsts Eiropas reģionu rūpnieciskās pārkārtošanās procesam, kā arī atbalsts migrantu integrācijai.

Taču viena no šīs politikas stiprajām pusēm ir tā, ka tajā vienmēr ir ņemti vērā tās panākumi un neveiksmes un tā pastāvīgi ir pielāgota jauniem laikiem, vienlaikus nezaudējot uzticību tās sākotnējiem principiem — atbalsts vismazāk attīstītajiem reģioniem, daudzgadu programmu veidošana, stratēģiski orientēti ieguldījumi un reģionālo un vietējo partneru līdzdalība.

Es vēlētos izmantot šo iespēju, lai pateiktos visiem tiem, kas agrāk ir darījuši un šobrīd ik dienu dara šo politiku iespējamu. Es lepojos ar tūkstošiem mūsu dalībvalstīs un reģionos strādājošo kohēzijas politikas speciālistu, kuri nodrošina ES fondu sadarbību un palīdz projektu virzītājiem sekmīgi īstenot viņu projektus. Esmu pārliecināta, ka arī viņi lepojas ar šo politiku.

Tāpēc ir pienācis laiks svinēt. Taču ir arī laiks gūt jaunus panākumus, lai šī politika arī turpmāk mums palīdzētu sasniegt mūsu kopīgo Eiropas sapni par mieru, demokrātiju, brīvību, solidaritāti un labklājību ikvienam.

Pēc dažām nedēļām Komisija nāks klajā ar saviem priekšlikumiem nākamajam daudzgadu finansēšanas līgumam un turpmākajai kohēzijas politikai pēc 2020. gada. Notiks nozīmīgas debātes par to, kādām jaunajā periodā jābūt ES finansēšanas prioritātēm. Es priecājos, ka šajā kontekstā varēsim parādīt tūkstošiem konkrētu piemēru tam, kā Eiropas Savienība mūsu kontinentā ir izmainījusi dzīvi miljoniem iedzīvotāju. Liels paldies un sveicam kohēzijas politiku tās gadadienā! ■

KORINA KREČU (CORINA CREȚU)
Eiropas Reģionālās politikas komisāre

Kohēzijas politikas pielāgošana nākotnes izaicinājumiem Francijā

Francijas teritoriālās kohēzijas ministrs Žaks Mezārs (*Jacques Mézard*) dalās pārdomās par līdzšinējās, pašreizējās un turpmākās kohēzijas politikas piemērotību un par izmaiņām, kas būs nepieciešamas, lai risinātu problēmas, ar kurām Francija un visa Eiropa saskarsies pēc 2020. gada.

*Kohēzijas politika, kura tika izstrādāta un ieviesta Žaka Delora (*Jacques Delors*) vadībā 1988. gadā, nu ir 30 gadus veca. Tā pastāvīgi tika pielāgota, vienlaikus nezaudējot uzticību tās sākotnējiem principiem — atbalsts vismazāk attīstītajiem reģioniem, daudzgadu programmu veidošana, stratēģiski orientēti ieguldījumi un reģionālo un vietējo partneru līdzdalība. Vai uzticību šiem principiem tiešām vajadzēja saglabāt visā šajā 30 gadu periodā? Vai šodien tie joprojām ir spēkā?*

Kohēzijas politika ir Eiropas projekta stūrakmens, jo plaiss mazināšana starp dažādiem reģioniem ir princips, kas noteikts Romas līguma preambulā. Šī politika ir galvenā Eiropas ieguldījumu politika, un tai ir izdevies gūt būtiskus panākumus. Tā ir palīdzējusi jaunajām dalībvalstīm ātrāk panākt pārējās dalībvalstis ekonomikas jomā un ir atbalstījusi ieguldījumu veikšanu krīžu laikā. Kohēzijas politika ir arī iekļaujošas un dinamiskas attīstības politika, kuras mērķis ir sniegt iespēju teritorijām, kurās pastāv īpaši nelabvēlīgi apstākļi, labāk izmantot

to stiprās puses gan vienotajā tirgū, gan globalizētajā pasaulē. Lai šīs politikas sekmētā dinamiskā attīstība arī turpmāk patiesi būtu pieejama ikvienam, politika ir būtiski jāpielāgo vai pat jāpārstrādā šādu iemeslu dēļ:

- ekonomiskie apsvērumi: lai nodrošinātu Eiropas ilgtspēju, tai ir vajadzīgi produktīvi un radikāli pārveidoti reģioni;
- sociālie apsvērumi: Eiropas sociālās kohēzijas efektivitāte un tās cilvēkkapitāla kvalitāte būs stratēģiski svarīgi faktori;
- politiskie apsvērumi: visā kontinentā pastāv sociālās sadrumstalotības risks.

Debašu galvenais jautājums ir kohēzijas politikas budžets pēc 2020. gada. Cik tālu, Jūsprāt, šīs debātes ir pārvirzījušas uz priekšu, un ko Jūs no tām sagaidāt turpmāk?

Francijas valsts iestādes atbalsta “aktīvu budžetu suverēnai Eiropai, kas garantē mūsu drošību un gatavojas jauno eiro-piešu nākotnei”, proti, taisnīgāku un prognozējamāku budžetu. Tās ir apstiprinājušas gan savu atbalstu kohēzijas politikai, gan savu vēlmi sagaidīt šīs poli-

tikas padziļinātu reformu. Lai varētu labāk risināt pašreizējās teritoriālās problēmas, mēs vēlamies, lai šī politika būtu precīzāk orientēta un pārvaldīta ar lielākas sociālās un fiskālās konverģences palīdzību. Spēcīgu Eiropu Francija uzskata par vienīgo iespēju, kā turpmāk pilnībā aizsargāt un atbalstīt mūsu iedzīvotājus globalizētajā pasaulē.

Cik lielā mērā pašreizējās programmas palīdz stimulēt Francijas ekonomiku? Kādus konkrētus rezultātus Jūs cerat sasniegt līdz pašreizējā, t. i., 2014.– 2020. gada, plānošanas perioda beigām?

Inovācija ir atzīta par vienu no Francijas ekonomikas ar izmaksām nesaistītas konkurētspējas galvenajiem virzītājspēkiem. Ieguldījumu intensitāte pētniecības un izstrādes jomā kopš krīzes ir mazinājusies, un nav šaubu, ka šie ieguldījumi ir jāstimulē, lai stiprinātu nozaru konkurētspēju un nepieļautu atsevišķu reģionu izstāšanos no konkurences cīņās. Vēl viena būtiska dimensija, kas nosaka Francijas ekonomikas pievilcīguma pakāpi, ir investīciju vides un sociālās

“Spēcīgu Eiropu Francija uzskata par vienīgo iespēju, kā turpmāk pilnībā aizsargāt un atbalstīt mūsu iedzīvotājus globalizētajā pasaulē.”

kohēzijas stabilitāte, kuru palīdz nodrošināt arī Eiropas strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi). Šo fondu projektu īstenošanas sistēma, kurā priekšroka tiek dota strukturāliem ieguldījumiem un tiek sniegtas garantijas, arī palīdz nodrošināt ieguldījumu drošību.

Taču ESI fondu ietekme reģionos ir atkarīga no piesaistīto līdzekļu apjoma. Turklāt *ex post* novērtējuma posmā var konstatēt šo līdzekļu pozitīvo ietekmi Francijas reģionos krīzes laikā. Mūsu rīcībā tomēr nav pietiekamas informācijas, lai parādītu pašreizējā plānošanas darba ekonomisko ietekmi. Patiesībā ESI fondi reti kad darbojas izolēti. Konkrētāk

runājot, mēs ceram, ka šie fondi Francijā palīdzēs palielināt pētniecības un izstrādes jomai paredzēto izdevumu daļu, vienlaikus samazinot starp Francijas reģioniem pastāvošās atšķirības inovāciju jomā, kā arī nodarbinātības un apmācības jomā.

Jūs bijāt lauksaimniecības ministrs un tagad esat teritoriālās kohēzijas ministrs. Vai piekrītat, ka Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF) un Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) lauku teritorijās turpmāk (pēc 2020. gada) būtu jāstrādā vēl ciešākā sadarbībā, piemēram, saistībā ar platjoslas tīkla

izvēšanu? Ja vienota fonda izveide nešķiet piemērots risinājums, vai nevajadzētu meklēt integrētākus vienotas intervences veidus, jo īpaši vienkāršošanas labad?

Mana pieredze lauksaimniecības ministra amatā nebija visai ilga, taču kā ievēlēts pārstāvis no Kantālas departamenta varu apliecināt, ka platjoslas tīkla izvēšana ir ārkārtīgi svarīga ekonomiskajai attīstībai lauku teritorijās. Tāpēc papildus Francijas ļoti ātra interneta izvēšanas plānam (*France Très Haut Débit*) daudzi Francijas reģioni ir izvēlējušies izmantot Eiropas fondu līdzekļus tā izvēšanas paātrināšanai.

Optisko šķiedru kabeļu tīkla izveide — būtisks ieguldījums Francijas reģionu infrastruktūrā.

Taču fondu sarežģītajā sistēmā ar to daudzajām prioritātēm nereti trūkst pārredzamības — šī problēma ir jārisina. Francijas valsts iestādes ir paudušas savas cerības attiecībā uz vienkāršošanu un ir arī ierosinājušas iniciatīvas Eiropas iestādēm. Mēs patiesi rēķināmies ar pamatīgu vienkāršošanu laikposmā pēc 2020. gada — tam būs vajadzīga dažādo fondu darbību reglamentējošo noteikumu labāka saskaņošana.

Mums ir jābūt diezgan piesardzīgiem, jo īpaši attiecībā uz trim punktiem — mums būs jānodrošina juridiskā noteiktība līdzekļu saņēmējiem, priekšlikumu tehniskās īstenošanas iespējas, kā arī tas, lai vienkāršošanas process Kopienas līmenī nenovestu pie reglamentējošo prasību skaita palielināšanās valstu līmenī.

2014.–2020. gada plānošanas perioda laikā atbildība par ERAF līdzekļu pārvaldību Francijā no prefektūrām tika nodota reģioniem (reģionu padomēm). Ko no tā esat mācījušies?

Kāda, Jūsprāt, bija šī procesa ietekme uz valsts koordinācijas funkciju?

Pašreizējais plānošanas periods ir bijis īsts izaicinājums visām iesaistītajām pusēm. Šī plānošanas cikla laikā reģioniem bija jātiek galā ar diviem izaicinājumiem — jānodrošina programmu pārvaldība, kuras pārmērīgā sarežģītība visiem ir labi zināma, un jāvada Francijas reģionu apvienošanās, ar kuru saskārās lielākā daļa reģionu. Vadošās iestādes šos jaunus uzdevumus kopumā ir veikušas ļoti profesionāli. Savukārt koordinējošajām iestādēm bija jāsniedz atbalsts vadošajām iestādēm gan tehnisko jautājumu, gan regulējuma jomā attiecībā uz plašu tematu loku, jānodrošina tehniskā lietpratība starpministriju darbā, kā arī jānodrošina informētība par valsts nostājām dialogā ar reģioniem un Eiropas iestādēs.

Šī dialoga norisi un sistēmu darbam ir sadarbībai starp valsti un reģioniem, kas izveidota ESI fondu līdzekļu pārvaldības nodrošināšanai, noteikti var uzlabot, lai

arī, neraugoties uz izskanējušajiem apgalvojumiem, tā tiešām darbojas un sniedz rezultātus, kas kopumā ir uzskatāmi par apmierinošiem.

Francijas tālākajiem reģioniem (Francijas aizjūras departamenti) nākas saskarties ar daudzām problēmām, piemēram, ar nošķirtību, atrašanos uz salas un sarežģītiem ģeogrāfiskajiem apstākļiem. Vai īpašs līdzekļu piesķirums ir piemērots risinājums šīm problēmām? Vai ES atbalstu nevajadzētu vēl vairāk "strukturēt", vēl dziļāk un ilgtspējīgāk integrējot to atbalstā, ko sniedz ERAF un pat Eiropas Sociālais fonds (ESF)? Kādas nākamajās sarunās būs Francijas prioritātes, ņemot vērā tālāko reģionu specifiku?

Tālākie reģioni ir Eiropas Savienības iespēja. Tajos patiesi pastāv daudz iero-bežojumu un problēmu, un situācija dažādos Francijas tālākajos reģionos ir atšķirīga. Taču tālāko reģionu rīcībā ir arī

Skats uz Klermonferānas (Clermont-Ferrand) ēku jumtiem ar iespaidīgo Pijdedomu (Puy de Dôme) fonā.

Anna-Lora Morela (Anne-Laure Morel) ir Francijas tālākajā reģionā Reinjonā strādājošā jaunuzņēmuma "Torskal" īpašniece.

unikāls potenciāls un resursi, kas ir tieši saistīti ar nākotnes ekonomikas stratēģiski svarīgajām nozarēm (zaļo ekonomiku, zilo ekonomiku un pat kosmosa ekonomiku). Šie resursi diemžēl netiek pietiekami izmantoti.

Kohēzijas politika un Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) piedāvā plašu instrumentu un rīku klāstu. Īpašais līdzekļu piešķirums tālākiem reģioniem ir viens no šiem instrumentiem. Šajā kontekstā, ņemot vērā tālāko reģionu būtiskās vietējā līmeņa vajadzības, mēs vēlamies pēc iespējas ātrāk panākt progresu tādu atsevišķu svarīgāko jautājumu risināšanā, kas saistīti ar lauksaimniecību, zvejniecību, atkritumu apsaimniekošanu, apmācību un jaunatnes lietām, mobilitāti no šīm teritorijām un to starpā un tirdzniecības nolīgumiem. Pēc iniciatīvas "Assises des Outre-mer" ietvaros aizsāktajām konsultācijām tieši šajā kontekstā ieinteresētās personas ierosinās

inovatīvus, strukturālus un nodarbinātību veicinošus projektus un valdība nākamajā pavasarī tos atbalstīs.

Jūs esat ievēlēts pārstāvis no Kantālas (Overņas-Ronas-Alpu reģiona departaments). Vai ES kohēzijas politika ir atstājusi būtisku ietekmi uz šo teritoriju? Vai varat minēt dažus projektu piemērus, kas ir bijuši īpaši noderīgi iedzīvotājiem?

Eiropas Savienības kohēzijas politika ir sarežģīta, taču tā visām mūsu teritorijām paver reālas iespējas: Eiropas fondu līdzekļu vidējais īpatsvars Francijas kontinentālās daļas reģionos veiktajos ieguldījumos ir 20%, savukārt Overņas — mana reģiona — gadījumā šis īpatsvars sasniedz 76%. Tāpēc, jā, es varu teikt, ka šī politika ir būtiski svarīga valsts ierēdņiem, kuri vēlas mobilizēt investorus dalībai reģionos īstenotos strukturālos projektos. Piemēram, lauksaimniecības uzņēmējdarbības jomā

ERAF piešķīra finansējumu EUR 150 000 apmērā *BIOVITIS* vadītajam pētniecības un izstrādes projektam *MOPAD*¹, kurā tiek aicināts izmantot mikroorganismus kviešu slimību apkarošanā. Tāpat šis fonds atbalstīja arī sadarbības darbvietu izveidi ļoti mazos uzņēmumos un MVU tādās teritorijās kā Mjurā (*Murat*) (EUR 195 000) un Salēra (*Salers*) (EUR 150 000). ■

1) *Micro-Organismes Pour une Agriculture Durable* (Mikroorganismi ilgtspējīgai lauksaimniecībai).

Instrumentu kopums migrantu izcelsmes iedzīvotāju atbalstīšanai ar ES fondu starpniecību

Komisija nesēn prezentēja instrumentu kopumu, ar kura palīdzību sekmēt ES fondu darbības koordinēšanu nolūkā integrēt migrantu izcelsmes iedzīvotājus.

Ik rītu braucot ar metro, jūs varbūt nemaz neaizdomājaties par to, kas vada vilcienu un nodrošina jūsu drošu ierašanos galamērķī. Vēlāk apmeklējot slimnīcu, jūs neaptverat, kas mēra jūsu asinsspiedienu un atgādina jums par jūsu lietoto zāļu blaknēm. Jūs varbūt arī nezināt, kas slēpjas aiz jūsu meitas sapņa kļūt par Romelu Lukaku (*Romelu Lukaku*) Beļģijas valsts futbola izlasē.

Runāsim skaidru valodu — ir ļoti iespējams, ka visi šie cilvēki ir dzimuši ārpus Eiropas vai arī viņu vecāki ir ieradušies no cita kontinenta. Eiropā viņi var būt ieradušies daudzos un dažādos veidos. Lai kāds būtu bijis viņu ceļš, viņu bērni skolā saskaras ar daudziem izaicinājumiem, jo īpaši tad, ja mācās segregētā skolā.

Pastāvošā plaisa ir jāņem vērā

2016. gadā 4,1% no visiem ES iedzīvotājiem nebija nevienas dalībvalsts pilsoņi un 7% no ES iedzīvotājiem bija dzimuši ārpus ES. Dati rāda, ka joprojām pastāv ievērojama un aizvien pieaugoša sociāli ekonomiskā plaisa starp migrantu izcelsmes iedzīvotājiem un pārējo sabiedrību. Īpaši uzkrītošas ir šādas atšķirības:

- ārpus ES dzimušo migrantu bezdarba radītājs ES 28 valstīs 2016. gadā joprojām bija par 8,4 procentpunktiem augstāks nekā ES dzimušo iedzīvotāju bezdarba rādītājs;
- jau pamatzglītības beigu posmā migrantu izcelsmes bērniem ir ievērojami sliktākas atzīmes nekā citiem bērniem. Turklāt migrantu izcelsmes bērni pārāk bieži nonāk speciālās izglītības skolās.

Neraugoties uz šiem galvenajiem izaicinājumiem, pētījumi liecina, ka imigrācija tiek saistīta ar pozitīvu piensumu uzņēmējas dalībvalsts finansēm un labklājībai (no tā labumu gūst visi augsti kvalificētie un mazkvalificētie sabiedrības locekļi),

kas atkarīgs no migrantu sākotnējā prasmju līmeņa un laika, kas nepieciešams viņu integrēšanai darba tirgū.

Eiropa ir viens no pasaules bagātākajiem reģioniem. Mūsu rīcībā ir plašs resursu un instrumentu klāsts, ar kuriem mēs varam atvieglot migrantu integrāciju. Īpaši ievērojams ir dalībvalstīm pieejamais ES fondu līdzekļu apjoms (sk. attēlu turpmāk tekstā).

Piemērots izvīzītajam mērķim

Lai pilnībā izmantotu ES fondu potenciālu, komisāre Krecu kopā ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētāju Georgu Dassis (*Georges Dassis*) nesēn prezentēja “Instrumentu kopumu ES līdzekļu izmantošanai, kas paredzēti migrantu izcelsmes personu integrācijai”.

“Mērķis sekmēt saliedētas un iekļaujošas sabiedrības izveidi neatkarīgi no tās locekļu etniskās izcelsmes, pilsonības, juridiskā statusa, dzimuma, seksuālās orientācijas, reliģiskās piederības un invaliditātes ir atspoguļots Eiropas Savienības vērtībās un princīpos. Tādēļ mums būtu jāņem vērā potenciālais ieguldījums darba tirgū, ko varētu sniegt 20 miljoni trešo valstu pilsoņu, kas likumīgi uzturas Eiropas Savienībā.”

Korina Krecu (*Corina Crețu*), reģionālās politikas komisāre

Tā izveidē tika ievērotas vairākas Komisijas noteiktās galvenās prioritātes, jo īpaši nepieciešamība atbalstīt migrantu izcelsmes iedzīvotāju integrāciju atbilstoši vienlīdzīgas attieksmes principiem un nepieciešamība pēc labākas ES fondu darbības koordinēšanas.

TERMINS “MIGRANTU IZCELSMES IEDZĪVOTĀJI” ATTIECAS UZ:

- trešo valstu pilsoņiem;
- starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzējiem un tās saņēmējiem;
- bezvalstniekiem;
- cilvēkiem, kuru pilsonība nav noteikta;
- migrantu izcelsmes ES pilsoņiem.

Jāatzīmē, ka šajā kategorijā nav iekļauti mobilie ES pilsoņi.

Migrācijas, iekšlietu un pilsonības komisārs Dimitris Avramopuls (*Dimitris Avramopoulos*) sacīja: “Investīcijām integrācijas politikā mūsdienās ir būtiska nozīme, lai Eiropa arī nākotnē būtu pārtikusī, saliedēta un iekļaujoša sabiedrība.” Šis instrumentu kopums palīdzēs finansēšanas iestādēm visās dalībvalstīs uzlabot ES finansējuma izmantošanu integrācijas vajadzībām, labāk koor-

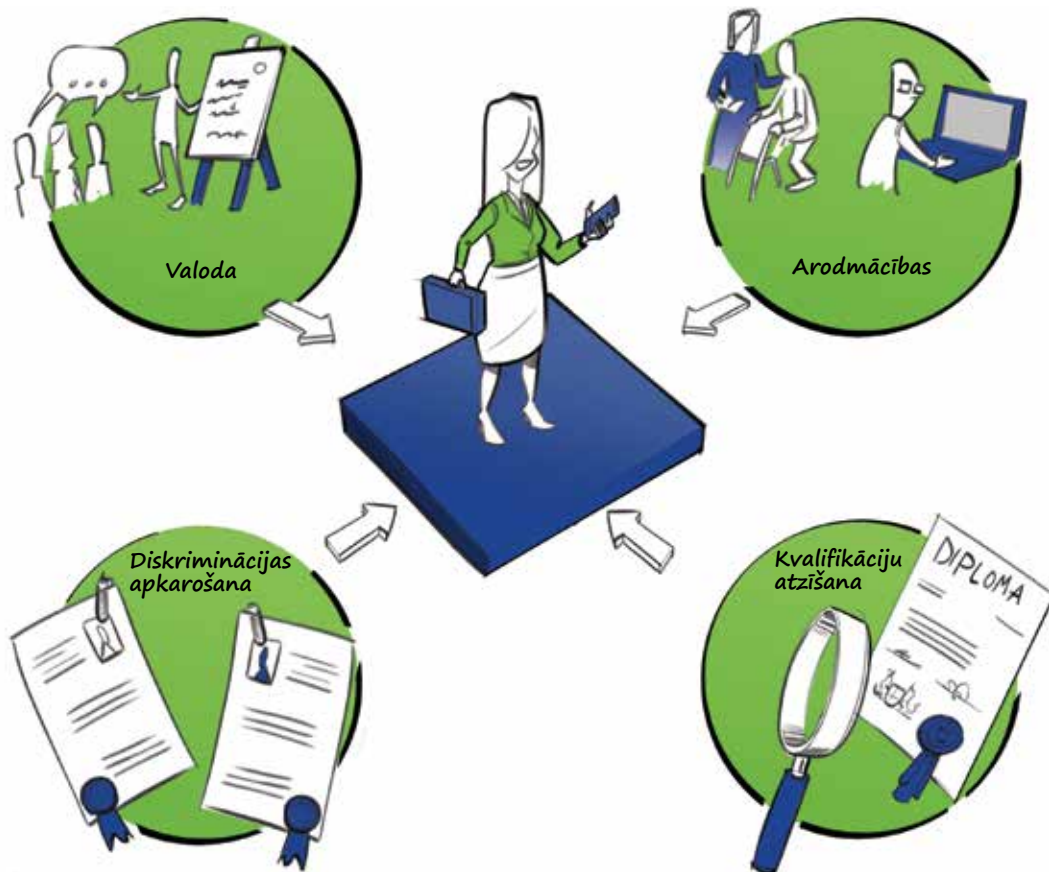
dinējot līdzekļu izlietojumu un stiprinot to sinerģiju. Ar ES fondu atbalstu finansēšanas iestādes šādi vēl vairāk palīdzēs samazināt nevienlīdzību un nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret migrantu izcelsmes iedzīvotājiem.

Instrumentu kopumā ir iekļauti daži praktiski ieteikumi attiecībā uz ES fondu līdzekļu pārvaldību, jo īpaši koncentrējoties uz to sinerģiju. Tajā ir uzskaitītas arī dažas aktuālākās problēmas saistībā ar izglītību, nodarbinātību, mājokļiem, uzņemšanu un piekļuvi pamatpakalpojumiem, kuru pilnvērtīga risināšana vēl ir priekšā un kuru novēršanā vislabāk var palīdzēt tieši ES fondi. Lielāka uzmanība būtu jāpievērš migrantu izcelsmes iedzīvotāju, jo īpaši visneaizsargātāko grupu, piemēram, bezpajumtnieku, bezvalstnieku, vientuļo vecāku un citu personu sociālajai un fiziskajai atstumtībai.

ES fondu līdzekļi ir pieejami valsts, reģionu un vietējām iestādēm. Komisija ir gatava arī turpmāk atbalstīt dalībvalstis, lai tās varētu maksimāli izmantot šo fondu potenciālu. Savukārt pēc projektu īstenošanas visās dalībvalstīs tā ir gatava atjaunināt šo instrumentu kopumu, iekļaujot tajā jaunus praktiskus ieteikumus. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://europa.eu/!gT84Bc>

Tradīciju saglabāšana, vienlaikus investējot nākotnē

Atjaunotais Sv. Mihaila cietoksnis Šibenikā (Šibenik), Horvātijā.

Jaunās daudzgadu finanšu shēmas plānošanas laikā Horvātijai ir īpaši svarīgi, lai tiktu saglabāts tradicionālo politikas jomu — kohēzijas politikas un kopējās lauksaimniecības politikas — statuss. Reģionālās attīstības un ES fondu ministre Gabriēla Žalaca (Gabrijela Žalac) skaidro Horvātijas nostāju attiecībā uz kohēzijas politikas nākotni laikposmā pēc 2020. gada, izklāstot savas valsts nostāju un skaidri nosakot tās prioritātes.

Es uzskatu, ka ir būtiski, lai kohēzijas politika arī turpmāk būtu efektīvs ES rīks, kas arī turpmāk palīdzēs samazināt ievērojamās ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības un stiprināt Eiropas ekonomikas konkurētspēju pasaulē. Horvātijā kohēzijas politika nodrošina ekonomikas izaugsmi un ilgtspējīgu attīstību un tiek uzskatīta par būtisku publisko investīciju avotu. Līdztekus aktīvai dalībai ES iestādēs Horvātijā ir arī paplašinātās Višegrādas grupas locekle, kur tā aktīvi piedalās diskusijās par kohēzijas politikas nākotni.

Ir aprēķināts, ka laikposmā no 2015. gada līdz 2017. gadam kohēzijas politikas procentuālais ieguldījums publiskajās investīcijās Horvātijā bija 80%, kas ir ļoti augsts

rādītājs salīdzinājumā ar vidējo ES 28 rādītāju, kas ir 8,5%. Tas skaidri parāda, ka valsts līdzfinansējuma daļas palielinājums dažādās valstīs ir atšķirīgs un ka katra dalībvalsts rīkojas atbilstoši apstākļiem.

Valsts līdzfinansējums noteikti palielina visu ieinteresēto personu līdzdalības sajūtu un ieinteresētību. Taču ņemot vērā attīstības līmeņa būtiskās atšķirības dažādu valstu un reģionu starpā, līdzfinansējuma daļas palielinājums nebūt nesniegs pievienoto vērtību kohēzijas politikai. Tādēļ mēs atbalstām pašreizējās minimālās valsts līdzfinansējuma likmes saglabāšanu attiecībā uz valstīm piešķirto Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) budžetu un iemaksām no valstu budžeta.

“Attiecībā uz nākotnes kohēzijas politikas galvenajiem elementiem jāsaaka, ka, manuprāt, ir ļoti svarīgi par prioritāti noteikt investīcijas. Horvātija joprojām stingri atbalsta “tradicionālās” kohēzijas politikas prioritātes, kas tiek finansētas pašreizējā plānošanas periodā, jo mēs esam ieinteresēti šo prioritāšu finansēšanā arī pēc 2020. gada.”

Prioritārās perspektīvas

Attiecībā uz nākotnes kohēzijas politikas galvenajiem elementiem jāsaaka, ka, manuprāt, ir ļoti svarīgi par prioritāti noteikt investīcijas. Horvātija joprojām stingri atbalsta “tradicionālās” kohēzijas politikas prioritātes, kas tiek finansētas pašreizējā plānošanas periodā, jo mēs esam ieinteresēti šo prioritāšu finansēšanā arī pēc 2020. gada.

Attiecībā uz daudzgadu finanšu shēmu jānorāda, ka mēs atbalstām pašreizējo septiņu gadu periodu, jo prognozējamība ir jānodrošina ilgākā termiņā, lai sniegtu tiesību aktu saskaņošanai un darbības programmu pieņemšanai vajadzīgo laiku.

Turklāt pašreizējais N+3 noteikums ir visnotaļ piemērots, un papildus trīs gadi, kas pēc līdzekļu piešķiršanas ir pieejami to apgūšanai, ir optimāls laiks.

Attiecībā uz kohēzijas politikas īstenošanas instrumentiem jānorāda, ka mēs atbalstām dotāciju kā galvenā īstenošanas instrumenta saglabāšanu, lai gan būtu jāizskata arī novērtējumi, kuros minēts, ka lietderīgi var izmantot arī finanšu instrumentus, jo īpaši kopā ar dotācijām finansiāli dzīvotspējīgās investīciju politikas jomās.

Es vēlētos arī norādīt uz to, cik svarīga ir Eiropas teritoriālā sadarbība kā lieliska platforma, kurā attīstīt koordinētu un stratēģisku sadarbību visos līmeņos ar partneriem no citām Eiropas valstīm un reģioniem.

Pavisam noteikti ir jāturpina atzīt, ka nepilnības pastāv, nodrošināt sinerģiju un papildināmību ESI fondu un citu ES fondu starpā un uzlabot kohēzijas politikas īstenošanas efektivitāti. Tādēļ mēs sagaidām vienkāršāku pāreju no viena plānošanas perioda uz nākamo un ātrāku jaunā finanšu perioda sākumu, lai nodrošinātu investīciju nepārtrauktību. ■

Gabriēla Žalaca (Gabrijela Žalac), Horvātijas reģionālās attīstības un ES fondu ministre

Ziemeļreina-Vestfālene — nozīmīgs spēlētājs valsts un pasaules mērogā

Eiropas visblīvāk apdzīvotais reģions — Ziemeļreina-Vestfālene — lepojas ar izcili veiksmīgu ekonomiku Eiropas Savienībā un ar ciešu saikni ar kaimiņvalstīm. Taču arī tur vēl ir daudz darāmā, lai izveidotu vidi, kas būtu labāk piemērota pētniecības darbībām, inovatīviem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem ar lielu izaugsmes potenciālu.

Ziemeļreina-Vestfālene, kas ir viena no Vācijas 16 federālajām zemēm, aizņem 9,5% no valsts teritorijas, tajā dzīvo aptuveni 21% valsts iedzīvotāju un tā nodrošina aptuveni 21% no valsts iekšzemes kopprodukta. Tās atrašanās vieta Eiropas centrā — Reinas-Alpu un Ziemeļjūras-Baltijas jūras transporta koridoru krustpunktā —, kā arī tas, ka tā ir rūpniecības centrs, kas nodrošina lielo Beļģijas un Nīderlandes jūras ostu darbību, padara to par reģionu ar izcili veiksmīgu ekonomiku Eiropas Savienībā.

Reģiona ekonomika ir cieši saistīta ar starptautisko tirgu un ir globāli orientēta. Tā importa un eksporta apjoms 2017. gadā bija EUR 419,8 miljardi. Starptautiskā tirdzniecība nodrošina vairāk nekā 60% no reģiona IKP. Šajā aizvien pieaugošās globalizācijas laikmetā divas trešdaļas no Ziemeļreinas-Vestfālenes eksporta apjoma joprojām nonāk Eiropas valstīs, jo īpaši kaimiņvalstīs Nīderlandē, Francijā un Apvienotajā Karalistē.

Pēdējos gados dinamiski ir attīstījies eksports no Ziemeļreinas-Vestfālenes uz Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm — Poliju, Čehijas Republiku, Ungāriju un Rumāniju. Amerikas Savienotās Valstis un Ķīna noteikti ir reģionam vissvarīgākie tirgi ārpus Eiropas.

Pasaules mēroga spēlētājs

Pasaules tirgū Ziemeļreinas-Vestfālenes uzņēmumi gūst panākumus ar ļoti dažādiem produktiem. Reģiona galvenās eksporta preces 2017. gadā bija ķīmiskie produkti, iekārtas, metāli,

mehāniskie transportlīdzekļi un transportlīdzekļu daļas. Lielu daļu no ārvalstīs sasniegtā apgrozījuma tradicionāli nodrošina reģionam īpaši nozīmīgās nozares, piemēram, mašīnbūve un ķīmijas rūpniecība.

Lai gan Ziemeļreina-Vestfālene neatrodas jūras krastā, tas, ka tai ir cieša saikne ar ZARA ostām¹ un divām starptautiskajām lidostām, nozīmē, ka tā pilda būtisku sadales funkciju visas federatīvās republikas labā. Ziemeļreina-Vestfālenē ievestā importa galvenā izcelsmes valsts ir Nīderlande, kam seko Ķīna, Francija un Beļģija.

Tā kā reģionā ir liels iedzīvotāju skaits un tā kā tas atrodas Eiropas centrā, Ziemeļreina-Vestfālene ir nozīmīgākā ārvalstu tiešo ieguldījumu koncentrēšanās vieta Vācijā. Saskaņā ar Vācijas Centrālās bankas informāciju reģionā ir koncentrēti 29,5% no kopējā ārvalstu tiešo ieguldījumu apjoma Vācijā, ļaujot tam uzņemties vadību federālo zemju vidū un apsteidzot Heseni un Bavāriju. Vairāk nekā 19000 ārvalstu uzņēmumu savu darbību Vācijā un Eiropā koordinē no šī reģiona. Apvienotā Karaliste, Amerikas Savienotās Valstis, Nīderlande, Japāna, Francija un Ķīna ir galvenās valstis, kuras veic ieguldījumus Ziemeļreina-Vestfālenē.

Ārvalstu uzņēmumi īpaši augstu vērtē to, ka attālums līdz potenciālajiem klientiem šeit ir ļoti neliels: 500 km rādiusā ap reģiona galvaspilsētu Diseldorfu dzīvo aptuveni 160 miljoni cilvēku, kas ir gandrīz trešdaļa no visiem patērētājiem Eiropas Savienībā.

1) Zēbriges, Amsterdams, Roterdams un Antverpenes ostas.

Turklāt Ziemeļreina-Vestfālene ir arī viens no pētniecības jomā visaktīvākajiem Eiropas reģioniem. Tur atrodas sešas no desmit lielākajām Vācijas universitātēm un vairāk nekā 70 augstākās izglītības iestādes.

Labas kaimiņattiecības

Reinzemes un Rūras metropoles reģions noteikti ir visblīvāk apdzīvotais metropoles reģions Vācijā — tur dzīvo aptuveni 11 miljoni iedzīvotāju. Šī reģiona pilsētas ir savienotas ciešā tīklā, veidojot policentrisku reģionālu struktūru. Tas, kā arī neliels attālums starp pilsētām, nozīmē, ka ir nepieciešama cieša sadarbība pār administratīvajām robežām.

Līdzīgi apsvērumi attiecas arī uz tām teritorijām, kas robežojas ar Beļģiju un Nīderlandi, — tur sadarbība un labas kaimiņattiecības sniedzas pāri reģiona robežām.

Lai gan Eiropas mērogā Ziemeļreina-Vestfālene ekonomiskā ziņā vidēji ir spēcīgāka nekā citi reģioni, arī tur būtiskās jomās joprojām pastāv savas vājās vietas un trūkumi. Šo problēmu pārvarēšana pavērs iespējas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai attīstībai pašreizējā ES finansēšanas perioda laikā. Neraugoties uz augstākās izglītības iestāžu lielo blīvumu, salīdzinot šo reģionu ar pārējo valsts daļu, var konstatēt, ka pētniecības un ieguldījumu jomā reģiona uzņēmumi atpaliek no pārējiem. Turklāt Ziemeļreina-Vestfālenē īstenotās pētniecības darbības joprojām nav pietiekami lielā mērā orientētas uz lielākajiem ekonomiskajiem un sociālajiem izaicinājumiem, piemēram, uz digitalizāciju un jauna veida mobilitāti.

Salīdzinājumā ar valsti kopumā Ziemeļreina-Vestfālenei vēl ir daudz darāmā attiecībā uz inovatīviem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem ar lielu izaugsmes potenciālu. MVU pietiekami neizmanto būtisko izaugsmes potenciālu, piemēram, internacionalizācijas vai resursu efektivitātes un energoefektivitātes jomā, un uzskata, ka tiem nākas saskarties ar dažādiem izaugsmes ierobežojumiem (tirdzniecības telpas, birokrātija un infrastruktūras nepilnības).

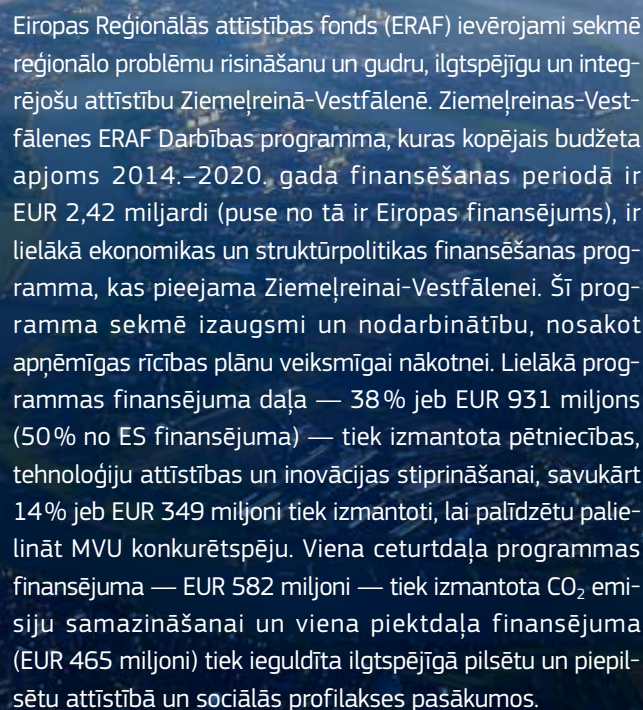
Pielāgošanās pārmaiņām

Tā kā reģionā ir attīstīta enerģētikas nozare, to īpaši ietekmē siltumnīcefekta gāzu emisijas. Enerģētikas jomā notiekošās revolūcijas kontekstā īpašas problēmas sagādā atjaunojamo energoresursu enerģijas un tīkla stabilitātes jautājumi.

Ziemeļreina-Vestfālenei grūtības sagādā arī lielās reģionu un nozaru atšķirības, kas radušās pēdējās desmitgadēs notikušo fundamentālo strukturālo pārmaiņu rezultātā. Rūpniecības ēku demontāža un rekonstrukcija, šādas transformācijas sekas, pārkārtošanās, ko vēl vairāk paātrina revolūcija enerģētikas jomā, un demogrāfiskās pārmaiņas — visi šie faktori izmaina daudzu pilsētu un reģionu ekonomiskos un sociālos pamatus. Sociālās problēmas lielajās pilsētās un piepilsētās izraisa nabadzība un atstumtība. Šo atšķirību novēršanai ir vajadzīgas koncepcijas, kas palīdz cīnīties pret šīm pārmaiņām.

Eiropas reģioni patlaban piedzīvo strukturālas pārmaiņas, kuras cita starpā raksturo digitalizācija, revolūcija enerģētikas jomā, demogrāfiskās tendences un globalizācija. Ziemeļreina-Vestfāleni šīs strukturālās pārmaiņas tuvākajā nākotnē skars īpaši spēcīgi.

Tā kā reģions atrodas Eiropas centrā un ir lielā mērā atkarīgs no norisēm starptautiskā mērogā, tas ir īpaši neaizsargāts pret dažādām pasaulē un Eiropā valdošām tendencēm. Šāda situācija rada problēmas un vienlaikus paver arī iespējas. Panākumi, kurus Ziemeļreina-Vestfālene var gūt šajā pārmaiņu procesā, ietekmēs arī citus Eiropas reģionus, jo šajā reģionā valda kosmopolītisks noskaņojums, tas ir ekonomiski spēcīgs un cieši saistīts ar saviem kaimiņiem. ■

Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) ievērojami sekmē reģionālo problēmu risināšanu un gudru, ilgtspējīgu un integrējošu attīstību Ziemeļreina-Vestfālenē. Ziemeļreinas-Vestfālenes ERAF Darbības programma, kuras kopējais budžeta apjoms 2014.–2020. gada finansēšanas periodā ir EUR 2,42 miljardi (puse no tā ir Eiropas finansējums), ir lielākā ekonomikas un struktūrpolitikas finansēšanas programma, kas pieejama Ziemeļreina-Vestfālenei. Šī programma sekmē izaugsmi un nodarbinātību, nosakot apņēmīgas rīcības plānu veiksmīgai nākotnei. Lielākā programmas finansējuma daļa — 38% jeb EUR 931 miljoni (50% no ES finansējuma) — tiek izmantota pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovācijas stiprināšanai, savukārt 14% jeb EUR 349 miljoni tiek izmantoti, lai palīdzētu palielināt MVU konkurētspēju. Viena ceturtdaļa programmas finansējuma — EUR 582 miljoni — tiek izmantota CO₂ emisiju samazināšanai un viena piektdaļa finansējuma (EUR 465 miljoni) tiek ieguldīta ilgtspējīgā pilsētu un piepilsētu attīstībā un sociālās profilakses pasākumos.

Inovācija ir svarīga tēma

Profesors Dr. Andreass Pinkvarts (Andreas Pinkwart), Ziemeļreinas-Vestfālenes ekonomikas, inovācijas, digitalizācijas un enerģētikas ministrs apspriež ES reģionālās politikas nozīmi reģiona ekonomikā.

Ministra kungs, Ziemeļreinas-Vestfālenes ERAF vadošā iestāde atrodas Jūsu vadītajā ministrijā. Vai Eiropas finansējumu, piemēram, ERAF līdzekļus, ir prātīgi izmantot ekonomiskās un sociālās kohēzijas stiprināšanai tādā salīdzinoši pārtikušā reģionā kā Ziemeļreina-Vestfālene, un vai tas tiešām ir vajadzīgs?

Eiropas Savienības kohēzijas mērķis cita starpā ir vērsts uz reģioniem, kuros notiek strukturālas pārmaiņas. Ziemeļreinas-Vestfālenes ekonomika pēdējās desmitgadēs ir radikāli mainījusies, un ne tikai ieguves rūpniecības un tērauda ražošanas jomās. ERAF ir lielā mērā palīdzējis pārvarēt ar šīm pārmaiņām saistītās problēmas. Līdz ar straujo digitalizācijas procesu pār mums patlaban veļas jauns strukturālo pārmaiņu vilnis. To izjūt arī Ziemeļreina-Vestfālenē strādājošie uzņēmumi, kuros pastāv sena tradīcija veidot ciešas attiecības ar citiem Eiropas un pasaules ekonomikas dalībniekiem. Struk-

turālo fondu līdzekļi būtu jāizmanto tālredzīgi un jānovirza pašreizējo un nākotnes problēmu risināšanai.

Lielākā daļa Ziemeļreinas-Vestfālenes ERAF programmas līdzekļu tiek izmantoti pētniecības un inovācijas jomā, lai palielinātu uz ieviešanu tirgū orientētas pētniecības un inovācijas potenciālu un lai palīdzētu uzņēmumiem kļūt inovatīvākiem. Kā Eiropas finansējums palīdz sasniegt šos mērķus?

Inovācija ir svarīga tēma. Mēs ne vien atrodamies nozīmīgā industriālā reģionā Eiropā, bet varam arī izmantot priekšrocības, ko sniedz unikālais augstākās izglītības un pētniecības iestāžu blīvums. Pieredze, ko gadu gaitā esmu guvis, strādājot par pasniedzēju un vadītāju augstākās izglītības iestādē, man ir sniegusi kādu vērtīgu atziņu: pētījumu rezultātiem un izciliem projektiem nevajadzētu palikt zinātnes iestāžu sienās —

tā vietā tos būtu jāattiecina uz ekonomiku un sabiedrību. Izmantojot no augstākās izglītības iestādēm atvasinātus uzņēmumus, mēs esam apņēmušies nodrošināt, ka labas idejas nonāk līdz reālajai ekonomikai un izvērsas par veiksmes stāstiem. Kā labu piemēru varu minēt Āhenes Tehniskajā universitātē (RWTH Aachen University) izstrādāto elektrisko autofurgonu *StreetScooter* — tūkstošiem šo transportlīdzekļu jau tiek izmantoti *Deutsche Post DHL*.

Gandrīz viena piektdaļa ERAF līdzekļu Ziemeļreina-Vestfālenē tiek izmantota ilgtspējīgai pilsētu un piepilsētu attīstībai. Vai Jūs varētu aprakstīt Ziemeļreinas-Vestfālenes īstenoto attīstības stratēģiju un to, kā ES fondu atbalstītie projekti uzlabo iedzīvotāju ikdienas dzīvi šajā reģionā?

Neraugoties uz Ziemeļreinas-Vestfālenes labajiem ekonomiskajiem rādītājiem, tai ir raksturīgas lielas teritoriālās atšķirības.

“Tā kā intensīva pārrobežu sadarbība notiek jau 25 gadus, Eiropas ideāls kļūst redzams un reāls, un mēs sekmējam vienotās ekonomiskās telpas paplašināšanu.”

Blīvi apdzīvotos apgabalos, piemēram, Reinas-Rūras metropoles reģionā, šīs atšķirības ir vērojamas pavisam nelielās teritorijās. Ja statistikas dati tiek apkopoti par plašākiem reģioniem, reālā situācija atsevišķos pilsētu rajonos šajos datos tiek apslēpta. Daudzām apkaimēm steidzami ir nepieciešama palīdzība, lai tās varētu efektīvi un ilgtspējīgi risināt savas problēmas.

Tādēļ ERAF Ziemeļreinas-Vestfālenes Darbības programmas pamatā ir integrēta pieeja, saskaņā ar kuru vietējā līmenī vienlaikus tiek risināti ekonomiskie, sociālie un vides jautājumi. Tā kā šī pieeja pēc savas būtības ir visai sarežģīta, tās īstenošanai ir vajadzīgs laiks. Nākotnē šādus teritoriāli integrētus pasākumus vajadzētu īstenot ar mazāku administratīvo slogu, lai iesaistītajām pusēm būtu vairāk laika praktisko darbu veikšanai. Veicot ieguldījumus vides aizsardzībā un klimata pārmaiņu apkarošanā, mēs vēlētos ne vien sniegt ieguldījumu globālo mērķu sasniegšanā, bet arī uzlabot mūsu iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Vai Ziemeļreina-Vestfālene izmanto arī Eiropas teritoriālās sadarbības programmas vai iniciatīvas?

Ieinteresētās personas veido aizvien vairāk starptautisku tīklu gan Eiropas iekšējā tirgū, gan ārpus tā. Ziemeļreinas-Vestfālenes priekšrocība šajā ziņā ir tās pievilcīgā atrašanās vieta, kas robežojas ar

Beļģiju un Nīderlandi. Tāpēc sadarbība ar mūsu Eiropas kaimiņiem Eiropas teritoriālās sadarbības ietvaros mūsu federālajai zemei ir īpaši nozīmīga. Tā kā intensīva pārrobežu sadarbība notiek jau 25 gadus, Eiropas ideāls kļūst redzams un reāls, un mēs sekmējam vienotās ekonomiskās telpas paplašināšanu.

Mūsu mērķis ir skaidrs — federālās zemes valdība vēlas atbalstīt pētniecību un izstrādi un padarīt mazos un vidējos uzņēmumus konkurētspējīgākus. Vienlaikus mēs arī vēlamies, lai iedzīvotāji savā ikdienas dzīvē izbaudītu Eiropas sadarbības sniegtās priekšrocības. Piemēram, pārrobežu darba ņēmēji projektu ietvaros saņem palīdzību saistībā ar administratīvu jautājumu risināšanu, kaimiņvalsts valodas apguvi un iesaistīšanos pārrobežu pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs.

Kādas ir Jūsu vēlmes un idejas attiecībā uz kohēzijas politikas kritērijiem, tēmām un finansēšanas pieejām laikposmā pēc 2020. gada?

Mēs ļoti detalizēti izskatām priekšlikumus attiecībā uz ES nākamajām daudzgadu finanšu shēmām un kohēzijas

politiku un aktīvi piedalāmies diskusijās. Vācijas Bundesrāts nesen pieņēma nostāju attiecībā uz pārdomu dokumentiem, kā arī uz strukturālo fondu finansējuma nākotni. Ziemeļreina-Vestfālene aktīvi piedalījās šajā procesā, jo mums ir ārkārtīgi svarīgi, lai procesi tiktu vienkāršoti, nodrošinot, ka finansējums ātri un bez sarežģījumiem var sasniegt tā saņēmējus. Sarežģīta apstiprināšanas un pārbaudes kārtība neļauj reģioniem kļūt ilgtspējīgiem.

Lai efektīva reģionālā politika kļūtu par realitāti, mums ir nepieciešams pienācīgs finansējums visiem reģioniem. Puse mūsu īstenoto programmu patlaban tiek finansēta no ES līdzekļiem un otra puse — no valsts un projektu partneru līdzekļiem. Tālāka Eiropas līdzekļu apjoma samazināšana šo projektu īstenošanu padarītu maz ticamu un iespējamu. ■

Ministerium für Wirtschaft, Innovation,
Digitalisierung und Energie
des Landes Nordrhein-Westfalen

Ziemeļreina-Vestfālene

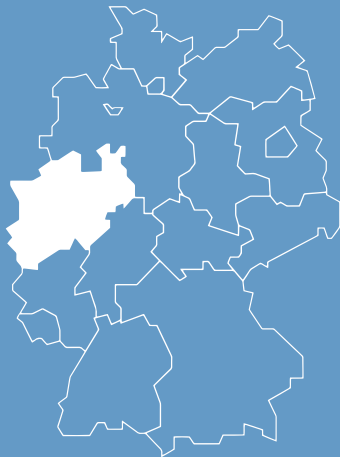
IEDZĪVOTĀJI: Ziemeļreina-Vestfālene robežojas ar Lejassaksiju ziemeļos un ziemeļaustrumos, Heseni dienvidaustrumos, Reinzemi-Pfalcu dienvidos un Beļģiju un Nīderlandi rietumos. Nedaudz mazāk nekā 2 miljoni no tās 17,9 miljoniem iedzīvotāju (2016. gada dati) ir ārzemnieki. Reinas-Rūras konurbācija, kurā ir aptuveni 10 miljoni iedzīvotāju, ir viena no 30 lielākajām metropolēm pasaulē.

EKONOMIKA: Reģiona IKP rādītājs EUR 647 067 miljonu apmērā (2015. gada dati) (jeb EUR 36 500 uz vienu iedzīvotāju) veido 126% no ES vidējā rādītāja (2015. gadā). Pētniecībai un izstrādei paredzētie izdevumi 2015. gadā bija 1,96% no IKP. Ziemeļreina-Vestfālene ir nozīmīgs rūpniecības reģions un Eiropas vadošais reģions enerģētikas jomā — tur tiek saražota aptuveni trešdaļa Vācijai nepieciešamās elektroenerģijas. 25 no 50 Vācijas lielākajiem uzņēmumiem savus galvenos birojus ir atvēruši tieši Ziemeļreina-Vestfālenē. Tā ir arī Eiropas visnozīmīgākais tirdzniecības centrs, kur atrodas daudzu Vācijas lielāko mazumtirdzniecības uzņēmumu galvenie biroji.

DARBA TIRGUS: Darba tirgus dažādās reģiona daļās ievērojami atšķiras — reģionā atrodas gan dažas strukturāli vājas pilsētas, jo īpaši Rūras apgabalā, gan arī dinamiskais Reinzemes reģions, kas stiepjas Diseldorfas-Ķelnes-Bonnas virzienā. 2017. gada februārī bezdarba līmenis Ziemeļreina-Vestfālenē bija 7,7%, savukārt bezdarba rādītājs valstī bija 6,3%. Galvenie nodarbinātības avoti ir ražošana (metālražošana un elektroiekārtas), vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, mehānisko transportlīdzekļu apkope un remonts, kā arī sociālā aprūpe un sociālais darbs.

SVARĪGĀKĀS NOZARES: Centrālais Reinas-Rūras reģions ir federālās zemes svarīgākais rūpniecības, ieguves rūpniecības un enerģijas ražošanas rajons.

Bitumēnogles tiek iegūtas gar Rūras upi un Āhenes pilsētas apkārtnē, savukārt lignīts tiek iegūts uz rietumiem no Ķelnes, lai gan daudzas ogļraktuves ir slēgtas. Naftas pārstrādes uzņēmumi, kas atrodas Rūras un Reinas krastos, ar cauruļvadiem ir savienoti ar Ziemeļjūru.

Šajā reģionā tiek saražota lielākā daļa Vācijā ražotā neapstrādātā tērauda, un Rūras apkārtnē tiek ražotas arī ķīmikālijas, tekstilizstrādājumi, smagā tehnika, elektroiekārtas, mērinstrumenti un alus. Reinas-Rūras reģiona dienviddaļā būtisku vietu ieņem dzelzs rūpniecība un metalurģija un tekstilizstrādājumu ražošana. Pēc pārmaiņām ekonomiskajā struktūrā un tēla izmaiņām šis reģions ir kļuvis par vienu no Vācijas visnozīmīgākajiem augsto tehnoloģiju centriem.

Liela daļa ārpus Rūras reģiona esošās teritorijas ir atvēlēta lauksaimniecības uzņēmumiem, dārzkopības saimniecībām un augļu dārziem. Dienvidu zemienēs tiek audzēti kvieši un cukurbietes, ziemeļos — augļi un dārzeņi, savukārt liellopu un cūku audzēšana ir izplatīta Minsteres apkārtnē un Reinas lejtecē.

LIETPRATĪGĀ SPECIALIZĀCIJA: Pēc pārkārtošanās reģiona rūpniecības politika ir vērsta uz astoņiem vadošajiem tirgiem, kuros šis reģions ir spēcīgs lietpratīgās specializācijas rezultātā: jauni materiāli, mašīnbūves un iekārtu inženierijas/ražošanas tehnoloģijas, veselība, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, mobilitāte un loģistika, enerģētika un vide, dzīvības zinātnes, plašsaziņas līdzekļi un radošās nozares. Ziemeļreina-Vestfālene izstrādā arī īpaši MVU, universitātēm un pētniecības organizācijām paredzētu tehnoloģiju nodošanas stratēģiju, savienojot vadošos tirgus, izmantojot uz pētniecību orientētu pieeju.

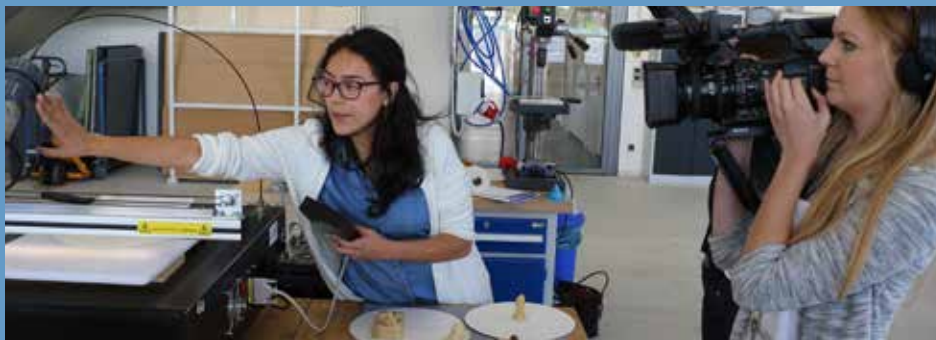

REINAS LEJTECES REĢIONA 3D KOMPETENCES CENTRS (*LOWER RHINE 3D CENTRE OF COMPETENCE*): ADITĪVĀS RAŽOŠANAS TEHNOLOĢIJAS

3D druka ir plaši izmantojama vidēja lieluma uzņēmumos, aptverot visus posmus, sākot ar prototipu izstrādi un beidzot ar gala produktu ražošanu. Šādi var ātrāk izstrādāt un saražot jaunus produktus. Lai tēmu “3D druka” integrētu savās studiju programmās un nostiprinātu tās pozīcijas reģionā, trīs Ziemeļreinas-Vestfālenes universitātes —

Reinas-Vālas Universitāte (*Hochschule Rhein-Waal*), Rietumrūras Lietišķo zinātņu universitāte (*Hochschule Ruhr West*) un Āhenes Tehniskā universitāte (*RWTH Aachen*) — ir pieņēmušas koncepciju *FabLab*.

FabLab ir augsto tehnoloģiju ražotne, kurā gan individuāli, gan kolektīvi tiek izmantotas personālās ražošanas iespējas un tiek sekmēta tās izplatīšana. Atklātās inovācijas procesu sasaistīšana ar personālās ražošanas tehnoloģijām ir daļa

klūtu par esošo iniciatīvu centru un lai tajā izmantotu *FabLab* sniegtās ražošanas iespējas. Tā galvenais uzdevums ir nodrošināt digitālās ražošanas kompetenču integrēšanu dažādos studijuursos. Vēl viens mērķis ir izveidot *FAB Academy* — Masačūsetsas Tehnoloģiju institūta (*MIT*) starptautisko apmācību programmu, kuras pamatā ir digitālā ražošana.

Turklāt 3D kompetences centra darbinieki veido kontaktus ar uzņēmumiem, kuri izmanto vai ir ieinteresēti izmantot 3D tehnoloģijas, lai izstrādātu izglītojošus materiālus rūpniecības un tirdzniecības nozaru pārstāvjiem. Centra darbinieki sazinās arī ar pasniedzējiem un skolām, lai izstrādātu mācību un semināru materiālus.

Reinas lejteces reģiona 3D kompetences un apmācības centrs apvieno nozīmīgus inovācijas procesa virzītājus no zinātnes, strādājošo uzņēmumu un jaunuzņēmumu vides, ļaujot tiem izmantot aditīvās ražošanas tehnoloģijas ekonomikas un sabiedrības labā.

FINANSĒJUMS

Kopējais ieguldījums EUR 3 714 287, ko veido:

ERAF finansējums

EUR 1 857 143 apmērā

Ziemeļreinas-Vestfālenes reģiona finansējums EUR 1 485 715 apmērā

PROJEKTA PARTNERI

Hochschule Rhein-Waal

Hochschule Ruhr West

RHTWH Aachen

no ilgtermiņa vīzijas, kuru raksturo individuāla un decentralizēta produktu izstrāde un ražošana.

Strādājot kopā kā projekta partneri, šīs trīs universitātes Reinas lejteces reģionā veido galveno 3D kompetences un tālākizglītības centru, lai tas

ĒRENFELDES DIZAINA KVARTĀLS (*DESIGN QUARTIER EHRENFELD*): PAMATS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS PROCESIEM

Zīmogs “Ražots Ķelnē, Ērenfeldē” pavisam drīz būs pazīstams visā valstī. Tas notiek, pateicoties idejām un aizrautībai, kas virmo gaisā Ērenfeldes Dizaina kvartālā (*DQE*) — tā ir iniciatīva, kuras uzdevums ir padarīt Ērenfeldes rajonu Ķelnē par radošuma un jaunatnes dizaina centru. Nodrošinot gadus jauniem radošo nozaru pārstāvjiem iespēju sanākt kopā vienā telpā, lai sadarbotos, šai iniciatīvai ir izdevies radīt jaunas darba un vērtību radīšanas formas, kā arī inovatīvas idejas un produktus.

Ērenfelde Ķelnē ir lielisks piemērs tam, kā izveidot dinamisku eksperimentālā dizaina telpu jauniešiem no dažādām valstīm. Izmēru ziņā nelielā infrastruktūra, kas

ir rūpnieciskais mantojums, kurā valda starpkultūru atmosfēra, ir izcili piemērota tam, lai tur izveidotu inovatīvu un eksperimentālu vidi radošiem mazajiem uzņēmumiem, dizaina un inovatīvajām tehnoloģijām, kā arī alternatīvam marketingam, komunikācijai un tūrismam. Tika izstrādāts rīcības plāns, lai jaunajām vajadzībām pielāgotu telpas esošajās ēkās un radītu konceptuālo pamatu dizaina kvartāla un dizaina kompetenču centra izveidei.

FINANSĒJUMS

Kopējais ieguldījums EUR 976 637, ko veido:

ERAF finansējums

EUR 483 900 apmērā

Ziemeļreinas-Vestfālenes reģiona finansējums EUR 290 339 apmērā

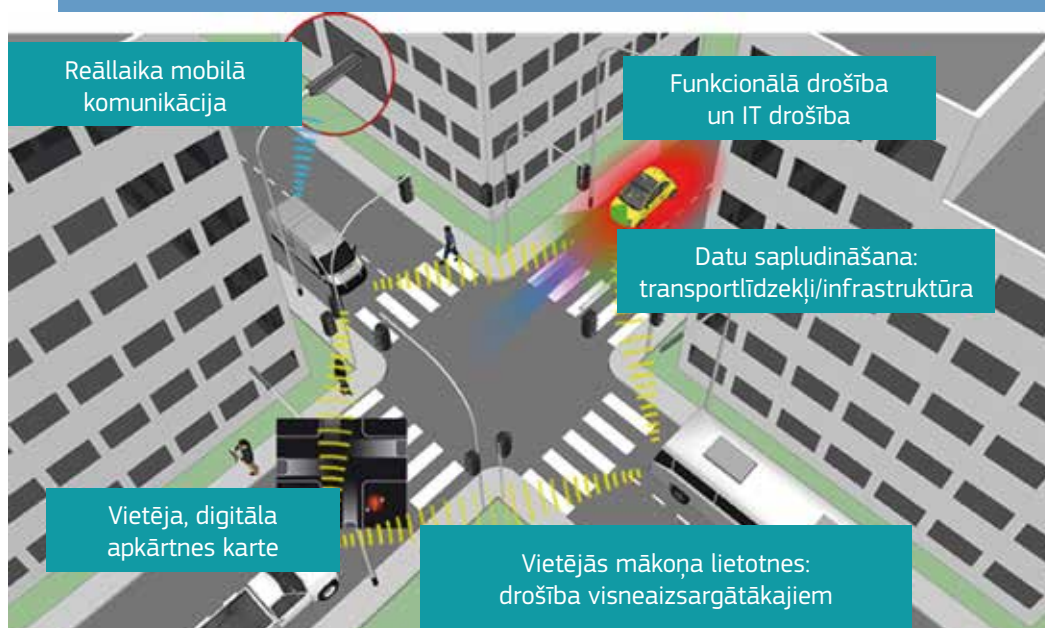
PROJEKTA PARTNERI

Ērenfeldes Dizaina kvartāls (*Design Quartier Ehrenfeld*), Ķelne
<http://www.d-q-e.net/>

DQE ir izdevies mudināt jaunus dizainerus no Vācijas un citām valstīm apmesties šeit uz dzīvi un veidot sociālu un radošu kopienu. Šīs iniciatīvas ietvaros tiek piedāvāti arī apmācību kursi un darbsemināri jaunās dizaina jomās, kā arī informācija par finansējuma saņemšanas iespējām un piekļuvi aizdevumiem un riska kapitālam.

Koncentrējot jaunradi vienā kvartālā un apvienojot dažādas ietekmes, DQE spēj lieliski parādīt, ko īsti nozīmē zīmogs “Ražots Ķelnē, Ērenfeldē” — tie ir jauni un kvalitatīvi produkti, jaunas darbvietas, mainīgas vērtību ķēdes un alternatīvi darbības modeļi.

INVERSIV: PĀRVIETOŠANĀS AR BEZVADĪTĀJA TRANSPORTLĪDZEKĻIEM LIELPILSĒTĀS

Jautājums ir nevis vai, bet gan kad automatizēta transportlīdzekļu vadīšana pilnībā ienāks mūsu sabiedrības dzīvē. Pirmās pazīmes jau ir manāmas: joslas uzraudzības sistēmas, joslas maiņas palīdzības sistēmas, bremzēšanas palīgsistēmas un daudz ko citu mēs jau uzskatām par normu. Tehniskā progresa rezultātā neseni ir izdevies sasniegt jaunus nozīmīgus atskaites punktus, kas lielā mērā padara iespējamu arī pilnībā automatizētu transportlīdzekļa vadīšanu.

Automatizēta braukšana pa automaģistrālēm lielākoties nekādas problēmas nesagādā, taču transportlīdzekļa vadīšana pilsētā ir milzīgs izaicinājums sistēmām, kuras vēl nav šim uzdevumam gatavas. Ziemeļreinas-Vestfālenes reģions, kur atrodas daudzas automaģistrāles un lielpilsētas ar lielu satiksmes intensitāti, tam ir lielisks piemērs. Lielpilsētās ir pārlietu daudz mainīgo lielumu un dažādu faktoru, kuriem šīm sistēmām ir jāspēj pielāgoties un kuri tām ir pareizi jāinterpretē un jāņem vērā.

Taču tas nozīmē, ka tas, kurš kontrolē satiksmi pilsētā, ieņems vadošās pozīcijas pārējo vidū. Projekts *InVerSiv* ir īpašs šīs problēmas risinājums, kura mērķis ir izveidot “viedu transporta infrastruktūru drošai automatizētai transportlīdzekļa vadīšanai lielpilsētās”. Lai to panāktu, pētnieki apkopo pēc iespējas vairāk pieejamo datu, lai pilnībā automatizēta transportlīdzekļa vadīšana kļūtu drošāka.

Transportlīdzekļu sensorus var savienot vienā tīklā ar ceļu infrastruktūru, kas arī ir aprīkota ar sensoriem apkārtējās vides uzraudzībai. Apvienojot šos datus ar papildu informāciju no vietējiem un globāliem centriem, tiek iegūta vispusīga apkārtējās vides aina.

Satiksmes regulēšanas signālierīces, kas sazinās ar automobiļiem, automobiļi, kas sazinās savā starpā, vietējās mākoņlietotnes, kas arī ir pievienotas šai sistēmai, — tas viss automatizētu transportlīdzekļa vadīšanu lielpilsētās palīdz ieviest reālajā dzīvē. Reālā vidē esošās testēšanas vietas, kas pieejamas citiem projektiem un būs pieejamas arī pēc projekta beigām, arī parāda, vai pētnieku konstatējumus var izmantot reālās dzīves situācijās.

Automatizēta braukšana pa

FINANSĒJUMS

Kopējais ieguldījums EUR 1 720 304, ko veido:

ERAF finansējums

EUR 1 320 991 apmērā

Ziemeļreinas-Vestfālenes reģiona finansējums EUR 399 313 apmērā

PROJEKTA PARTNERI

CommAgility Ltd

adesso AG

Dortmundes Tehniskā universitāte

Wilhelm Schröder GmbH

SGS-TÜV Saar GmbH

EKSTRĒMĀM TEMPERATŪRĀM PAREDZĒTS RFID TRANSPONDERS XTC-ID (XTC-ID EXTREME TEMPERATURE RFID TRANSPONDER)

Lielākā daļa cilvēku atpazīst svītrkodu, kas lieti noder ne vien pie veikalu kasēm, bet arī noliktavu darbības pārvaldībā. Tāpat arī pa pastu sūtītajām paciņām nereti uzlīmē svītrkodu vai QR kodu. Taču šie kodi var tikt bojāti laikapstākļu, transportēšanas un citu faktoru ietekmē.

Tā kā tā dēvēto radiofrekvenciālās identifikācijas (RFID) transponderu šādā veidā nevar sabojāt, tā izmantošana loģistikas nozarē aizvien paplašinās. Tradicionālās tehnoloģijas ir piemērotas izmantošanai temperatūrā līdz 125 °C, taču nespēj izturēt ekstremālus apstākļus vai vides ietekmi. Iepakošanas un ražošanas nozarēs, jo īpaši plastmasas ražošanā, bieži tiek sasniegtas augstas temperatūras.

Projekta XTC-ID partneri — uzņēmumu konsorcijs, kuru vada uzņēmums IMST GmbH no Kamp-Lintfortas (Kamp-Lintfort) un Tventes Universitāte, — Interreg programmas ietvaros izstrādā jaunu RFID mikroshēmu.

Tā nodrošinās drošas un atkārtotas identifikācijas iespējas ekstremālos vides apstākļos, piemēram, ļoti augstā vai zemā temperatūrā. Galvenais mērķis ir nodrošināt dažādiem lietojumiem un tirgiem ļoti izturīgu un unikālu “ekstremālām temperatūrām paredzētu mikroshēmas ID tehnoloģiju” izmantošanai situācijās, kad tradicionālās identifikācijas sistēmas nav iespējams izmantot.

FINANSĒJUMS

Kopējais ieguldījums EUR 3 569 579
ko veido:
ERAF finansējums
EUR 1 784 789 apmērā
Ziemeļreinas-Vestfālenes reģiona
līdzfinansējums
EUR 266 925 apmērā

PROGRAMMA

Interreg Vācijas un Nīderlandes
sadarbības programma

PROJEKTS SMART SERVICE POWER: NOVECOŠANA, SAGLABĀJOT NEATKARĪBU

Cilvēki noveco un vairs nav tik labā fiziskā formā kā jaunībā. Aprūpētāju skaits noteikti ir pārāk mazs, lai mūsdienās varētu pienācīgi aprūpēt visus vecos ļaudis un cilvēkus ar īpašām vajadzībām, un sociālo un publisko pakalpojumu izmaksas strauji pieaug. Smart Service Power izstrādātāji izmanto patlaban notiekošo digitalizācijas procesu, savienojot tīklā viedās sistēmas, lai sekmētu vecumam piemērotu un tehnoloģiju atbalstītu dzīvošanu, kas cilvēkiem ļauj pēc iespējas ilgāk saglabāt neatkarību.

Projekta komanda un partneri izmanto viedas un savstarpēji savienotas ierīces, lai apvienotu daudzās tehnoloģijas, kuru izmantošana bieži vien ir jāvienkāršo vai kurām ir jāizveido saskarnes vienai ar otru. Nozīmīgākās funkcijas ļauj konstatēt kritienus, mērīt šķidrums līmeni un noteikt, vai ir iedzertas zāles, kā arī uzraudzīt dzīvībai svarīgos rādītājus. Šīs funkcijas veic īpašas sensoru sistēmas, kuras tika izstrādātas pašreizējo lietišķo pētījumu rezultātā. Kā piemērus šeit var

minēt viedos krišanas sensorus, kas integrēti griestu lampās, asinsspiediena kontroles sistēmas, kas iegūtos rezultātus nosūta uz datubāzi, un sistēmas ārkārtas palīdzības izsaukšanai, kas paredzētas personas veselības uzraudzībai un trauksmes celšanai problēmu gadījumā.

Apvienojot visas šīs sistēmas, Smart Service Power izstrādātāji var atpazīt procesus, to savstarpējo saikni un izmaiņas un aktīvi reaģēt uz tām vai arī novērst sarežģītas vai bīstamas situācijas, pirms tās radušās. Viedās programmas konstatē ārkārtas situācijas rašanos mājās un nosaka, kādas ir vienatnē dzīvojošo cilvēku vajadzības. Pētnieki pēta arī to, kā šādu sistēmu varētu piedāvāt tirgū, lai izstrādātu piemērotus priekšlikumus uzņēmējdarbības modeļiem.

FINANSĒJUMS

Kopējais ieguldījums EUR 1 384 386,
ko veido:
ERAF finansējums
EUR 692 193 apmērā
Ziemeļreinas-Vestfālenes reģiona
finansējums EUR 276 877 apmērā

PROJEKTA PARTNERI

VIVAL Software AG (konsorcijs
vadītājs)
Dortmundes Lietišķo zinātņu
universitāte
DOGEWO 21
Fraunhofer-InHaus-Center
Hüberthal Nursing Service
Dortmund InHaus GmbH

VIENKĀRŠIEM VĀRDIEM

PANORAMA
atzinīgi
novērtē jūsu
ieguldījumu!

“Vienkāršiem vārdiem” ir *Panorama* sadaļa, kurā vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa ieinteresētās personas stāsta par saviem sasniegumiem 2014.–2020. gada periodā un dalās ar viedokļiem par pašlaik notiekošajām svarīgajām diskusijām par kohēzijas politiku laikposmā pēc 2020. gada.

Panorama uzklausa ikvienu viedokli — sūtiet savas pārdomas dzimtajā valodā, un, iespējams, tās tiks iekļautas kādā no nākamajiem izdevumiem. Lūdzu, sazinieties ar mums, rakstot uz e-pasta adresi region-panorama@ec.europa.eu, lai uzzinātu vairāk par norādījumiem un termiņiem.

ES kohēzijas politika pēc 2020. gada — atbalsts jaunu un tradicionālu vajadzību apmierināšanai

Brandenburgā ES kohēzijas politika ir lielā mērā palīdzējusi veiksmīgi īstenot pārmaiņu procesu, kas norisinās jau kopš Vācijas atkalapvienošanās 1991. gadā, un uzlabot konkurētspēju un nodarbinātību šajā reģionā. Pateicoties šim atbalstam, Brandenburga kopš 2014. gada ir iekļauta pārejas reģionu finansēšanas kategorijā.

Neraugoties uz šī reģiona pozitīvo attīstību, ES atbalsts tam būs nepieciešams arī pēc 2020. gada, lai tas spētu konsolidēt līdzšinējos sasniegumus un tos arī turpināt. Mērķis izveidot pašpietiekamas ekonomikas struktūru nav sasniegts, un līdz 2020. gadam neizdosies pilnībā novērst arī dažādas attīstības līmeņa atšķirības, piemēram, zemo pētniecības un inovācijas līmeni privātajā sektorā un nepietiekamu integrāciju starptautiskās ekonomikas ciklos.

Tādos reģionos kā Brandenburga, kas atrodas Vācijas austrumos, ir arī jāmazina negatīvās sekas, kas saistītas ar atraša-

Katrīna Millere-Vartiga
(Katrīna Müller-Wartig),

ES ekonomikas un finanšu politikas, ES fondu līdzekļu koordinēšanas nodaļas vadītāja

Tieslietu, Eiropas lietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrija,
Brandenburga, Vācija

nos starp augsti attīstītajiem reģioniem Vācijas rietumu daļā un Centrāleiropas un Austrumeiropas reģioniem, kas saņem vislielāko ES finansējuma daļu.

Tādēļ Brandenburga vēlas, lai kohēzijas politikas īstenošana visos Eiropas reģionos turpinātos arī pēc 2020. gada. Kohēzijas politikai kā visnozīmīgākajai ES investīciju politikai būtu jāsaņem būtiska

“Tieši kohēzijas politikas dēļ ES ir kļuvusi redzamāka un sasniedzamāka vietējiem iedzīvotājiem. Tā ir īpašā Eiropas pievienotā vērtība, kas pieejama ikvienam.”

loma daudzgadu finanšu shēmā. Tā darbojas kā ES mērķu un prioritāšu ieviešana Eiropas reģionos. Turklāt tieši kohēzijas politikas dēļ ES ir kļuvusi redzamāka un sasniedzamāka vietējiem iedzīvotājiem. Tā ir īpašā Eiropas pievienotā vērtība, kas pieejama ikvienam.

Lai gan galvenā uzmanība kohēzijas politikā arī turpmāk būtu jāpievērš mazāk attīstītiem reģioniem, Brandenburga tomēr uzskata, ka ir jāpalielina pārejas reģioniem un vairāk attīstītiem reģioniem pieejamā kohēzijas politikas finansējuma apjoms. Šie reģioni vidēji sniedz lielāku ieguldījumu

spēcīgas ekonomikas izveidē un ES mēroga mērķu sasniegšanā. Reģioni, kuri patlaban ir atzīti par pārejas reģioniem, ir jāatbalsta ar tādu mērķtiecīgu un efektīvu instrumentu palīdzību, kas nāk par labu mazāk attīstītām teritorijām.

Brandenburga uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi izveidot atsevišķu fondu, kas ar kohēzijas politikas līdzekļu palīdzību sekmētu valsts līmeņa strukturālās reformas, vai arī tādu kohēzijas politiku, kurā galvenā

uzmanība tiek pievērsta valsts pārvaldes strukturālām reformām. Strukturālās reformas var sniegt ilgspējīgu labumu tikai tad, ja vietējā līmenī tās tiek atbalstītas ar mērķtiecīgiem strukturāliem pasākumiem, piemēram, inovācijas veicināšanu, atbalstu MVU vai kvalificētu speciālistu pieejamības nodrošināšanu. Valsts līmeņa strukturālām reformām pieejamo resursu palielināšana uz kohēzijas politikas reģionālā līmeņa pasākumu rēķina nebūtu lietderīga.

Neraugoties uz sākotnējām grūtībām, kas saistītas ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības, nākamajai daudzgadu finanšu shēmai ir jāspēj risināt daudzās aktuālās problēmas, ar kurām saskaras ES. Tādēļ Brandenburga aicina stiprināt ES finansiālā ziņā, lai izvairītos no situācijas, kurā svarīgām jaunām ES prioritātēm tādās jomās kā enerģētika un klimata politika un migrācija un drošība nākas konkurēt ar tradicionālajām ES kohēzijas politikas darbības jomām. ■

Pienācīgs finansējuma apjoms ir būtiski svarīgs Eiropas kohēzijai

Kohēzijas politikai, kas ir ES galvenā ieguldījumu politika, ir būtiska nozīme tajā izklāstīto stratēģisko prioritāšu īstenošanā tādās jomās kā pētniecība un inovācija, enerģētika un vide, ražošanas sistēmu konkurētspēja un sociālā iekļaušana. Pēc 2020. gada paredzētā budžeta samazināšana kohēzijas politikai nozīmētu, ka tā zaudēs savu *“raison d'être”*.

ES saskaras ar tādiem jauniem izaicinājumiem kā aizsardzība, imigrācija un drošība, kam ir būtiska finansiālā ietekme uz jauno budžetu, kura apjoms būs atkarīgs arī no Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES.

Eiropas Komisija ir aicinājusi dalībvalstis palielināt to iemaksas ES daudzgadu finanšu shēmā no pašreizējiem 1,03% līdz aptuveni 1,15% no to IKP.

Es pilnībā atbalstu šo aicinājumu palielināt ES budžetu, kas nodrošina ieguldījumu

“Es esmu ļoti noraizējies par šiem iespējamajiem samazinājumiem, kas būs neatgriezenisks trieciens kohēzijas politikas nākotnei un nozīmēs reģionālo atšķirību palielināšanos visā Eiropā.”

miem nepieciešamo ilgtermiņa plānošanu un stabilitāti.

Taču pat tad, ja dalībvalstis piekritīs palielināt savas iemaksas ES budžetā, laikposmā pēc 2020. gada joprojām ir iespējama finansējuma samazināšanās 15% vai pat 30% apmērā.

Es esmu ļoti noraizējies par šiem iespējamajiem samazinājumiem, kas būs

Enrico Rossi (*Enrico Rossi*),
Toskānas reģiona vadītājs,
par kohēzijas politiku atbildīgais
Perifēro piejūras reģionu konferences
priekšsēdētāja vietnieks,
Itālija

neatgriezenisks trieciens kohēzijas politikas nākotnei un nozīmēs reģionālo atšķirību palielināšanos visā Eiropā. Apjomīga kohēzijas politikas budžeta saglabāšana visu reģionu labā ir būtiski svarīga, lai nodrošinātu, ka ES arī turpmāk atbalsta kohēzijas, solidaritātes un ieguldījumu mērķu sasniegšanu visos tās reģionos.

Turklāt kohēzija ir priekšnoteikums vienotā tirgus konkurētspējas nodrošināšanai un sekmē konvergenci starp dažādām teritorijām mērķu un teritoriālās attīstības politikas jomā, kā arī administratīvā darba metožu un prakses apmaiņu.

Komisija arī rosina izveidot strukturālo reformu instrumentu, kura budžets būtu aptuveni EUR 25 miljardi un kas nākotnē varētu kļūt par daļu no kohēzijas politikas, lai gan tas dalībvalstīm sniegs tiešu budžeta

atbalstu. Šis priekšlikums rada bažas, jo rodas pārāk daudz jautājumu par šāda instrumenta legimitāti, to, kā tas darbosies, un par tā demokrātisko pārskatbaidību.

Sarunas starp Padomi un Parlamentu sāksies tikai pēc tam, kad Komisija 2. maijā izdos savu ilgi gaidīto priekšlikumu par nākamo ES budžetu, un pastāv cerības, ka vienošanos izdosies panākt līdz 2019. gada maijam — pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Lai gan esmu pārliecināts, ka mums ir nepieciešama efektīvāka kohēzijas politika, ir jānodrošina arī pienācīgs finansējuma apjoms — ne mazāks par pašreizējo finansējumu —, iemaksas gūstot vai nu no jauniem pašu resursu veidiem, vai arī no būtiski pārskatītiem pašreizējiem pašu resursiem, kas vairs nespēj apmierināt ES pašreizējās politiskās un institucionālās vajadzības. ■

Kohēzija nozīmē kohēziju

Tamāra Espiņeira (*Tamara Espiņeira*), Atlantijas loka pilsētu konferences ģenerālsēkretāre
Strukturētā dialoga ar ESI fondu partneru ekspertu grupu dalībniece

Budžeta apspriešanās galvenā uzmanība būtu jāpievērš būtiskām politikas jomām, kas jau ir pierādījušas savu efektivitāti, nevis brīnumlīdzekļu meklējumiem. Šobrīd mums ir vajadzīga apņēmība nevis atkāpšanās, ieguldījumi nevis taupīšana,

solidaritāte nevis finansējuma samazināšana. Runām būtu jāatbilst reālajam pieejamo līdzekļu un resursu apjomam, tāpēc iemaksām daudzgadu finanšu shēmā (DFS) būtu jāsasniedz vismaz 1,3% no nacionālā kopienākuma.

Turklāt, lai cik pašsaprotami tas arī neliktos, ir jāpatur prātā, ka kohēzija nozīmē kohēziju. Skaidrs, ka Līgumu reforma ir nepieciešama, taču to nevajadzētu uzspiest ar DFS starpniecību. Kā mūsu priekšsēdētājs Hosē Marija Kosta (*José Maria Costa*) mums februārī atgādināja, kohēzija ir subsidiaritātes ieviešana praksē (LES 5. pants). Un šis svarīgais princips nav apspriežams. Tāpēc, ja ES vēlas cienīt pati savas vērtības, tad kohēzija nedrīkst aprobežoties ar simbolisku līdzekļu piešķirumu metaforiskā budžetā. Šajā laikā, kad apkārt valda nenoteiktība, ES pīlāriem ir jāsauglabā sava vieta.

Lai uzlabotu kohēzijas politikas efektivitāti, ir būtiski turpināt centienus, kas vērsti uz elastīguma, vienkāršošanas un

“Lai uzlabotu kohēzijas politikas efektivitāti, ir būtiski turpināt centienus, kas vērsti uz elastīguma, vienkāršošanas un koordinācijas nodrošināšanu, tādējādi sekmējot — un es uz to uzstāju — jēgpilnu subsidiaritāti.”

koordinācijas nodrošināšanu, tādējādi sekmējot — un es uz to uzstāju — jēgpilnu subsidiaritāti. Tādā pašā veidā ir jākonsolidē un regulējumā jāiekļauj arī partnerības princips.

Ceļā uz saliedētākas Eiropas izveidi teritoriālā sadarbība šķiet vispiemērotākais instruments. Pārrobežu sadarbība ir būtiski svarīga, taču nedrīkst ignorēt starpvalstu sadarbības nozīmi. Neraugoties uz atsevišķām grūtībām, makroreģioni ir pierādī-

juši savu labvēlīgo ietekmi uz teritorijām. Tāpēc šī dinamika ir jāturpina un jāizplata (proti, Atlantijas loka valstīs).

Turklāt gan kohēzijas politikā, gan DFS nevajadzētu aizmirst par ES urbāno struktūru. Nākamā plānošanas perioda laikā Eiropas Pilsētprogrammai ar tai atsevišķi piešķirtu finansējumu ir jāpalīdz izstrādāt reālu pilsētpolitiku; tai nevajadzētu aprobežoties tikai ar īslaicīga rakstura instru-

mentiem (piemēram, partnerībām) vai informēšanu par paraugpraksi. Tas pats attiecas arī uz spēcīgu jūrlietu politiku. Jūras nozarēs pastāvošās iespējas ir atzītas par būtisku izaugsmes avotu, tāpēc pēc 2020. gada DFS būtu jāizmanto šīs zilās izaugsmes iespējas.

Vēl es vēlētos piebilst, ka pagājušajā gadā šie paši apsvērumi kalpoja par pamatu tam, ka mēs kopā ar Ibērijas

Pārrobežu sadarbības asociāciju (RIET), Vidusjūras reģiona pilsētu tīklu (*Medcitties*) un Adrijas un Jonijas jūras reģiona pilsētu forumu (FAIC) izveidojām platformu "Sadarbībai atvērtas pilsētas" (*Cities for Cooperation*). Teritoriālie pilsētu tīkli tajā patlaban sadarbojas, lai veidotu saliedētāku Eiropu. ■

JAUNUMI [ĪSUMĀ]

KOMISIJA PALĪDZ RŪPNIECISKOS REĢIONOS IZVEIDOT IZTURĒTSPĒJĪGU UN KONKURĒTSPĒJĪGU EKONOMIKU

Komisija ir atlasījusi septiņus papildu ES reģionus un dalībvalstis pielāgotas palīdzības sniegšanai 2017. gada decembrī izsludinātā industriālās pārkārtošanās projekta ietvaros: Kantabriju (Spānijā), Centra-Valdeluāras reģionu (Francijā), Somijas ziemeļaustrumu daļu, Lielo Aus-

trumu reģionu (Francijā) un Lielo Mančestru (Apvienotajā Karalistē), kā arī Lietuvu un Slovēniju. Šie reģioni pievienojas pieciem citiem reģioniem, kuri tika atlasīti 2017. gada decembrī: Augšfrancijai (Francijā), *Norra Mellansverige* (Ziemeļu Vidusviedrijai), Pjemontai (Itālijā), Saksijai (Vācijā) un Valonijai (Beļģijā).

Atlasīto reģionu iestādes varēs izstrādāt vai pārstrādāt stratēģijas reģionālās ekonomikas pārkārtošanai, pamatojoties uz to lietpratīgās specializācijas prioritātēm. Komisijas dienesti, ārējie eksperti un

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO) piedāvās pielāgotu atbalstu, lai palīdzētu sagatavoties nākotnes darba tirgum, paplašināt inovāciju, atbalstīt pāreju uz mazoglekļa ekonomiku, sekmēt uzņēmējdarbību un veicināt iekļaujošu izaugsmi.

Reģionālās pārkārtošanās stratēģijas būtu jāizstrādā līdz 2018. gada beigām. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://europa.eu/!JY97UP>

2018. GADA REGIOSTARS BALVAS: LAIKS IESNIEGT JŪSU LABĀKOS PROJEKTUS

RegioStars balvas mērķis ir noteikt paraugpraksi reģionu attīstībā un izcelt oriģinālus un inovatīvus projektus, kas var piesaistīt un iedvesmot citus reģionus. 2018. gada balvas kategorijas ir tikko paziņotas un ir šādas:

2018. gadā ir šādas balvas kategorijas:

- atbalsts viedam rūpnieciskās pārkārtošanās procesam;

- ilgtspējas panākšana, nodrošinot zemu oglekļa dioksīda emisijas līmeni;
- labākas piekļuves nodrošināšana sabiedriskajiem pakalpojumiem;

- migrācijas radīto problēmu risināšana;
- 2018. gada tēma: ieguldījums kultūras mantojumā.

Pieteikumus var iesniegt līdz 15. aprīlim. Lūdzam ņemt vērā, ka šogad projektu vadītāji katrā programmā var iesniegt divus projektus, ko apstiprinājusi vadošā iestāde. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://www.regiostarsawards.eu/login.php>

Kohēzijas politika — ieguldījumi Eiropas reģionu nākotnē 30 gadu garumā

Kohēzijas politika ir būtiski svarīga Eiropas vienotībai. Tās pamatā ir ideja, ka politika, kuras mērķis ir integrēt dažādus tirgus, ir jāpapildina ar politiku, kura nodrošina, ka visas ES dalībvalstis, reģioni un iedzīvotāji var gūt labumu no šīs integrācijas.

Kopienas līmeņa politika ekonomiskās un sociālās nelīdzsvarotības novēršanai tiek īstenota jau kopš Romas līguma pieņemšanas, un sākotnēji tai tika piešķirti aptuveni 4% no ES budžeta līdzekļiem. Pēc Vienotā Eiropas akta pieņemšanas un kohēzijas politikas izveides 1988. gadā, kam sekoja daudzkārtēja Savienības paplašināšanās, finansējums gadu gaitā ir ievērojami pieaudzis. Kohēzijas politika šobrīd saņem vairāk nekā vienu trešdaļu no ES budžeta līdzekļiem.

ES kohēzijas politikas pamatā ir četri principi:

- › koncentrēšanās uz ierobežotu mērķu skaitu, galveno uzmanību pievēršot vismazāk attīstītajiem reģioniem;
- › daudzgadu plānošana, kas balstīta uz analīzi, stratēģisko plānošanu un izvērtēšanu;
- › papildināmība, kas nodrošina, ka dalībvalstis valsts izdevumus neaizstāj ar ES izdevumiem;
- › valstu, reģionu un ES līmeņa ieinteresēto personu partnerība programmu izstrādē un īstenošanā.

No politikas, kuras mērķis bija kompensēt reģioniem to nelabvēlīgos apstākļus, kohēzijas politika ir attīstījusies par politiku, kas paredzēta izaugsmes un konkurētspējas uzlabošanai un darbvietu izveides sekmēšanai. Tā atbalsta attīstības stratēģijas, kas attiecas uz daudziem un dažādiem faktoriem, kas ietekmē reģionu sasniegtos rezultātus sociālajā jomā, ekonomikas jomā un vides jomā. Tagad tā ir daudz tiešāk saistīta ar citām ES politikas jomām, tostarp ar makroekonomikas pārvaldību.

COHESION30

“*Man reģionālā politika vispirmām kārtām ir attīstības instruments, kura pievienotā vērtība ir pārdalīšanas iespēja.*”

Žaks Delors (*Jacques Delors*)

Bijušais Eiropas Komisijas priekšsēdētājs*

* Intervija publicēta Panorama 43. izdevumā 2012. gada rudenī

30 projekti

25.–39. lappusē varat iepazīties ar 30 paraugprojektiem, tādējādi atzīmējot kohēzijas politikas 30. gadadienu. Šie projekti parāda, kā ES strukturālie fondi un Kohēzijas fonds būtiski uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti. Varat iepazīties ar vienu projektu no katras no 28 dalībvalstīm, kā arī ar diviem piemēriem, kas ilustrē pārrobežu sadarbību, kura vienmēr ir bijusi svarīga kohēzijas politikas daļa.

30 gadi kartēs un statistikas datos

40.–49. lappusē ir sniegts pārskats par to, kā ES kohēzijas politika ir attīstījusies pēdējo 30 gadu laikā — piecos plānošanas periodos pēc kārtas. Varat uzzināt, uz kādām jomām katrā plānošanas periodā bija vērsti ES pasākumi un kāda bija to pozitīvā ietekme uz darbvietām un izaugsmi.

Mūsdienīgs inkubators biotehnoloģiju uzņēmumiem

Lēvenā (*Leuven*) esošais Bioinkubators nodrošina daudzfunkcionālas biroja un laboratorijas telpas uzņēmumiem ar augstu izaugsmes potenciālu, kuri darbojas biomedicīnas un dzīvības zinātņu jomā. Trīs modernās ēkās atrodas ērti pielāgojami moduļi, kuri ir pietiekami elastīgi, lai, uzņēmumiem attīstoties, spētu apmierināt to vajadzības. Inkubators piedāvā vispārīgu, tehnisku un loģistikas atbalstu, tādējādi radot dinamisku un motivējošu vidi, kurā biotehnoloģiju uzņēmumi var attīstīt savas idejas un tehnoloģijas. Lēvenas Bioinkubators atrodas zinātnes parkā netālu no Lēvenas Universitātes un koledžām — tā ir inovācijai un uzņēmējdarbībai lieliski piemērota vide. Projekta ietvaros šeit darbojas 15 vadošie pētniecības uzņēmumi, kuros strādā aptuveni 300 augsti kvalificēti pētnieki.

<https://www.bio-incubator.be/>

leguvumi no ūdensapgādes sistēmas modernizācijas

Aptuveni 63 000 cilvēku gūs labumu no Bulgārijas centrālajā daļā esošā Gabrovas reģiona ūdensapgādes sistēmas modernizācijas. Darbu gaitā tiks rekonstruēta dzeramā ūdens attīrīšanas iekārta, uzbūvēta jauna sūkņu stacija un atjaunotas četras esošās sūkņu stacijas, kā arī modernizēta ūdensapgādes sistēma 76 km garumā. Lai uzlabotu ūdens kvalitāti, paaugstinātu higiēnas standartus un samazinātu ietekmi uz vidi, tiks atjaunotas un pagarinātas atsevišķas kanalizācijas sistēmas daļas un rekonstruēta notekūdeņu attīrīšanas iekārta. Uzticami un prasībām atbilstoši ūdensapgādes pakalpojumi šo apgabalu padarīs pievilcīgāku investoru acīs — projekta īstenošanas laikā ir paredzēts izveidot 400 darbvietas.

<http://bit.ly/2pq9xUJ>

Valsts izcilības centrs superdatošanas jomā

Izcilības centrs *IT4Innovations* ir pirmais šāda veida superdatošanas centrs Čehijas Republikā. Jaunizveidotā infrastruktūra ir aprīkota ar visu jaunāko, kas pieejams informācijas tehnoloģiju jomā, tostarp ar augstas veiktspējas ierīcēm simulāciju veidošanai, modelēšanai un skaitļošanai. Šos rīkus var izmantot, lai modelētu klimata pārmaiņas, pārvaldītu satiksmes plūsmu un pat palīdzētu novērst dabas katastrofas. Centrs darbojas arī tādās svarīgās pētniecības un izstrādes jomās kā progresīvās nanotehnoloģijas, balss un runas atpazīšanas tehnoloģijas un jaunu algoritmu izstrāde rūpniecības izstrādājumu dizainparaugu jomā. Centrs, kurš tika atklāts 2014. gadā, ir viens no 100 visspēcīgākajiem superdatošanas centriem pasaulē.

<http://www.it4i.cz>

Dabas brīnumu aplūkošana

GeoCenter *Møns Klint* ir ģeoloģijas un dabas muzejs, kas atrodas Dānijas dienvidaustrumu daļā esošajā Monas salā (*Møn*). Muzeja eksponāti atspoguļo Dānijas ģeoloģiskās attīstības vēsturi aptuveni 70 miljonu gadu garumā. Mūsdienīgā muzeja ēka atrodas uz Monas baltā krīta klintīm, kas ir viens no pārsteidzošākajiem dabas brīnumiem un tūrisma objektiem valstī. 75 000 no 250 000 cilvēku, kas ik gadu apmeklē klintis, apskata arī interaktīvās izstādes šajā unikālajā centrā, kas pats par sevi ir kļuvis par iecienītu tūrisma objektu. Alām līdzīgās izstāžu telpas, kas izvietotas dinosaura mugurkaula formā, ļoti patīk bērniem.

<http://www.moensklint.dk/>

Hamburgas atjaunojamo energoresursu enerģijas “kalns” sniedz jaunas iespējas

Bijušā atkritumu poligona atkritumu kalns Hamburgā ir pārvērsts par jaunu tūrisma objektu. Tika veikti plaši tehniskie darbi, lai šo vietu padarītu drošu un attīrītu, kā arī lai pasargātu gruntsūdeņus. Jaudīgs vēja ģenerators un saules bateriju paneļi apgādā ar elektrību 4000 mājsaimniecību. Pa līkumaino dēļu celiņu cilvēki var doties pastaigā ap 40 metrus augstā kalna virsotni, lai baudītu dabisko zaļo zonu un skatu uz pilsētu. Ir iespējams apmeklēt arī informācijas centru, lai uzzinātu ko vairāk par šīs vietas vēsturi, atjaunojamo energoresursu enerģiju un atkritumu apsaimniekošanu. Projekts tika pabeigts 2013. gadā, izmantojot starptautiskā izstāžu ēku konkursā uzvarējušu projektu.

<http://bit.ly/2IDPwSC>

Kā ātri izsaukt palīdzību

gaunija 2015. gadā apvienoja savu vietējo tālruņa numuru policijas izsaukšanai ar vienoto Eiropas ārkārtas palīdzības izsaukuma numuru 112, kas tobrīd jau tika izmantots neatliekamās medicīniskās palīdzības un ugunsdzēsēju izsaukšanai. Projekta laikā tika izstrādāti tehniski risinājumi, kas dažādiem neatliekamās palīdzības dienestiem ļāva ātrāk un efektīvāk apstrādāt zvanus un reaģēt uz tiem. Līdz 2017. gadam jau 94% lietotāju bija apmierināti ar neatliekamās palīdzības zvanu pakalpojumu, kas iedzīvotājiem ļauj justies drošāk, zinot, ka ar šīs centrālās sistēmas starpniecību ārkārtas palīdzību var saņemt ātri.

<http://bit.ly/2FP9ZWM>

Īrija sniedz palīdzīgu roku imigrantiem

Programmas “Imigrantu kopienu pārstāvju nodarbinātība” (*Employment of People from Immigrant Communities — EPIC*) ietvaros tiek veidotas partnerības ar uzņēmumiem un valdību, lai palīdzētu imigrantiem atrast darba un izglītības iespējas. Programma palīdz nelabvēlīgā situācijā esošiem un neaizsargātiem migrantiem uzlabot viņu prasmes un atrast darba un apmācību iespējas, nodrošinot arī prakses vietas un mentoru konsultācijas. Kopš programmas uzsākšanas 2008. gadā atbalstu ir saņēmuši 2950 cilvēki no 101 valsts. Tā ir atzīta par labas prakses iniciatīvu un ir saņēmusi balvu no Īrijas Valsts pieaugušo izglītības organizācijas. Programmas darbību atbalsta Eiropas Sociālais fonds.

<http://bit.ly/2FX5CET>

Ceļā no Atēnām uz Salonikiem drošība ir pirmajā vietā

Tīrīs jaunu tuneļu izbūve ir palīdzējusi pārveidot visbīstamāko posmu uz Saloniku-Atēnu automaģistrāles. Būvniecības projektā ietilpa 25 km gara autoceļa posma izbūve, tuneļu izbūve 11 km garumā un vislielākais autoceļu tunelis Eiropas dienvidaustrumu daļā. *Tempi* tuneļi ir palīdzējuši uz pusi samazināt laiku, kas nepieciešams, lai izbrauktu jaunuzbūvētos posmus, braucienu no Atēnām uz Salonikiem saīsinot līdz nedaudz vairāk kā četrām stundām. Satiksmes

drošība uz šī ceļa ir būtiski uzlabojusies, negadījumu skaitam samazinoties par līdz pat 70%. Projekta ietvaros veiktie vides aizsardzības pasākumi ir nākuši par labu arī *Tempi* ielejai.

Šis projekts ir daļa no pieciem automaģistrāļu koncesijas līgumiem, kuru īstenošanas gaitā tika uzbūvēti un uzlaboti Grieķijas ceļi aptuveni 1400 km garumā, tādējādi izveidojot modernu autoceļu tīklu, kas ir daļa no valsts galvenās transporta infrastruktūras.

<http://www.aegeanmotorway.gr>

Zināšanu apkopošana jūras inženierzinātņu jomā

Jaunajā ēkā, kurā atrodas Vides hidraulikas pētījumu institūts Santanderā, ir pietiekami daudz vietas, lai iekštelpās uzstādītu lielu viļņu, straumju un vēja simulatoru. Baseins (kas nosaukts par Kantabrijas piekrastes un okeāna baseinu) ļauj veikt vērienīgus izmēģinājumus. Šī testēšanas iekārta ir unikāla un veicina pētījumus piekrastes un atkrastes inženierzinātņu jomā, kas ir stratēģiski svarīgi Spānijas atjaunojamo energoresursu enerģijas nozares attīstībai. Projekta ietvaros ir izveidotas 135 jaunas darbvietas, 49 no kurām ir pastāvīgas darbvietas.

<http://www.ihcantabria.com/es>

Ekotūrisma nozares modernizācija Monsenmišelas salā Normandijā

Klinšaino Monsenmišelas saliņu ik gadu apmeklē vairāk nekā 3 miljoni tūristu, lai apskatītu tās mītiem apvīto abatiju un nocietinājumus. 2000. gadā tika uzsākti vērienīgi uzlabojumi. Veicot hidrauliskos darbus, kas ļauj plūdmaiņu un upes straumēm skaloties ap Monsenmišelas krastiem tāpat kā agrāk, ir atjaunota salas jūras ainava un arhitektūras mantojums. Ar jaunu gājēju tiltu un tūrisma centru ir aizstāts vecais dambis un autostāvvietas, tādējādi novēršot satiksmes radīto piesārņojumu. Līča flora, fauna un ūdens kvalitāte tiek regulāri uzraudzīta, lai nodrošinātu, ka tiek saglabāta labvēlīgā ietekme uz līča bioloģisko daudzveidību.

<http://bit.ly/2pr02lp>

Dubrovnikas lidostas sagatavošana tūristu pieplūdumam nākotnē

Dubrovnikas lidostā Horvātijā tiek veikti renovācijas darbi un notiek jauna pasažieru termināļa celtniecība. Jaunā lidosta, kas būs lielāka, tiks labāk aprīkota, lai varētu apkalpot uz reģionu, kas ir populārs tūrisma galamērķis, un no tā ceļojošos pasažierus, kuru skaits saskaņā ar prognozēm nākotnē tikai palielināsies. Tiks uzlabota lidostas darba vispārējā efektivitāte, ieviešot augstākus drošības, tehniskos un darbības standartus, tostarp arī tos, kas nepieciešami nākotnē paredzētajai dalībai Šengenas zonā. Virkne vides aizsardzības un energoefektivitātes pasākumu nodrošinās lidostas, kas ir daļa no plašā Eiropas transporta tīkla, atbilstību standartiem, kas cita starpā attiecas uz trokšņa piesārņojumu un atkritumu apsaimniekošanu. Paredzams, ka lidostas darbinieku skaits laikā līdz 2020. gadam pieaugs no 447 līdz 676.

<http://airport-dubrovnik.hr/index.php/hr/>

Pompeju aizsargāšana, lai tos saglabātu nākamajām paaudzēm

Seno Pompeju drupas — UNESCO Pasaules kultūras mantojuma objekts — ir viena no interesantākajām arheoloģiskajām teritorijām pasaulē. Saskaņā ar projektu “Grande Progetto Pompei” šī objekta saglabāšanā un atjaunošanā ir ieguldīti EUR 105 miljoni, no kuriem EUR 78 miljoni ir iegūti no ES fondiem. Projekta mērķis ir saglabāt arheoloģiskā objekta mākslinieciskās vērtības un nostiprināt tā konstruktīvos elementus. Darba uzdevumi ietver gruntsūdeņu radīto risku mazināšanu, ēku stabilizēšanu un aizsardzību pret laikapstākļu ietekmi, kā arī sienu un dekorēto virsmu nostiprināšanu un atjaunošanu. Pēc projekta pirmā posma pabeigšanas 2015. gadā apmeklētājiem pirmo reizi apskatei kļuva pieejama 12 500 m² plaša teritorija un personām ar invaliditāti tika nodrošināta piekļuve daudzām ēkām. Apmeklētāju skaits ir palielinājies par 38% — no 2,47 miljoniem 2013. gadā līdz 3,41 miljoniem 2017. gadā. Paredzams, ka projekta atlikušie darbi noslēgsies 2018. gada beigās.

www.pompeisites.org

Iekļaušanas principa atzīšana skolu vidē

Kiprā īstenotā projekta “Skolas un sociālās iekļaušanas pasākumi” mērķis ir mazināt ekonomiskās krīzes ietekmi uz izglītību, vienlaikus nepieļaujot riskam pakļauto skolēnu sociālo atstumtību. Projekta sauklis — “Mēs rīkojamies, mēs pieņemam, mēs atbalstām, mēs iekļaujam” — ir cieši saskaņots ar dažāda veida atbalsta pasākumiem, kas tiek sniegti 96 skolās visos izglītības sistēmas līmeņos. Īstenoto pasākumu vidū ir programmas mācīšanās un radošuma sekmēšanai skolēnu vidū un viņu ģimenēs, sociālā un emocionālā atbalsta sniegšana Informācijas un psiholoģiskā atbalsta centros un mācību līdzekļu nodrošināšana skolām. Projekta mērķis, kuru jau gandrīz ir izdevies sasniegt, ir laikposmā līdz 2020. gadam palīdzēt 15% valsts skolēnu.

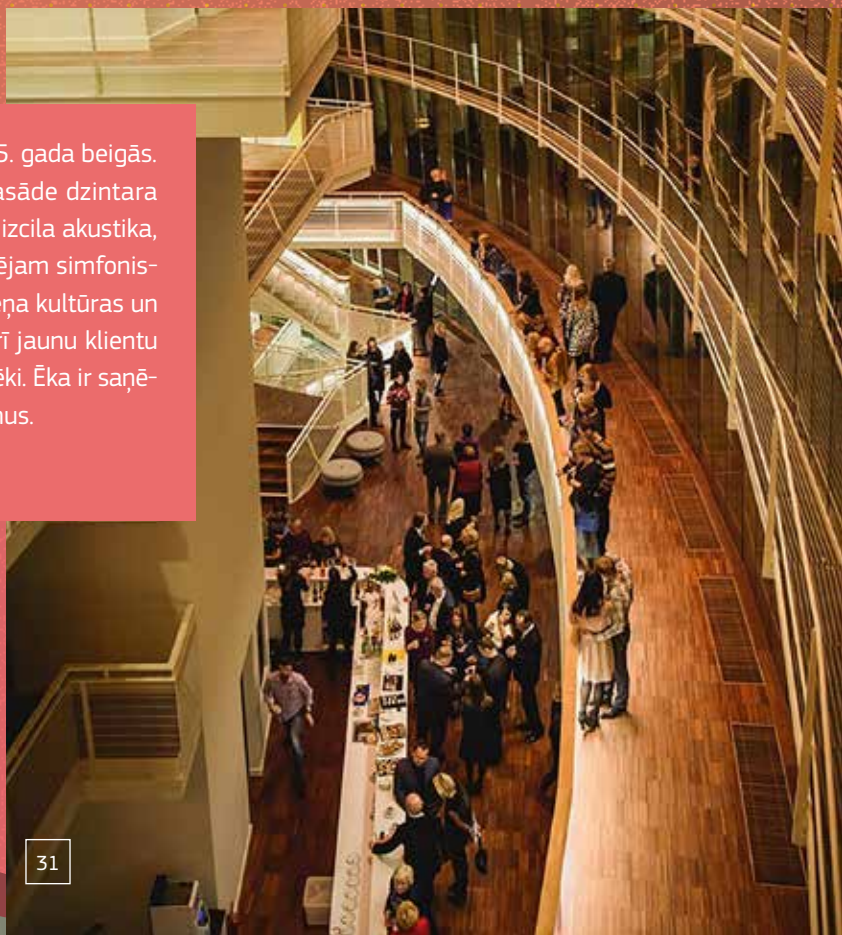
<http://www.studyprus.eu/drase>

Mūsdienīga koncertzāle pilsētas sirdī

Koncertzāle “Lielais dzintars” Liepājā tika atklāta 2015. gada beigās. Mūsdienīgajai apaļas formas ēkai ir caurspīdīga fasāde dzintara krāsā — šis akmens latviešiem ir ļoti svarīgs. Zālē ir izcila akustika, un tā ir multifunkcionāla. “Lielais dzintars” ir mājvieta vietējam simfoniskajam orķestrim un mūzikas skolai, kā arī ir reģionāla līmeņa kultūras un pasākumu norises centrs. Koncertzālē, kura ir izraisījusi arī jaunu klientu pieplūdumu vietējiem uzņēmumiem, kopumā strādā 57 cilvēki. Ēka ir saņēmusi daudzus starptautiskus un valsts līmeņa apbalvojumus.

<http://lielaisdzintars.lv>

Jauns diagnostikas centrs vēža pacientu ērtībām Viļņā

Lietuvā vēzis ir galvenais mirstības cēlonis, kas cita starpā saistīts arī ar novēlotu vai nepareizu diagnozes noteikšanu un ārstēšanu. Īstenojot 2007.–2013. gada programmu, kas paredzēta saslimstības ar neinfekciozām slimībām un šādu slimību izraisītas mirstības samazināšanai, Lietuva investēja ES līdzekļus onkoloģisko slimību ārstniecības iestāžu infrastruktūras un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanā. Viļņas Universitātes slimnīcā *Santaros klinikos* tika uzbūvēts jauns pozitronu emisijas tomogrāfijas centrs. Apvienojot šo progresīvo funkcionālās attēlveidošanas tehnoloģiju un datorizēto attēlveidošanu, ir uzlabojušās vēža agrīnas diagnosticēšanas iespējas, un tagad ir iespējams vieglāk un ātrāk konstatēt, kāda ir ārstēšanas efektivitāte, tādējādi palīdzot samazināt terapijas blakusefektus, no kuriem cieš pacienti.

<http://bit.ly/2HN5Uz1>

Kodēšanas skola kā atspēriena punkts ceļā uz nodarbinātību

Luksemburgā valda spēcīga ekonomikas izaugsme, taču trūkst talantīgu IT jomas darbinieku. Kāds vietējais uzņēmums, kas piedāvā kodēšanas un programmatūras izstrādes kursus, saskatīja iespēju partnerībā ar valsts nodarbinātības aģentūru apmācīt darba meklētājus. Līdz 2017. gada beigām projekta ietvaros bija apmācītas 83 apmācāmās personas un 80% no tām sešu mēnešu laikā atrada darbu IT izstrādes jomā. Šos panākumus sekmēja vairāki faktori, tostarp potenciālo darba devēju aktīva iesaistīšanās. Kursu beidzēji pozitīvi izsakās par to, kā šī programma ir palīdzējusi uzlabot viņu pašapziņu un izredzes atrast darbu strauji mainīgā nozarē.

www.numericall.com

Pilsētvides atjaunošana kādā Budapeštas rajonā

Magdolnas kvartāls reiz bija viens no visvairāk novārtā atstātajām Budapeštas Jožefvarošas (*Józsefváros*) rajona daļām, kurā dominēja nolaistas ēkas, sociāli atstumtas iedzīvotāju grupas un augsts bezdarba līmenis. 2005. gadā integrētas ilgtermiņa stratēģijas ietvaros tika sākta šī rajona atjaunošana. Programmas īstenošanas laikā tika veikti ieguldījumi mājokļos un sabiedriskajās vietās, kā arī plašu kopienas, noziedzības novēršanas un nodarbinātības dienestu izveidē. Projekta laikā šajā rajonā tika radītas darbvietas, kā arī parādīts, cik svarīga ilgspējīgai pilsētvides atjaunošanai un sociālajai iekļaušanai ir kopienas iesaistīšanās.

<http://bit.ly/2IB1uwf>

Praktiskas pieredzes gūšana zinātnes un tehnoloģiju jomā

Jauns moderns apmeklētāju centrs palīdz tuvināt zinātni un tehnoloģijas Maltas iedzīvotājiem. Tā mērķis ir iedvesmot lielāku skaitu studentu veidot karjeru zinātnes jomā un palīdzēt valstij konkurēt zināšanu ekonomikas apstākļos. Centra *Esplora* ēkas būvniecības rezultātā notika plaši atjaunošanas un pārveides darbi bijušajās drupās, kas atrodas Bigi (*Bighi*) pussalā netālu no Valletas. Skolēni un studenti, skolotāji un sabiedrība kopumā var uzzināt ko vairāk par zinātni neformālā vidē, kur iespējams gūt arī praktisku pieredzi. Centrā tiek organizēti arī zinātniski semināri, izstādes un informatīvi pasākumi.

<http://esplora.org.mt/>

3D printeru izmantošana ēku projektēšanā

Pētniecības institūts un daudzi uzņēmumi sadarbojas viedas tehnoloģijas izstrādē celtniecības nozares vajadzībām. Tiek izstrādāti īpaši lieli 3D printeri, kas spēj radīt digitālus celtniecības izstrādājumus, piemēram, grīdas segumus, betona veidņus un fasādes apšuvumu. Galvenais mērķis ir panākt šīs tehnoloģijas plašu izmantošanu tirgū, automatizējot ražošanas procesu, sākot ar projekta izstrādi un beidzot ar izstrādājumu uzstādīšanu. Ražošanas telpas, kas atrodas modernā ēkā kāda Amsterdamas kanāla malā, ir atvērtas apmeklētājiem. Šī tehnoloģija nerada atkritumus, palīdz samazināt CO₂ emisijas un izmanto ekoloģiskus materiālus, piemēram, no augiem ražotu plastmasu.

<http://aactual.com/>

No upes pētījumiem Vīnē plūst zināšanu straume

Dabas resursu un dzīvības zinātņu universitāte Vīnē koordinē Donavas upes pētniecības un apsaimniekošanas projektu (*DREAM*). Svarīgs elements šajā projektā ir jauna pētījumu laboratorija ar lielu kanālu, kurā iespējams simulēt Donavas un citu lielu upju plūsmu. Ātruma un kustības pētījumiem ir pieejami augsto tehnoloģiju instrumenti. Kanāls ar caurulēm ir savienots ar divām citām centra laboratorijām, ļaujot veikt starpnozaru pētījumus liela mēroga projektos. Hidroenerģijas glabāšana, navigācijas apstākļi, upes gultnes stabilizēšana un nogulšņu pārvietošanās ir daži no tematiem, kas tiek pētīti šajā centrā. Rezultāti turpmāk tiks izmantoti upju apsaimniekošanas darbā, palīdzot aizsargāt vidi un sekmējot Donavas reģiona labklājību nākotnē.

<http://bit.ly/2FVyRbi>

Eiropas dzelzceļa tīkla stiprināšana

ES finansējums tiek izmantots, lai 15 km garumā atjaunotu E30 dzelzceļa līniju, kas savieno Polijas pilsētas Krakovu un Žešovu (*Rzeszów*). Ar šo projektu noslēgsies modernizācijas darbi uz sliežu ceļiem, kuru kopgarums ir 139 km un kuri savieno valsts dienvidos esošās lielākās pilsētas ar citiem galamērķiem Centrāleiropā un Austrumeiropā. Vilcieni tagad varēs braukt daudz ātrāk, drošība ir uzlabojusies un pasažieri varēs novērtēt jaunus staciju peronus. Uzlabotais dzelzceļa posms palīdzēs stimulēt tirdzniecību Eiropā un padarīt dzelzceļu par ātru un pievilcīgu veidu, kā pārvadāt pasažierus un kravas.

<http://www.mapadotacji.gov.pl/projekt/1276181>

Dzīves kvalitātes un aprūpes uzlabošana bērniem ar hroniskām slimībām

Kastelo ir pediatrikās un paliatīvās aprūpes nodaļa Portugāles Ziemeļu (*Norte*) reģionā esošajā Matusinusas (*Matosinhos*) pilsētā. Tā nodrošina veselības aprūpi 30 bērniem ar hroniskām slimībām. Šis ir pirmais šāda veida centrs Ibērijas pussalā. Veselības aprūpes un izglītības jomas speciālistu komanda nodrošina specializētu un visaptverošu klīnisko un psiholoģisko palīdzību. Nepārtraukta aprūpe ģimeniskā vidē bērniem nāk par labu. Viņi var darboties rotaļu laukumā, kur svaigā gaisā iespējams nodrošināt fizioterapiju, augļu dārzā, sakņu dārzā un nelielā zemnieku sētā, kamēr vecāki atgūst spēkus turpat esošajās istabiņās un parkā. Papildu ieguvumi ir arī resursu efektīva izmantošana un īsāks uzturēšanās laiks slimnīcā.

<http://www.nomeiodonada.pt/>

Vadošais lāzeru pētniecības centrs pasaulē

Ieguldījumi lāzeru iekārtās ir Eiropas pētniecības nozares prioritāte. Vadošā starptautiskā pētniecības kompleksa celtniecība četrās dažādās vietās ļaus veikt revolucionārus eksperimentus fizikā, jaunajā kodolfizikā un astrofizikā, kā arī materiālu zinātnē un dzīvības zinātnēs. Šajā Eiropas mēroga laboratorijā strādājošie zinātnieki pētīs arī jaunus veidus, kā apieties ar kodolmateriāliem un radioaktīvajiem atkritumiem. Tā būs atvērta speciālistiem no akadēmiskās un privātās zinātnes jomas, kā arī uzņēmējdarbības nozares pārstāvjiem.

<http://www.eli-np.ro/>

Augstākās klases zinātnes pilsētiņa

Lubļanas Universitātē ir uzbūvēts augstākās klases izglītības un pētniecības centrs, kurā ietilpst ķīmijas un ķīmijas tehnoloģiju fakultāte, Datorzinātņu un informātikas fakultāte un koplietošanas telpas, kuras savieno stiklota pāreja. Tā atrašanās vieta studentu pilsētiņā kopā ar citām dabas zinātņu fakultātēm sekmē sadarbību pētniecības un studiju jomā. Jaunā centra izveides rezultātā ievērojami ir palielinājies mācībspēku, pētnieku un administratīvo darbinieku amata vietu skaits, kā arī uzņemto studentu skaits. Centrs ir palīdzējis radīt jaunas uzņēmējdarbības partnerības, patentus un jaunuzņēmumus un pozitīvi ietekmējis Slovēnijas konkurētspēju zinātnes jomā.

<http://bit.ly/2FTMPu5>

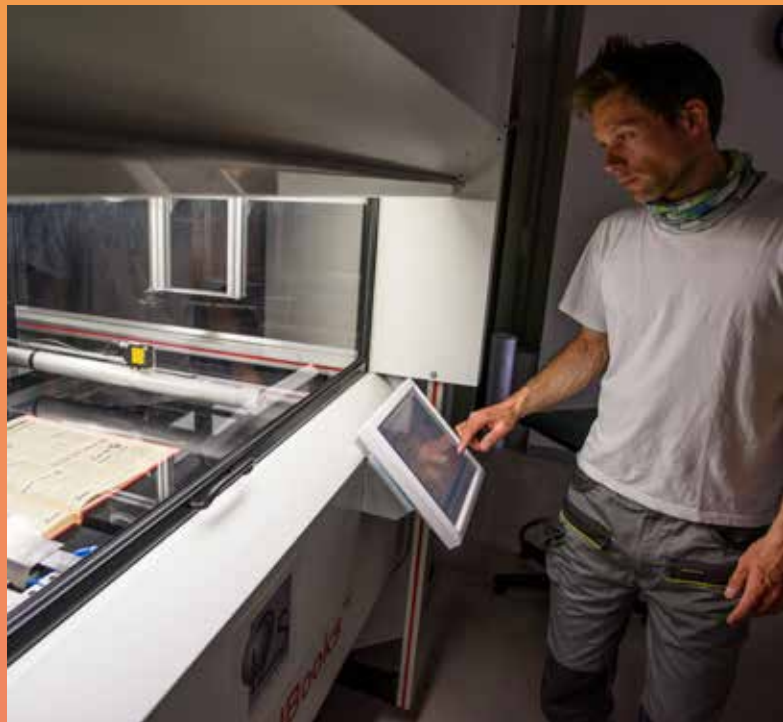

Nacionālā bibliotēka un arhīvi ieiet digitālajā laikmetā

Šis projekts ir palīdzējis nodrošināt Slovērijas Nacionālajā bibliotēkā un arhīvos esošo dokumentu plaša mēroga digitalizāciju. Tika uzbūvētas divas jaunas un mūsdienīgas ēkas: drukāto kultūras mantojuma materiālu digitalizācijas centrs un dokumentu saglabāšanas un restaurācijas centrs. Trīs gadu laikā kopā tika digitalizēti 2,5 miljoni kultūras mantojuma objektu, nodrošinot darbu 200 darbiniekiem un radot 93 jaunas pastāvīgas darbvietas. Šis unikālais projekts ir ievējis bibliotēku un arhīvus digitālajā nākotnē, padarot dokumentus pieejamus plašākai auditorijai un vienlaikus nodrošinot to saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

<http://dikda.snk.sk>

Sešas pilsētas apvieno spēkus, lai kļūtu viedākas un atvērtākas

Sešas Somijas lielākās pilsētas īsteno sadarbības projektus, kuros tiek risinātas šīm pilsētām kopīgās problēmas. Sešu pilsētu stratēģija (*6Aika*) ļauj šīm pilsētām eksperimentēt plašākā mērogā, nekā tas būtu iespējams katrai atsevišķi. Tās veido kopīgu atklāto datu sistēmu, atklātas inovācijas platformas un kopīgus klientu apkalpošanas dienestus, lai pašvaldības un uzņēmumi varētu labāk atbalstīt lielāku skaitu iedzīvotāju. Šajās pilsētās tiek izmēģināti arī robotizēti autobusi un aprītes ekonomikas centri. Tā kā šajās pilsētās dzīvo aptuveni 30% Somijas iedzīvotāju, to kopīgajiem attīstības projektiem ir būtiska ietekme valsts mērogā.

<https://6aika.fi/>

Ilgtspējīga un inovatīva nākotne ar mežu saistītām nozarēm

Projekts "Vieda inovācija klimata jomā" (*Climate Smart Innovation*) palīdz attīstīt ar mežu saistītas nozares Zviedrijas centrālajā daļā. Projekts nodrošina ilgtermiņa reģionālo platformu MVU spēju veidošanai inovācijas un ilgtspējīgas attīstības jomā. Projekta ietvaros tiks uzlabotas uzņēmumu un citu dažādas nozares pārstāvošu ieinteresēto personu zināšanas un prasmes klimata aizsardzības, bioekonomikas un aprites ekonomikas jomā. Tiek veicināta ciešāka mijiedarbība starp pētniekiem, studentiem un starptautiskajiem partneriem, un projekta ietvaros organizētajos semināros piedalās valsts sektora un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Izveidotā platforma reģionos īstenotos inovācijas pasākumus padarīs efektīvākus un rentablākus, vienlaikus atbalstot uzņēmumus pārejā uz mazoglekļa ekonomiku.

<http://paperprovince.com/>

Londonas Zaļais fonds risina vides jautājumus

Londonas Zaļais fonds (*London Green Fund*) tika izveidots kā galvenais finanšu instruments, kas paredzēts galvaspilsētas CO₂ emisiju un poligonos noglabāto atkritumu apjoma samazināšanai. ES un citi publiskā finansējuma avoti tika izmantoti, lai piesaistītu privātā sektora ieguldījumus un tādējādi paplašinātu zaļās infrastruktūras projektu mērogu un paātrinātu to īstenošanas gaitu. Līdz 2015. gada beigām līdzekļi bija ieguldīti 18 projektos, kuru īstenošanas rezultātā gadā ir paredzēts panākt CO₂ emisiju apjoma samazinājumu 218 084 tonnu apmērā, poligonos noglabāto atkritumu apjoma samazinājumu 330 980 tonnu apmērā, kā arī ietaupīt aptuveni 34 700 000 kWh elektroenerģijas.

<http://bit.ly/2GK21eT>

Interreg

Sadarbība pārrobežu noziedzības novēršanā

Noziedzība diemžēl nepazīst robežas. Mēzas-Reinas reģioni, kas atrodas Beļģijas, Vācijas un Nīderlandes teritorijā, ir izveidojuši noziedzības uzraudzības centru, lai apkarotu pārrobežu noziedzību, īpašu uzmanību pievēršot ar narkotikām saistītām problēmām. EMROD projektā strādā dažādi speciālisti, kas atbild par noziedzības novēršanu un apkarošanu, tostarp policijas, tiesu sistēmas, prevencijas dienestu un administratīvo iestāžu pārstāvji. Savā darbā viņi izmanto zinātnisku pieeju, apkopojot pierādījumus un apmainoties ar paraugpraksi, lai izstrādātu kopīgu politiku attiecībā uz tādām pārrobežu problēmām kā marihuānas izplatīšana un zādzības. Projekta ietvaros tika veikta arī plaša mēroga aptauja, lai uzzinātu, cik droši jūtas iedzīvotāji, un tika izveidots publisks informācijas centrs.

<http://gouverneur.provincedeliege.be/emrod>

Interreg

Konflikta laikā un miera veidošanas procesā gūtās mācības

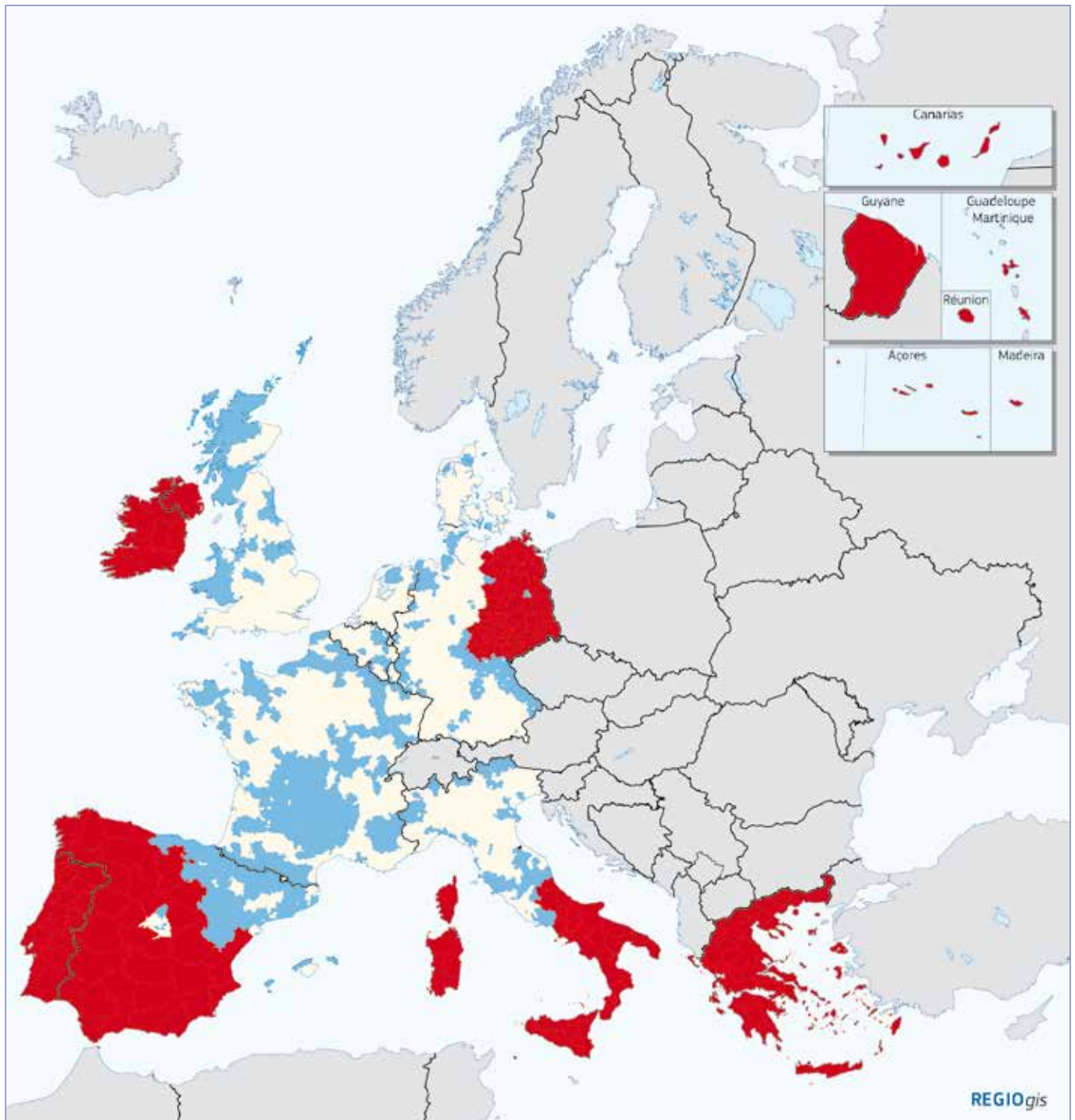
Projekta “Pretrunīgās vēstures mācīšana” (*Teaching Divided Histories*) ietvaros tiek ieviestas jaunas, ar mācību programmu sasaistītas, digitālas pieejas ar konfliktu saistītās vēstures mācīšanai Ziemeļīrijas, Īrijas Republikas un citu valstu skolās.

Pamatizglītības otrā posma skolotāji sadarbojas, lai izstrādātu un izmēģinātu inovatīvas izglītības programmas, kurās tiek izmantotas filmas, digitāli attēli, animācijas filmas, komiksi un tīmekļaprāide, lai jaunieši varētu iepazīties ar kopīgo pieredzi, kas saistīta ar konfliktu un miera veidošanas procesu. Šis projekts skolotājiem sniedz pārliecību par saviem spēkiem, prasmes, resursus un atbalstu, lai klasē aplūkotu strīdīgos vēstures un identitātes jautājumus. Projekta ietvaros tiek arī veidotas partnerības ar skolām Libānā, Indijā, Dienvidāfrikā un Sjerraleonē.

<http://bit.ly/2GFCMdn>

1989.–1993. GADS

- Mazāk attīstīti reģioni (1. mērķis): 25% no ES iedzīvotājiem un 64% no fondu līdzekļiem
- Citi atbalsttiesīgie reģioni

No projektiem uz programmām

Pēc Grieķijas pievienošanās Savienībai 1981. gadā un Portugāles un Spānijas pievienošanās 1986. gadā reģionālās atšķirības Eiropas Kopienā, kurā tolaik bija 12 dalībvalstis, ievērojami palielinājās. 1988. gadā skaidri iezīmējās ES kohēzijas politikas sākums: martā Eiropadome nolēma būtiski palielināt šai politikai piešķirtā budžeta apjomu, savukārt jūnijā Padome pieņēma pirmo regulu, ar kuru strukturālie fondi tika iekļauti kohēzijas politikas darbības jomā. Ar šo svarīgo reformu tika ieviesti tādi galvenie principi kā koncentrēšanās uz visnabadzīgākajiem un atpalikušākajiem reģioniem, daudzgadu plānošana, ieguldījumu stratēģiska novirzīšana un reģionālo un vietējo partneru iesaistīšana.

KOPĒJAIS STRUKTURĀLO FONDU BUDŽETS

EUR 69 MILJARDI

25 % no ES budžeta
un 0,3% no kopējā ES IKP

GALVENĀS SAŅĒMĒJVALSTIS

	Spānija	EUR 14,2 miljardi
	Itālija	EUR 11,4 miljardi
	Portugāle	EUR 9,2 miljardi
	Grieķija	EUR 8,2 miljardi

IKP PIEAUGUMS

+ 3%
mazāk attīstītos reģionos
(1. mērķis)
salīdzinājumā ar ES
vidējiem rādītājiem

NODARBINĀTĪBA:

+ 600 000
darbvietu Grieķijā,
Īrijā, Portugālē un
Spānijā

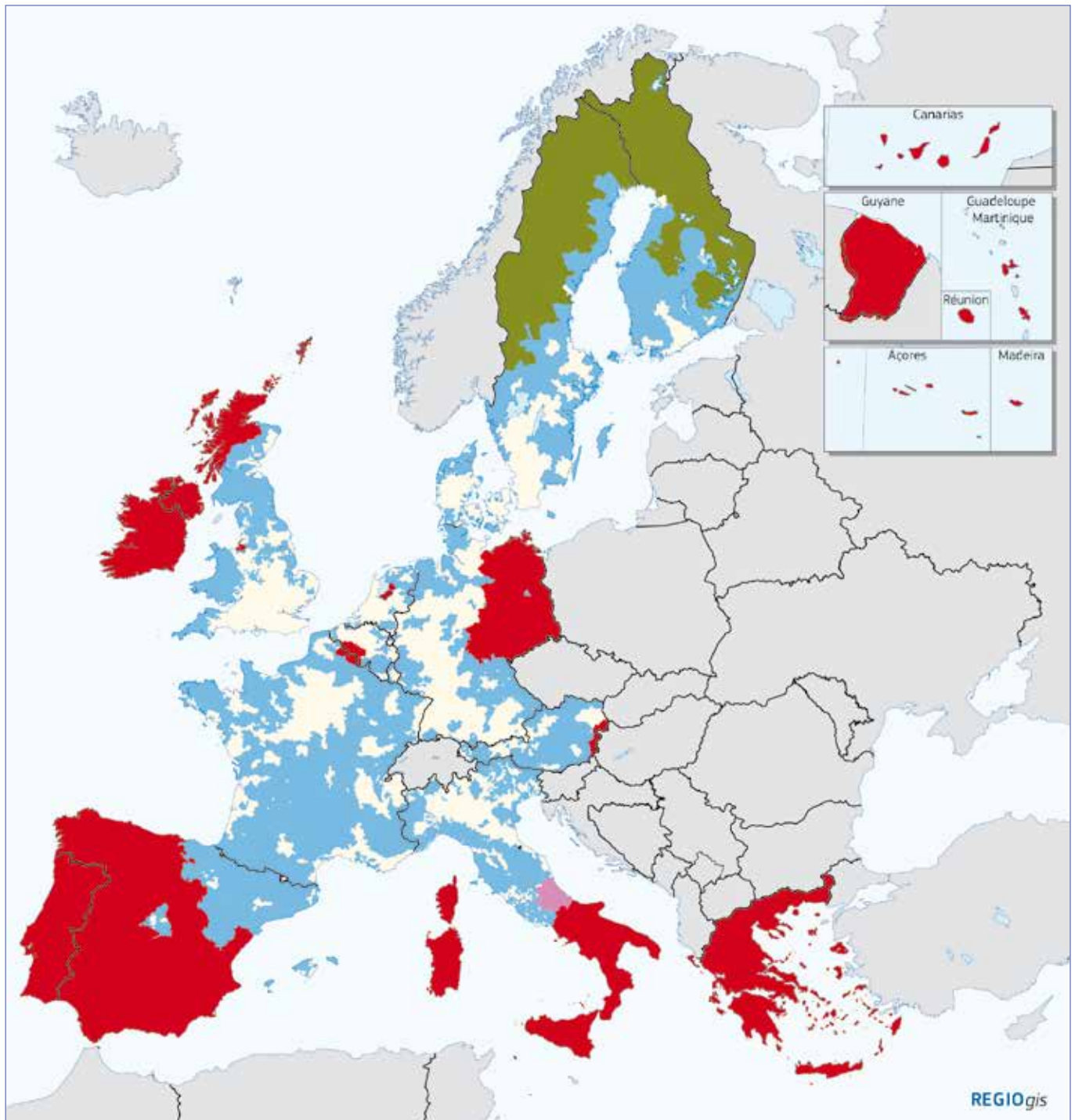
ATBALSTS MVU

470 000
MVU saņēma atbalstu
2. mērķa reģionos

CILVĒKRESURSI

917 000
apmācīti cilvēki
Eiropas Savienībā

1994.–1999. GADS

- Mazāk attīstīti reģioni: 24,6% no ES iedzīvotājiem un 68% no fondu līdzekļiem
- Pārejas posma atbalsts: Abruco (*Abruzzi*) (no 1994. gada 1. janvāra līdz 1996. gada 31. decembrim)
- Ziemeļu mazapdzīvotie apgabali
- Citi atbalsttiesīgie reģioni

leguvumu konsolidēšana un īstenoto centienu divkāršošana

Eiropadome 1992. gada decembrī apstiprināja jaunu finanšu plānu laikposmam no 1994. līdz 1999. gadam. Tajā bija paredzēts divkāršot gadā pieejamo resursu apjomu līdz vienai trešdaļai no ES budžeta. Šo plānošanas periodu iezīmēja arī ES paplašināšanās — 1995. gada 1. janvārī tai pievienojās Austrija, Somija un Zviedrija (Somijā un Zviedrijā atrodas plašas teritorijas ar ļoti zemu apdzīvotības blīvumu) — un lielāka ES atbalsta pieejamība un tā radītā pozitīvā ietekme uz Vācijas jaunajām federālajām zemēm.

**KOPĒJAIS
STRUKTURĀLO
FONDU UN KOHĒZIJAS
FONDA BUDŽETS**

EUR 168 MILJARDI

1/3 no ES budžeta un
0,4% no kopējā ES IKP

GALVENĀS SAŅĒMĒJVALSTIS

	Spānija	EUR 42,4 miljardi
	Vācija	EUR 21,8 miljardi
	Itālija	EUR 21,7 miljardi
	Portugāle	EUR 18,2 miljardi
	Grieķija	EUR 17,7 miljardi
	Francija	EUR 14,9 miljardi

IKP PIEAUGUMS

Portugāle	+ 4,7%
Jaunās Vācijas zemes	+ 3,9%
Īrija	+ 2,8%
Grieķija	+ 2,2%
Spānija	+ 1,4%
Ziemeļīrija	+ 1,3%

NODARBINĀTĪBA

+700 000
darbvietas ES

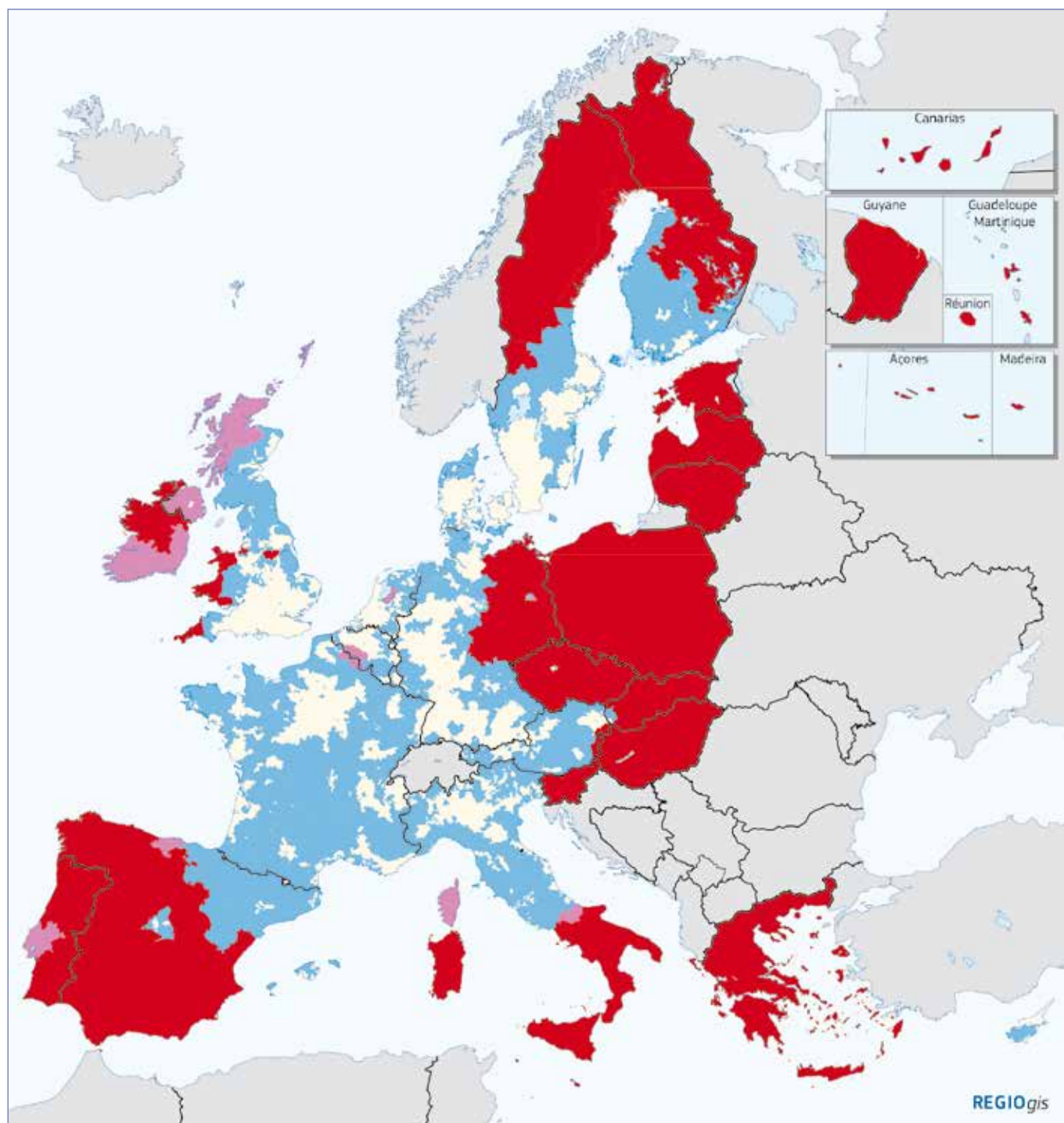
INFRASTRUKTŪRA

Autoceļu un šoseju
būvniecība vai
atjaunošana **35 948 km**
garumā

ATBALSTS MVU

Palīdzība
800 000 MVU

2000.–2006. GADS

- Mazāk attīstīti reģioni (1. mērķis): 37% no ES iedzīvotājiem un 71,6% no fondu līdzekļiem
- Pārejas posma atbalsts (kas pakāpeniski samazinās)
- Citi atbalsttiesīgie reģioni

Paplašināšanās sekmīga norise

Eiropadome 1999. gada martā nolēma piešķirt EUR 213 miljardus ES kohēzijas politikas īstenošanai laikposmā no 2000. līdz 2006. gadam tolaik 15 dalībvalstīs, un jaunajām dalībvalstīm piešķirt vēl papildu EUR 22 miljardus laikposmam no 2004. līdz 2006. gadam. 2000.–2006. gada plānošanas perioda galvenais notikums bija 10 jaunu dalībvalstu pievienošanās ES 2004. gada 1. maijā. Pēc šīs vēsturiskās paplašināšanās ES iedzīvotāju skaits palielinājās par 20%, taču tās IKP palielinājās tikai par 5%. Līdz ar paplašināšanos palielinājās atšķirības ienākumu un nodarbinātības jomās. Gandrīz visas jaunās dalībvalstis bija tiesīgas saņemt visaugstākā līmeņa atbalstu no ES kohēzijas politikas.

**KOPĒJAIS
STRUKTURĀLO
FONDU UN KOHĒZIJAS
FONDA BUDŽETS**

EUR 213 MILJARDI

ES 15 VALSTĪM LAIKĀ NO 2000. LĪDZ 2006. GADAM

+

EUR 21,7 MILJARDI

10 JAUNAJĀM DALĪBVALSTĪM LAIKĀ NO 2004. LĪDZ 2006. GADAM

NODARBINĀTĪBAS PALIELINĀŠANĀS

+ 570 000

darbvieta mazāk attīstītos reģionos (1. mērķis)

tostarp **160 000** darbvieta jaunajās dalībvalstīs

+ 730 000

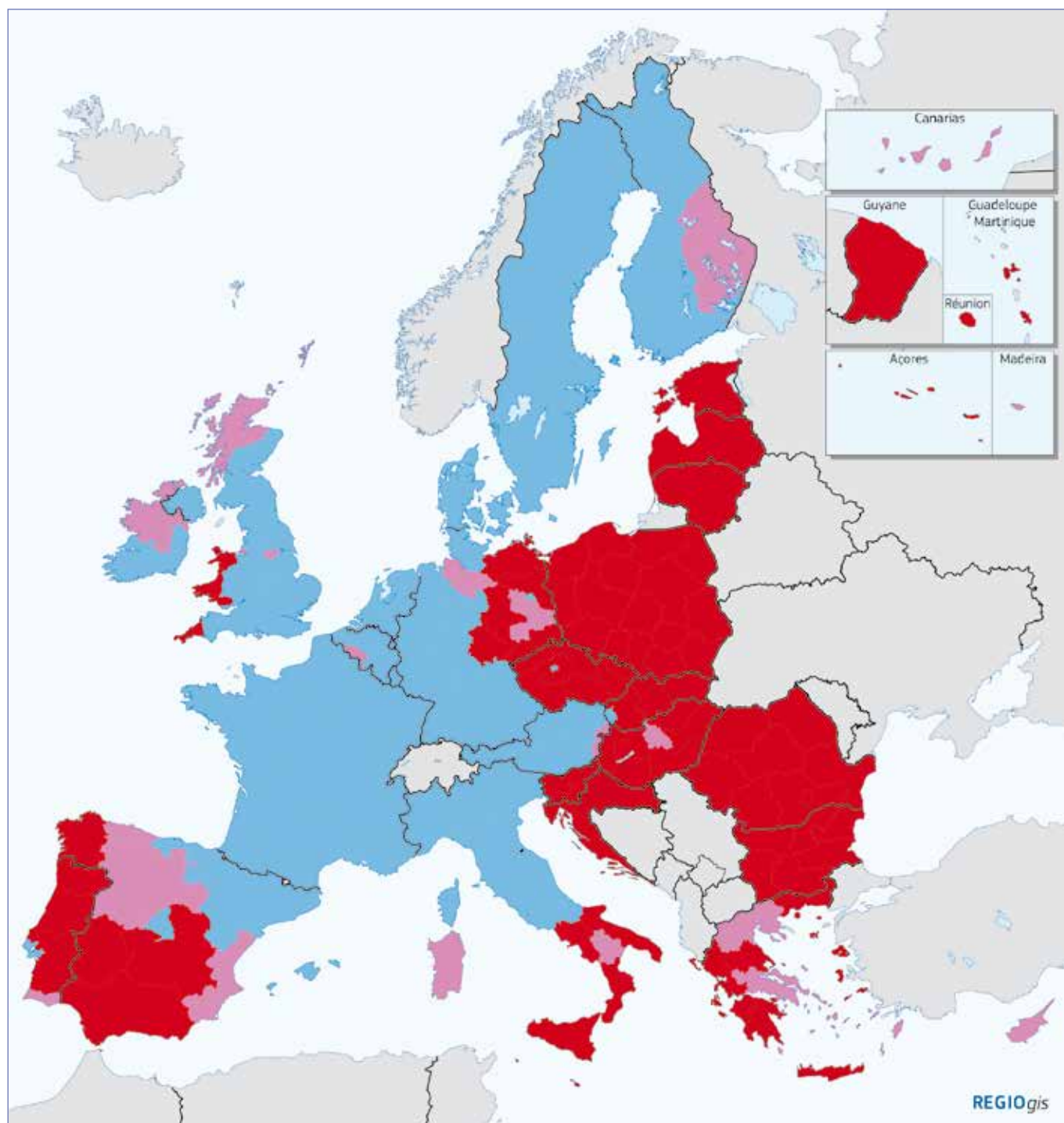
darbvieta citos atbalsttiesīgajos reģionos (2. mērķis)

1/3 no ES budžeta
un 0,4% no kopējā ES IKP

GALVENĀS SAŅĒMĒJVALSTIS

	Spānija	EUR 56,3 miljardi
	Vācija	EUR 29,8 miljardi
	Itālija	EUR 29,6 miljardi
	Grieķija	EUR 24,9 miljardi
	Portugāle	EUR 22,8 miljardi
	Apvienotā Karaliste	EUR 16,6 miljardi
	Francija	EUR 15,7 miljardi

2007.-2013. GADS

- Mazāk attīstīti reģioni: 35 % no ES iedzīvotājiem un 81,5% no fondu līdzekļiem
- Pārejas posma atbalsts (kas pakāpeniski samazinās)
- Citi atbalsttiesīgie reģioni

Koncentrēšanās uz izaugsmi un darbvietu izveidi

Līdztekus Bulgārijas, Rumānijas un Horvātijas uzņemšanai ES, kohēzijas politikas 2007.–2013. gada plānošanas periodu iezīmēja trīs svarīgi un viens otru papildinoši elementi: politikas darbības jomā tika iekļauti visi reģioni, visnabadzīgākajām dalībvalstīm un reģioniem tika pievērsta lielāka uzmanība nekā jebkad agrāk (81,5% no kopējā budžeta) un tika mainītas noteiktās prioritātes, lai sekmētu izaugsmi un darbvietu izveidi (25% no resursiem tika novirzīti pētniecībai un inovācijai). Dažās dalībvalstīs kohēzijas politikas līdzekļi ir galvenais publiskā sektora ieguldījumu finansēšanas avots (dažās valstīs līdz pat 57% apmērā).

Finanšu instrumentiem pieejamais ES finansējums ir būtiski audzis, palielinoties no EUR 1 miljarda 2000.–2006. gadā līdz EUR 11,5 miljardiem, kas tika piešķirti 2007.–2013. gadam. Finanšu instrumentiem bija būtiska loma finansējuma nodrošināšanā MVU ar ekonomisko krīzi saistītā kredītresursu trūkuma apstākļos.

**KOPĒJAIS
STRUKTURĀLO
FONDU UN KOHĒZIJAS
FONDA BUDŽETS**

EUR 347 MILJARDI

35,7% no ES budžeta
un 0,38% no kopējā ES IKP

GALVENĀS SAŅĒMĒJVALSTIS

	Polija	EUR 67,3 miljardi
	Spānija	EUR 35,2 miljardi
	Itālija	EUR 28,8 miljardi
	Čehijas Republika	EUR 26,7 miljardi
	Vācija	EUR 26,3 miljardi
	Ungārija	EUR 25,3 miljardi
	Portugāle	EUR 21,5 miljardi
	Grieķija	EUR 20,4 miljardi

KOPĪGI IZAICINĀJUMI

Pārrobežu programmās
tika īstenoti vairāk nekā
6800 projektu

NODARBINĀTĪBA

1 miljons +
jaunu darbvietu

INFRASTRUKTŪRA

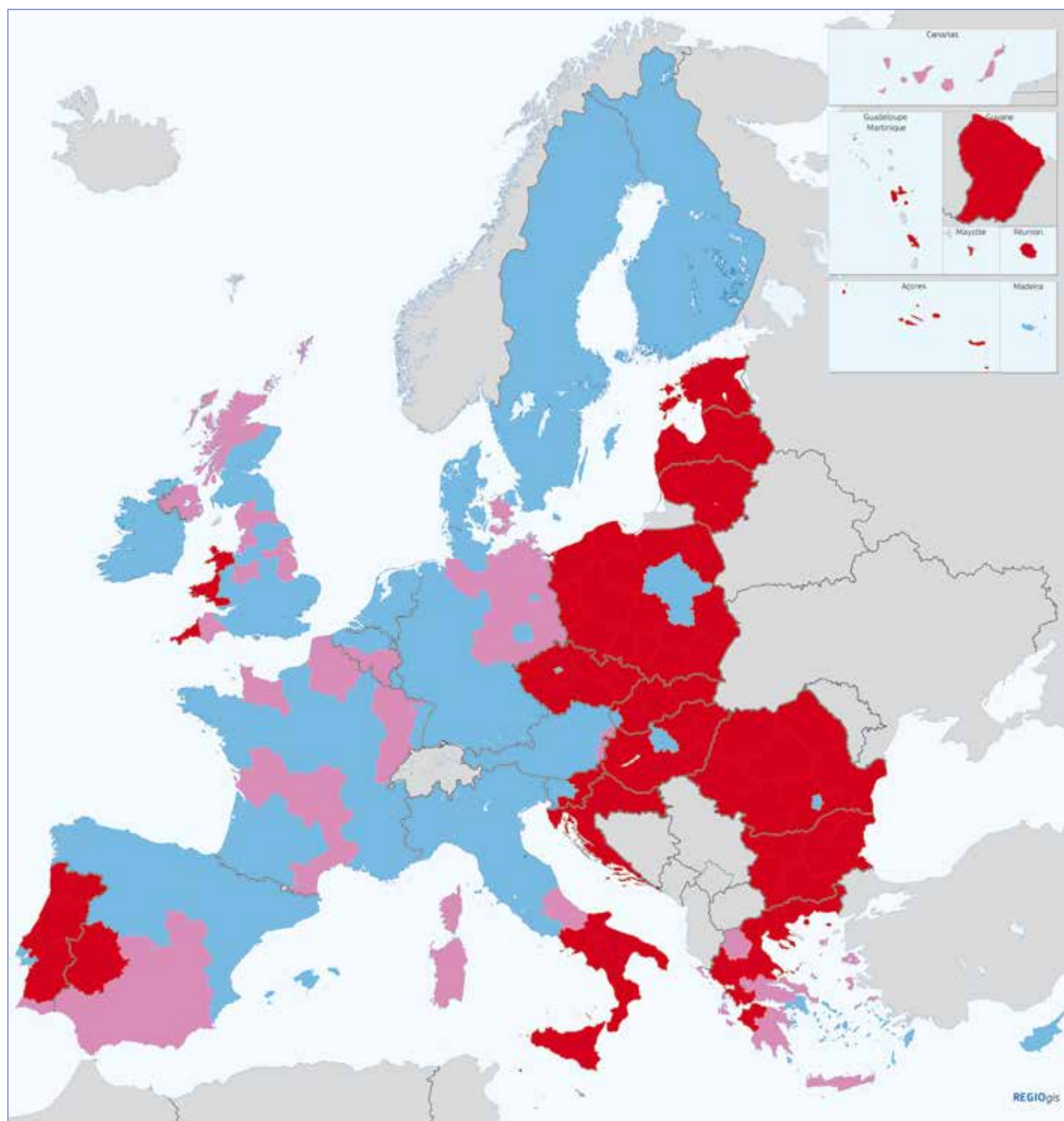
6 miljoniem
cilvēku nodrošināta
piekluve jaunai vai
uzlabotai tīra dzeramā
ūdens piegādei

ATBALSTS MVU

400 000 MVU saņēma
tiešo ieguldījumu atbalstu

121 400 jaunuzņēmumu
saņēma finansiālu atbalstu

2014.-2020. GADS

- Mazāk attīstīti reģioni: 25 % no ES iedzīvotājiem un 51 % no fondu līdzekļiem
- Pārejas posma atbalsts (kas pakāpeniski samazinās)
- Citi atbalsttiesīgie reģioni

Inovācija un lietpratīgā specializācija

Galvenā uzmanība tiek pievērsta četrām prioritārajām jomām ar augstu izaugsmes potenciālu: pētniecībai un inovācijai, MVU, informācijas un komunikācijas tehnoloģijām un mazoglekļa ekonomikai. Reformētās politikas pamatā ir pieņēmums, ka katrs reģions maksimālu labumu no ES fondu līdzekļiem var gūt tad, ja vispirms nosaka, kādas ir tā stiprās puses — mēs to saucam par lietpratīgo specializāciju. Tā reģioniem ļauj veikt lietderīgus ieguldījumus to izvēlētajās nozarēs, tādējādi palielinot reģionu izaugsmes potenciālu. Skaitļos izsakāmu rezultātu definēšanai ir nepieciešams noteikt skaidrus un izmērāmus mērķus.

**KOPĒJAIS
STRUKTURĀLO
FONDU UN KOHĒZIJAS
FONDA BUDŽETS**

EUR 351 MILJARDI

34,3 % no ES budžeta

GALVENĀS SAŅĒMĒJVALSTIS

	Polija	EUR 77,5 miljardi
	Itālija	EUR 32,8 miljardi
	Spānija	EUR 28,5 miljardi
	Rumānija	EUR 22,9 miljardi
	Čehijas Republika	EUR 21,9 miljardi
	Ungārija	EUR 21,9 miljardi
	Portugāle	EUR 21,4 miljardi

DIGITALIZĀCIJA*

vēl **14,5 miljoni** mājsaimniecību, kurām pieejams platjoslas pieslēgums

NODARBINĀTĪBA*

Atbalsts vairāk nekā **7,4 miljoniem** bezdarbnieku un **8,9 miljoniem** citu cilvēku jaunu kvalifikāciju iegūšanā

INFRASTRUKTŪRA*

Vēl **17 miljoniem** cilvēku paredzēts nodrošināt pieslēgumu notekūdeņu attīrīšanas iekārtām un vēl **3,3 miljoniem** cilvēku — viedajiem tīkliem

ATBALSTS MVU

Palīdzība **1,1 miljonam MVU**

*Paredzētie rezultāti

DATU PUNKTS: 5 — ATKLĀTO DATU PLATFORMA

VAI IR KĀDS TEMATS, AR KO JŪS VĒLĒTOS IEPAZĪTIES TURPMĀKAJOS PANORAMA SADAĻAS “DATU PUNKTS” RAKSTOS?

VAI IR KĀDA DATU KOPA, KO MUMS VAJADZĒTU IEVIETOT ESI FONDU ATKLĀTO DATU PLĀTFORMĀ?
SŪTIET SAVUS IEROSINĀJUMUS UZ ŠO E-PASTU: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

leguldījumi uzņēmumos — galvenā prioritāte izaugsmes atjaunošanai Eiropas Savienībā

2014.–2020. gada plānošanas periodā Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) inovācijas veicināšanai un produktivitātes uzlabošanai Eiropas uzņēmumos nodrošina EUR 69 miljardus ES budžeta līdzekļu. Tādējādi ERAF nodrošina vislielāko ES līdzekļu apjomu MVU konkurētspējas stiprināšanai. Gandrīz 1,1 miljoniem uzņēmumu, kas ir gandrīz 5 % no visiem Eiropas uzņēmumiem, ir pieejams daudzveidīgs finanšu un cita veida atbalsts. Varētu šķist, ka atbalstīto uzņēmumu īpatsvars nav visai liels, taču ERAF atbalsta koncentrēšanās uz ES noteiktajām prioritātēm parāda, cik svarīgi ir veicināt gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi.

Kāpēc šis atbalsts tiek sniegts?

ERAF atbalsts uzņēmumiem ir vērsti uz četriem galvenajiem “tematiskajiem mērķiem” (TM), kas paredz uzlabot MVU konkurētspēju, sekmēt inovācijas procesu uzņēmumos, uzlabot IKT izmantošanu un atbalstīt pāreju uz mazoglekļa ekonomiku. Tādējādi, ievērojot iedibinātos valsts atbalsta noteikumus, valsts atbalsts tiek sniegts jaunuzņēmumu attīstīšanai, jaunu, inovatīvu produktu un pakalpojumu ieviešanai, e-komercijas sekmēšanai un energoefektivitātes nodrošināšanai.

1. tabulā ir apkopota informācija par mērķiem attiecībā uz to uzņēmumu kopskaitu, kurus visā Eiropā paredzēts atbalstīt no valsts, reģionālo un pārrobežu sadarbības programmu līdzekļiem. Šī informācija sniedz atbildes uz šādiem galvenajiem jautājumiem:

1. TABULA: GALVENIE ERAF UZŅĒMUMU ATBALSTĪŠANAS MĒRĶI 2014.–2020. GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ (PA TEMATISKAJĪEM MĒRĶIEM)

Tematiskie mērķi (TM)	UZŅĒMUMI: Visi uzņēmumi	UZŅĒMUMI, kuriem piešķirtas dotācijas	UZŅĒMUMI, kuriem nav piešķirtas dotācijas	UZŅĒMUMI, kuriem sniegtas konsultācijas
3. TM: MVU konkurētspēja	795 888	233 823	178 563	371 755
1. TM: Pētniecība un inovācija	130 285	61 401	8625	42 006
2. TM: Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	78 045	54 521	5776	14 301
4. TM: Mazoglekļa ekonomika	56 789	17 712	5006	5743
Citas tēmas	36 060	3043	4081	17 638
Kopā	1 097 067	370 500	202 051	451 443

ESI fondu datu avots: Atklāto datu platforma

Kādas atbalsta formas tiek piedāvātas katra veida uzņēmumiem?

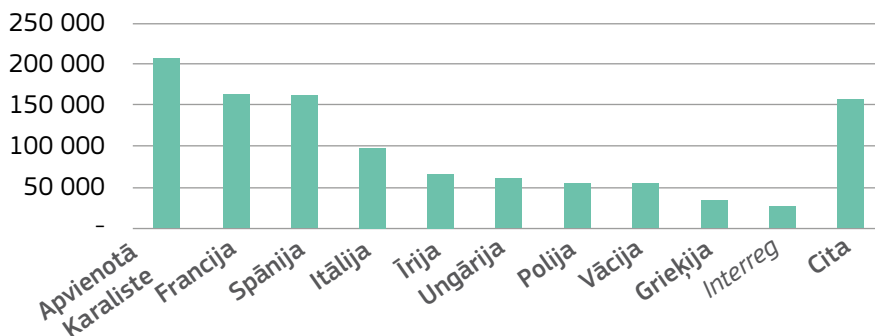
Analizējot ERAF programmu mērķus, kas noteikti 2014.–2020. gadam, var secināt, ka galvenā uzmanība tiek pievērsta **3. TM**, kas paredzēts **MVU sektora** konkurētspējas uzlabošanai, kopumā sniedzot atbalstu aptuveni 800 000 uzņēmumiem. Izmantojot dažādos pieejamos rādītājus, var secināt, ka galvenās atbalsta formas ir **finanšu instrumenti, dotācijas un uzņēmējdarbības konsultācijas**. Uzņēmējdarbības konsultācijas ir viens no būtiski svarīgiem atbalsta mehānismiem, kas palīdz risināt uzņēmumu attīstības vajadzības, kā arī atvieglot piekļuvi finansējumam ar dažādu dotāciju programmu starpniecību.

Kā MVU tiek atbalstīti dažādās dalībvalstīs?

Atklāto datu platformā ir pieejami dati gan par kopējo dalībvalstīm piešķirto līdzekļu apjomu, gan par atbalstīto uzņēmumu kopskaitu. Zemāk redzamajā tabulā ir apkopoti dati par tām 10 ES dalībvalstīm, kuras saņem vislielāko atbalstu no ERAF saskaņā ar četriem galvenajiem TM.

2. TABULA: 10 ES DALĪBVALSTIS, KURU UZŅĒMUMI IR SAŅĒMUŠI VISLIELĀKO ERAF ATBALSTU

Uzņēmumu skaits

ESI fondu datu avots: Atklāto datu platforma

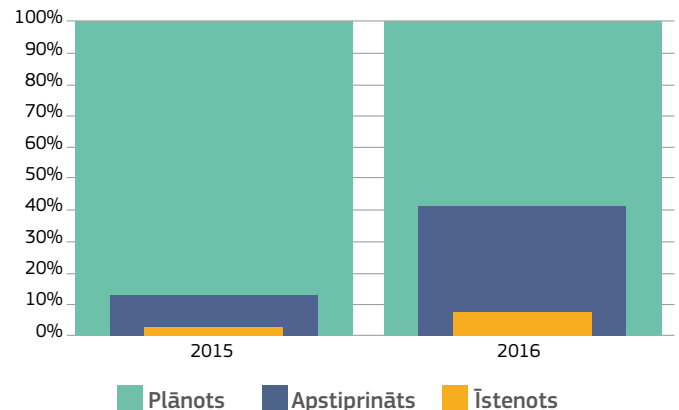
Kāpēc atbalstīto uzņēmumu skaits dažādās dalībvalstīs ir atšķirīgs?

Atsevišķu dalībvalstu (UK, FR, ES) dominējošo stāvokli atbalstīto uzņēmumu skaita ziņā var skaidrot ar dažādiem faktoriem: 1) spēcīga uzņēmējdarbības kultūra; 2) koncentrēšanās uz mazajiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem; 3) kopējais atbalsta apjoms un 4) to ekonomikas mērogs.

Kā programmas tiek īstenotas un kādi ir galvenie faktori, kas ietekmē to īstenošanas progresu?

Līdz 2016. gada beigām apstiprinātie projekti bija vērsti uz vairāk nekā 455 000 uzņēmumiem, savukārt aptuveni 85 000 no tiem jau bija guvuši labumu no līdzdalības konkrētos atlasītajos projektos.

3. TABULA: PROGRESS 2015.–2016. GADAM NOTEIKTO MĒRĶU ĪSTENOŠANĀ

Šobrīd vēl nav skaidrs, vai plānošanas perioda laikā noteiktie mērķi tiks sasniegti vai pārsniegti. Uzņēmumiem paredzētā valsts atbalsta plānošana 10 gadiem uz priekšu ir liels izaicinājums, jo nepieciešamība pēc valsts atbalsta uzņēmumos ir atkarīga no ekonomikas cikla posma. Dažas programmas jau patlaban ir ļoti pieprasītas — tiks apsvērti to mērķu paaugstināšana. Regulārā pārskatu iesniegšana Atklātajā datu platformā ļaus pievērst lielāku uzmanību progresam, kas nepieciešams, lai garantētu, ka noteiktie mērķi ir reāli sasniedzami.

Lai detalizētāk analizētu atsevišķām dalībvalstīm un TM piešķirto līdzekļu apjomu, varat iepazīties ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu Atklāto datu platformā pieejamo informāciju. Nākamie pārskati par 2017. gada beigās izvērtētajiem sasniegumiem Eiropas Komisijai tiks iesniegti 2018. gada maijā un jūnijā un vēlāk tiks arī publicēti. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Teritoriālo priekšrocību izmantošana visā Eiropas Savienībā

Kopš Lisabonas līguma pieņemšanas ir pieaugusi teritoriālās ietekmes novērtējumu (TIN) nozīme. Ar ES augsta līmeņa stratēģiju “Eiropa 2020” tika ieviesta trešā dimensija — teritoriālā kohēzija¹ —, kuras mērķis ir izmantot katras ES teritorijas priekšrocības, lai palielinātu to ieguldījumu ilgtspējīgā un līdzsvarotā visas ES attīstībā.

Dzīves apstākļi, rūpniecības struktūras, infrastruktūra un ģeogrāfiskie apstākļi — visi šie aspekti dažādās ES vietās būtiski atšķiras. Kohēzijas politika palīdz mazināt šīs atšķirības un nodrošina, ka nabadzīgākajiem reģioniem ir pieejami līdzekļi reģionālo problēmu risināšanai. Taču, neraugoties uz ievērojamo progresu, kas visā Eiropā sasniegts daudzu rādītāju konverģences jomā, ES joprojām pastāv būtiskas atšķirības.

Teritoriālo kohēziju ES neizdosies sasniegt tikai ar kohēzijas politikas finansējumu vien — tam ir vajadzīgi arī teritoriālo kohēziju veicinoši tiesību akti un iniciatīvas. Politikas veidotāji un īstenotāji no dažādām ES teritorijām stingri pieprasa izmantot TIN, lai līdz minimumam samazinātu negatīvo politikas īstenošanas ietekmi un maksimāli palielinātu teritoriālo potenciālu.

TIN sniedz iespēju lielāku uzmanību pievērst dažādu reģionu un teritoriju specifikai, tādējādi palīdzot padarīt ES tiesību aktus mērķtiecīgākus un ciešāk sasaistot tos ar reālo situāciju vietējā līmenī.

ES tiesību aktu priekšlikumu/likumdošanas iniciatīvu ieviešanas ietekme Savienības teritorijā nereti ir ļoti nevienmērīga. Tas nozīmē, ka pēc efektīvu politisko risinājumu izstrādes to ietekme (izmaksas un ieguvumi) ģeogrāfiskā ziņā izplatīsies nevienmērīgi.

Mērķa noteikšana

ES tiesību aktu priekšlikumu/likumdošanas iniciatīvu teritoriālās dimensijas pareizs novērtējums palīdzēs pienācīgi izstrādāt mērķtiecīgus politiskos risinājumus. Tas var arī palīdzēt pārtraukt politikas īstenošanu teritorijās un reģionos, kur nekādi politiski risinājumi nav nepieciešami, tādējādi novēršot ar juridiskajiem, noteikumu ievērošanas un administratīvajiem aspektiem saistītas izmaksas.

TIN ir jāņem vērā dažādi teritoriālie līmeņi (ES, valstu, reģionālais un vietējais līmenis). Attiecīgā teritoriālā vienība vai grupa katrā atsevišķā gadījumā var būt atšķirīga, un tai ir jābūt samērīgai ar risināmo jautājumu. To var noteikt dalībvalstu līmenī vai arī pēc ģeogrāfiskiem apsvērumiem, piemēram, piekrastes teritorijas, salu vai kalnu reģioni, vai arī blīvi apdzīvotas teritorijas. Citos gadījumos var būt lietderīgi konstatēt, kurus administratīvos reģionus nesamērīgi lielā mērā skar kāds konkrēts politikas pasākums. Skaidrs, ka gadījumos, kad politikai ir raksturīga īpaša teritoriālā dimensija, nav nekādas vajadzības veikt detalizētu teritoriālās ietekmes novērtējumu.

Visu šo iemeslu dēļ kopš 2015. gada aizvien palielinās centieni uzlabot metodiku un datu pieejamību. Šobrīd galvenā prioritāte ir popularizēt teritoriālās dimensijas analizēšanu un Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta aktīvo darbu teritoriālās ietekmes (jo īpaši ietekmes uz pilsētu² un³, pārrobežu un tālākiem reģioniem⁴) novērtēšanas jomā citu ģenerāldirektorātu vidū.

1) <https://bit.ly/2lqApid>

2 & 3) <https://bit.ly/2lp9RxI>

4) <http://europa.eu/!qR96Nk>

TIN analīze, izmantojot ESPON Quick Scan tool, kopā ar reģionu ekspertiem.

REGIO ĢD palīdz citiem ģenerāldirektorātiem veikt to izstrādāto politikas priekšlikumu teritoriālās ietekmes novērtējumu. Pēdējie gadījumi, kad teritoriālā ietekme tika analizēta kopā ar ekspertiem no reģioniem un pilsētām visā ES, bija šādi:

- a) Direktīvas par ostas iekārtām, kas paredzētas kuģu atkritumu un kravu atlieku uzņemšanai, pārskatīšana (MOVE ĢD);
- b) ES obligāto kvalitātes prasību attiecībā uz ūdens atkalizmantošanu izstrāde (ENV ĢD) un c) Direktīvas par tīriem un energoefektīviem autotransporta līdzekļiem pārskatīšana (MOVE ĢD). Turklāt REGIO ĢD piedāvā apmācību TIN jautājumos un aktīvi iesaistās TIN veikšanai nepieciešamo datu un metodikas pieejamības uzlabošanā. Īpaši tas ir palīdzējis izstrādāt tīmekļa rīkus, kas ļauj vizualizēt pieejamos teritoriālos datus un tiem piekļūt. Piemēram, Pilsētu datu platforma (*Urban Data Platform*⁵⁾ ļauj piekļūt informācijai par Eiropas pilsētām un to apkārtnes reģioniem, savukārt Teritoriālo rādītāju informatīvajā portālā (*Territorial Dashboard*⁶⁾) ir pieejama interaktīva saskarne, kas ļauj pieprasīt informāciju par dažādiem teritoriālajiem līmeņiem (valsts, reģionu, apakšreģionu) un to salīdzināt.

5) <http://urban.jrc.ec.europa.eu>

6) <http://urban.jrc.ec.europa.eu/t-board/index.html>

Partnerība

TIN jomā REGIO ĢD ļoti cieši sadarbojas ar Eiropas Reģionu komiteju un daudzām pilsētu un reģionu apvienībām, piemēram, ar Eiropas Pašvaldību un reģionu padomi, *Eurocities*, Perifēro piejūras reģionu konferenci un daudzām citām organizācijām.

Pieejamie instrumenti

Ietekmi uz dažādām teritorijām var novērtēt, izmantojot kvalitatīvas un kvantitatīvas metodes, piemēram, *RHOMOLO*⁷ — Eiropas Komisijas izstrādātu modeli, kas ļauj simulēt ES politikas ietekmi nozaru un reģionu līmenī noteiktā laikposmā un sniegt atbalstu politikas veidotājiem ieguldījumu, reformu un ekonomikā notiekošo strukturālo pārmaiņu novērtēšanā. Modeļšanas platformā *LUISA*⁸ ir pieejamas regulāri atjauninātas “teritoriālo atsaucē scenāriju” prognozes (tās atbilst *Eurostat* un ECFIN ĢD ilgtermiņa prognozēm) — šie scenāriji ļauj modelēt spēkā esošās Eiropas politikas ietekmi reģionālā līmenī attiecībā uz ilgtspēju un teritoriālo kohēziju. Tā var arī palīdzēt izstrādāt konkrētu “pielāgotu” politikas pasākumu kvantitatīvu teritoriālās ietekmes novērtējumu, aplūkojot plašu visdažādāko rādītāju kopumu, turklāt iegūtos rezultātus var apkopot par jebkuru teritoriālo līmeni. Eiropas Telpiskās plānošanas novērošanas tīkla ātrās analīzes rīks (*ESPON Quick Scan tool*⁹) ir viegli izmantojama un izmaksu ziņā lietderīga metodika pilsētas un reģionus pārstāvošu ieinteresēto personu iesaistīšanai.

Apstiprinātā TIN metodika tagad ir iekļauta arī Labāka regulējuma¹⁰ programmā, kurā ir izklāstīta sistēma pārredzamai ES politikas un tiesību aktu izstrādei un izvērtēšanai, ņemot vērā iedzīvotāju un ieinteresēto personu sniegtos pierādījumus un viedokļus.

TIN var palīdzēt ES atgūt saikni ar tās iedzīvotājiem. Mums ir jāizvērtē ES tiesību aktu ietekme dažādos Eiropas reģionos un reālajā situācijā, kas pastāv pilsētās, lauku apvidos, tālākajos reģionos, pārrobežu reģionos, kalnu apvidos, salās utt.

SAZINIETIES AR MUMS

REGIO-URBAN-TERRITORIAL@ec.europa.eu

7) <http://rhomolo.jrc.ec.europa.eu/>

8) <https://ec.europa.eu/jrc/en/luisa/>

9) <https://www.espon.eu/tools-maps/espon-tia-tool>

10) <http://europa.eu/lqc96cf>

EEZ un Norvēģijas dotācijas atbalsta ES kohēzijas politiku, padarot Eiropu spēcīgāku

EEZ un Norvēģijas dotācijas ir Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas finanšu ieguldījumi Eiropas solidaritātē un kohēzijā. 2014.–2021. gada plānošanas periodā EUR 2,8 miljardi ir darīti pieejami projektiem, kas veicina ES ieguldījumus Centrāleiropā un Dienvideiropā.

Islande, Lihtenšteina un Norvēģija cieši sadarbojas ar ES un ir vienotā tirgus dalībnieces saskaņā ar Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līgumu. Tas ietver kopīgu mērķi mazināt sociālās un ekonomiskās atšķirības visā EEZ.

Šīs valstis piedalās kopīgā mērķa īstenošanā ar EEZ un Norvēģijas dotācijām. Līdzīgi kā ES kohēzijas fonds, šīs dotācijas atbalsta tās ES dalībvalstis, kurās ienākumi uz vienu iedzīvotāju ir zemāki par 90% salīdzinājumā ar vidējo rādītāju ES. To prioritātes atspoguļo ES prioritātes: zaļa, konkurētspējīga un iekļaujoša Eiropa.

Atbilstoši ES prioritātēm pašreizējam finansēšanas periodam, EEZ/Norvēģijas dotācijas nesen tika izmantotas reģionālās politikas fondu izveidei, lai risinātu jauniešu bezdarba problēmu un veicinātu pārrobežu sadarbību.

leguvuma palielināšana

Plānošanas perioda sākumā katra saņēmējvalsts iekļauj priekšlikumus par ieguldījumu prioritātēm divpusējā saprašanās memorandumā ar donorvalstīm. Sarunu procesā notiek konsultācijas ar Eiropas Komisiju, lai izvairītos no dublēšanās un nodrošinātu to, ka finansējums tiek novirzīts mērķiem, kur no tā ir vislielākais

ieguvums. Programmām, kas īstenošanas, izmantojot dotācijas, ir jāatbilst ES noteikumiem, kā arī standartiem cilvēktiesību, labas pārvaldības, ilgtspējīgas attīstības un dzimumu līdztiesības jomās.

ES un EEZ finansējums savstarpēji papildina viens otru, un parasti to pārvaldību nodrošina vadošā iestāde valsts līmenī. Viens no tiem var sniegt atbalstu otram, piemēram, palīdzot izveidot pilotprojektu vai finansējot citu aspektu tajā pašā projektā. Lai izvairītos no dublēšanās, ar šīm dotācijām tiek finansēti arī projekti, kuriem ir grūti atrast ES vai valsts finansējumu. Gan ES, gan EEZ finansējums tiek veiksmīgi izmantoti, lai sekmētu līdzekļu piesaisti no citiem publiskā un privātā sektora finansējuma avotiem.

Dotāciju galvenais mērķis ir stiprināt divpusējās attiecības starp Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju un saņēmējvalstīm. To prioritātes atbilst problēmām, kas Eiropā ir kopīgas un kuru risināšanā gan donorvalstīm, gan saņēmējvalstīm ir pieredze un interese sadarboties. Finansējums tiek atvēlēts tam, lai veicinātu un atbalstītu divpusējās partnerības starp valsts iestādēm, privātiem uzņēmumiem, NVO un pētniecības iestādēm visos līmeņos. Katrā plānošanas periodā tiek atbalstīti tūkstošiem projektu, tajā skaitā sadarbības projekti pētniecības jomā, MVU kopīgie projekti vai vienāda līmeņa speciālistu apmaiņa un personāla apmācība.

Demokrātijas atbalstīšana

EEZ dotācijas raksturo tas, ka vismaz 10% no finansējuma tiek tieši novirzīti pilsoniskās sabiedrības organizācijām katrā saņēmējvalstī. Tas tiek darīts ar mērķi attīstīt pilsoniskās sabiedrības sektora stabilitāti un kapacitāti ilgtermiņā, veicinot demokrātisku līdzdalību, pilsonisko aktivitāti un cilvēktiesību ievērošanu.

Eiropas Padome, ESAO un ES Pamattiesību aģentūra ir partneri vairākās programmās un projektos, izmantojot savu pieredzi, lai cīnītos pret diskrimināciju, veicinātu sociālo iekļaušanu, ekonomisko attīstību un labu pārvaldību. Vairākās saņēmējvalstīs dotācijas tiek konkrēti izmantotas, lai sniegtu iespējas neaizsargātām iedzīvotāju grupām un minoritātēm, piemēram, romu tautības iedzīvotājiem. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

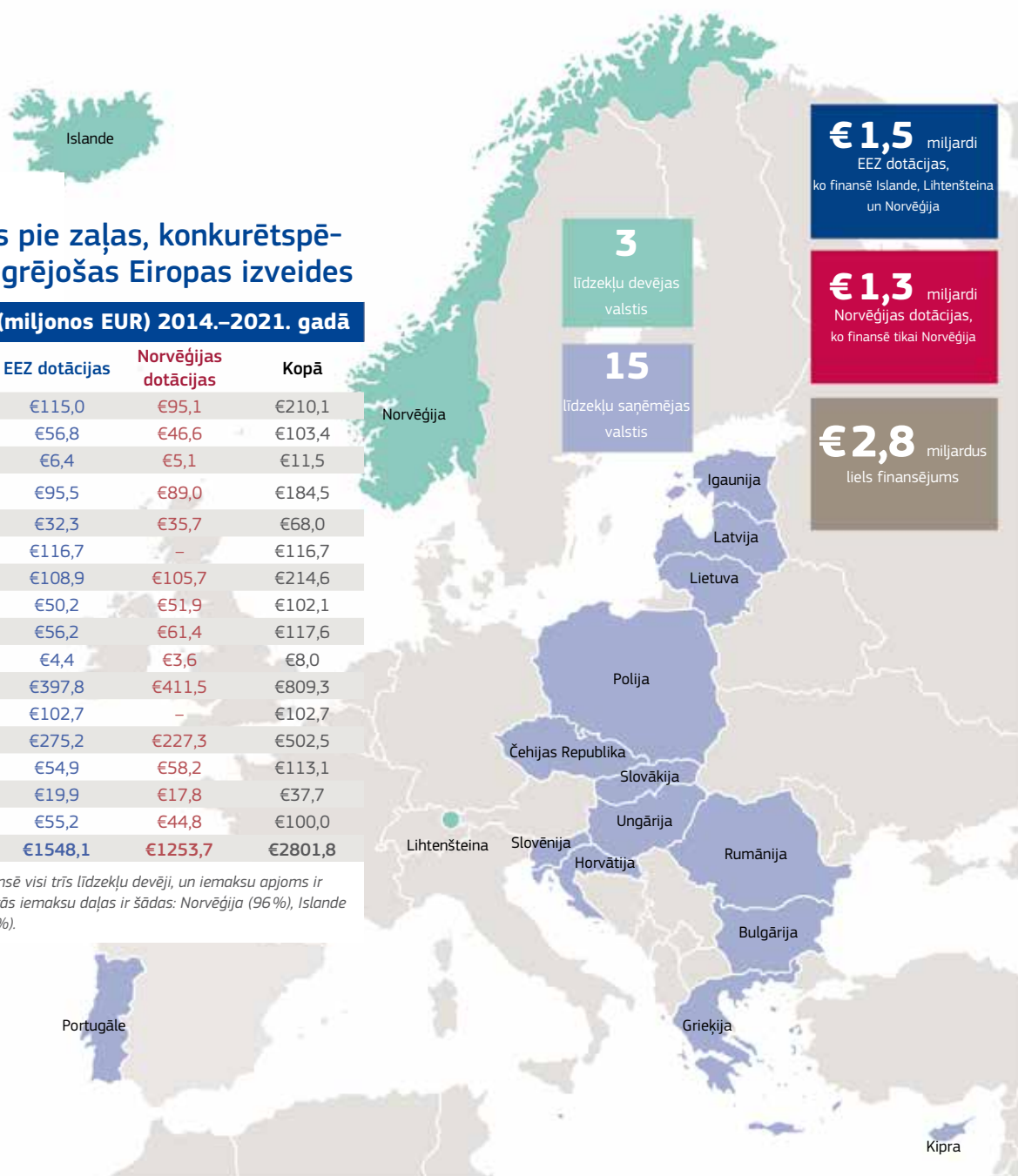
<http://www.eeagrants.com>

Kopīgs darbs pie zaļas, konkurētspējīgas un integrējošas Eiropas izveides

Saņēmējvalstis (miljonos EUR) 2014.–2021. gadā

Valsts	EEZ dotācijas	Norvēģijas dotācijas	Kopā
Bulgārija	€115,0	€95,1	€210,1
Horvātija	€56,8	€46,6	€103,4
Kipra	€6,4	€5,1	€11,5
Čehijas Republika	€95,5	€89,0	€184,5
Igaunija	€32,3	€35,7	€68,0
Grieķija	€116,7	-	€116,7
Ungārija	€108,9	€105,7	€214,6
Latvija	€50,2	€51,9	€102,1
Lietuva	€56,2	€61,4	€117,6
Malta	€4,4	€3,6	€8,0
Polija	€397,8	€411,5	€809,3
Portugāle	€102,7	-	€102,7
Rumānija	€275,2	€227,3	€502,5
Slovākija	€54,9	€58,2	€113,1
Slovēnija	€19,9	€17,8	€37,7
Reģionālie fondi	€55,2	€44,8	€100,0
Kopā	€1548,1	€1253,7	€2801,8

* EEZ dotācijas kopīgi finansē visi trīs līdzekļu devēji, un iemaksu apjoms ir atkarīgs no to IKP. Aplēstās iemaksu daļas ir šādas: Norvēģija (96%), Islande (3%) un Lihtenšteina (1%).

Pilsoniskās sabiedrības atbalstīšana

Sofijas Atvērtās sabiedrības institūta (OSI-Sofia) izpilddirektors Georgijs Stoičevs (Georgi Stoytchev) izdevumam Panorama stāsta, kā EEZ dotācijas palīdz atbalstīt pilsonisko sabiedrību Bulgārijā.

Kāda ir OSI loma pilsoniskajai sabiedrībai paredzēto EEZ dotāciju pārvaldībā Bulgārijā?

OSI-Sofia ir daļa no konsorcijs, kas Bulgārijā vada Aktīvo iedzīvotāju fondu — EEZ dotāciju pilsoniskās sabiedrības programmu laikposmam no 2014. līdz 2021. gadam. Šis fonds būs viens no visbūtiskākajiem Bulgārijas pilsoniskās sabiedrības organizācijām pieejamajiem finansējuma avotiem, dažādu projektu īstenošanai nodrošinot EUR 15,5 miljonus. Vairāk nekā 85% projektu virzītāju uzskata, ka līdzdalība iepriekšējā plānošanas periodā īstenotajos projektos ir uzlabojusi viņu spējas. Šogad tiks pasludināti pirmie atklātie uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus.

Kā EEZ dotācijas palīdz risināt Bulgārijas pilsoniskajai sabiedrībai būtiskas prioritātes?

Bulgārija saskaras ar dažādām problēmām, tostarp ar samērā zemu iedzīvotāju līdzdalības līmeni, iedragātu uzticību demokrātiskajām iestādēm un plašsaziņas līdzekļu brīvības mazināšanos. Mēs risinām arī ar nabadzību, naidīgiem izteikumiem, cilvēktiesībām un romu, patvēruma meklētāju un citu neaizsargāto cilvēku grupu integrāciju saistītas problēmas. Aktīvo iedzīvotāju fonds uzlabo pil-

“EEZ dotācijas būs viens no visbūtiskākajiem Bulgārijas pilsoniskās sabiedrības organizācijām pieejamajiem finansējuma avotiem, dažādu projektu īstenošanai nodrošinot EUR 15,5 miljonus.”

soniskās sabiedrības sektora ilgtspēju un spējas ilgtermiņā, lai tādējādi sekmētu demokrātisko līdzdalību, aktīvu pilsoniskumu un cilvēktiesību ievērošanu. Vismaz 10% no kopējā finansējuma ir novirzīti projektiem, kas sekmē romu integrāciju.

Kā ES un EEZ finansējums viens otru papildina uz vietas?

Šobrīd mēs īstenojam ES finansētu pētniecības un atbalsta projektu, lai palīdzētu neaizsargātajām sociālajām grupām saņemt juridisko palīdzību pirmstiesas posmā. Projekta partneris ir Valsts juridis-

kās palīdzības birojs, un projektam ir piešķirts EEZ dotāciju finansējums. Tādējādi Bulgārijas pilsoniskās sabiedrības organizācijas savu tiesu sistēmas reformēšanas centieni īstenošanai saņem atbalstu no abiem finansējuma avotiem.

Kā vēl vienu piemēru šeit var minēt pilsoniskās sabiedrības organizāciju veiktu pētījumu, kas tiks izmantots politikas ieteikumu izstrādē un tiek veikts ES finansētas iniciatīvas ietvaros — tā ir paredzēta tam, lai uzlabotu gados jaunu romu piekļuvi kvalitatīvām darbvietām privātajā sektorā. Tas papildina EEZ dotāciju mērķi sniegt plašākas iespējas neaizsargātām grupām, nodrošinot labāku piekļuvi izglītībai un nodarbinātībai un līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

Kā šis finansējums ir palīdzējis stiprināt divpusējās attiecības?

EEZ dotācijas ļauj pilsoniskās sabiedrības organizācijām no Bulgārijas un līdzekļu devējām valstīm izstrādāt un īstenot kopīgus projektus. Četrus gadus laikā ir īstenoti vairāk nekā 50 projekti, cita starpā organizējot arī seminārus pieredzes un zināšanu apmaiņai. Vairāk nekā puse no projektu virzītājiem, kuri Bulgārijā ir saņēmuši EEZ dotācijas, norādīja, ka projektu īstenošanas rezultātā ir daudz uzzinājuši par Norvēģiju, Islandi un Lihtenšteinu. ■

“Rūpes par šiem cilvēkiem un viņu aizsargāšana ir ieguldījums nākotnē. No manis tas prasa pavisam nedaudz, taču cilvēkiem, kuriem šādi palīdzam, tas sniedz ļoti daudz.”

Georgs Maragudakis (George Maragoudakis), Grieķijas Patvēruma dienesta tulks

PAMATTIESĪBU IEVĒROŠANAS SEKMĒŠANA GRIEĶIJĀ

EEZ dotāciju patvēruma programma nodrošina finansējumu 80 tuku un vairāku papildu darbinieku nodarbināšanai Grieķijas Patvēruma dienestā. Papildu personāls ir palīdzējis par 20–25 % palielināt izskatīto lietu skaitu. Norvēģijas Imigrācijas direktorāts kā šīs programmas partneris cieši sadarbojas ar Grieķijas iestādēm, lai dalītos ar pieredzi patvēruma pieprasījumu izskatīšanā un uzņemšanas centru darbības nodrošināšanā. EEZ finansējums papildina ES sniegto finansiālo atbalstu šajā jomā, tādējādi palīdzot sasniegt kopīgo mērķi izveidot labi funkcionējošu kopējo Eiropas patvēruma sistēmu.

<https://eeagrants.org/News/2016/Funding-lifeline-for-Greek-asylum-service#story>

KOPĪGI PĒTĪJUMI OGLEKĻA DIOKSĪDA UZTVERŠANĀS UN UZGLABĀŠANAS JOMĀ POLIJĀ

Silēzijas Tehnoloģiju universitāte Polijā un Enerģētikas pētījumu centrs SINTEF (SINTEF Energy Research) Norvēģijā izveidoja partnerību, lai izstrādātu jaunu degšanas tehnoloģiju, kurā tiek izmantots tīrs skābeklis un degšana notiek zemākā temperatūrā. Šī metode palielina apkures katlu efektivitāti, samazina slāpekli saturošu piesārņotājvielu daudzumu un atvieglo oglekļa dioksīda uztveršanu.

Plašas datu apmaiņas un zināšanu nodošanas rezultātā radās labāka izpratne par šo jautājumu, jaunas idejas attiecībā uz problēmu risināšanu un jaunas pētījumu iespējas. Partneri turpinās savu sekmīgo sadarbību ES finansētā programmas “Apvārsnis 2020” projektā CHEERS, kurā tiks pētīta otrās paaudzes oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas tehnoloģija emisiju apjoma samazināšanai.

<http://www.mocca.itc.polsl.pl/>

ATBALSTS STRATĒGISKĀS TIESVEDĪBAS PROCESAM IGAUNIJĀ

Stratēģiskā tiesvedība ir konkrētu lietu iesniegšana izskatīšanai tiesā, lai panāktu grozījumus tiesību aktos. Igaunijas Cilvēktiesību centrs organizēja apmācību kursus un seminārus par šī aizstāvības instrumenta izmantošanu, lai uzlabotu neaizsargātu grupu tiesību aizsardzību vienlīdzīgas attieksmes un migrācijas jomā. Norvēģijas Organizācija cīņai pret sabiedrības diskriminēšanu sniedza stratēģiskus padomus un dalījās pieredzē. Abas organizācijas patlaban meklē iespējas, kā nākotnē sadarboties uz pētījumiem balstītas aizstāvības jomā ES programmas “Apvārsnis 2020” pētniecības programmas ietvaros.

<https://humanrights.ee/en/topics-main/vordne-kohtlemine/strategic-litigation/>

Integrēti intervences pasākumi komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas jomā

Rietummaķedonijas reģiona vadītājs Teodoros Karipidis (*Theodoros Karypidis*) skaidro, kā viņa reģionā veiksmīgi tiek īstenots komunālo notekūdeņu apsaimniekošanas izmēģinājuma projekts, kas varētu kalpot par paraugu visai Grieķijai.

Komunālo notekūdeņu apsaimniekošana rada problēmas daudzās Grieķijas daļās, un Rietummaķedonijas reģions šajā ziņā nav nekāds izņēmums. Vietējās pārvaldes iestādes un reģionālās attīstības aģentūra ANKO S.A. kopīgi apņēmas konstatēt problēmas reālos apmērus. Ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) atbalstu tās izstrādāja un īstenoja stratēģiju šīs problēmas vispusīgai risināšanai ar kopējo budžetu EUR 40 miljonu apmērā. Ar šo projektu Rietummaķedonijas vispārīgajā saimnieciskās darbības plānā tika iekļauts ES atbalstītais ilgspējas princips.

Saimnieciskās darbības plāns

Mūsu pieeja integrētai komunālo notekūdeņu apsaimniekošanai ir atspoguļota nesenajā REGIO ĢD aicinājumā izstrādāt un īstenot šai nozarei veltītu valsts saimnieciskās darbības plānu. Mērķis ir izpētīt un uzbūvēt notekūdeņu attīstīšanas infrastruktūru (kanalizācijas tīklus un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas) un nodrošināt tās darbību Grieķijas apdzīvotajās vietās, kurās ir 2000–15 000 iedzīvotāju (tā dēvētās “3. kategorijas aglomerācijas”).

Eiropas Savienība finansē 13 reģionālo integrēto notekūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrādi, pamatojoties uz kooperatīvās pārvaldības modeli. Centrālā, reģionālā un vietējā līmeņa iestādes nodrošina plāna ieviešanu, saņemot operatīvu atbalstu no valsts tehniskā sekretariāta, kas tika izveidots tieši šim mērķim.

Komisijas mērķis ir koncentrēt līdzekļus vairāk nekā EUR 1 miljarda apmērā, lai Grieķija varētu pilnībā izpildīt Direktīvā par komunālo notekūdeņu attīrīšanu noteiktās prasības un izvairīties no papildu naudassodu maksāšanas par noteikumu neievērošanu. Rietummaķedonijas reģions un arī es personīgi strādāšu pie šī mērķa sasniegšanas, daloties pieredzē ar kompetentajām iestādēm citos reģionos.

Darbs vietējā līmenī

Reģiona pašvaldība uzskata, ka tās uzdevums ir nodrošināt attīstību, vienlaikus apzinoties, ka gan projektēšanas, gan īstenošanas process prasa ilgāku laiku nekā viens pašvaldības pilnvaru periods vai ES plānošanas periods.

Tāpēc mūsu ilgtermiņa vīzija ir sadalīta posmos atkarībā no risināmo problēmu apmēra, iesaistītajām apdzīvotajām vietām un darbu īstenošanas gaitas. Mūsu pastāvīgās divvirzienu attiecības nodrošināja ieviešanās pasākumu un lēmumu par zemes izmantojumu atbilstību sabiedrības interesēm, kas tika panākta, projektu īstenošanā izmantojot paraugprakses piemērus.

Tāda pati filozofija tika pielietota, izstrādājot komunālo notekūdeņu integrētas pārvaldības sistēmu apdzīvoto vietu grupām,

kas sākotnēji tika ieviesta Kozani prefektūrā un pēc tam pārējās trīs reģiona prefektūrās.

Lielās aglomerācijas tika savienotas ar mazākām apdzīvotām vietām, izveidojot sistēmu komunālo notekūdeņu pārvietošanai un apsaimniekošanai. Savukārt vairākas mazākas apdzīvotās vietas tika sagrupētas vienā vienībā, veidojot 3. kategorijas apdzīvotas vietas.

Sabiedrības līdzdalība kopējā plāna izstrādes, pārveides, pielāgošanas, izvērtēšanas un pārplānošanas procesā un tā īstenošanā uz vietas bija ļoti svarīgs izmantotās metodikas aspekts. To vēl vairāk pastiprināja reģiona iedzīvotāju vidū valdošā vienprātība un vietējās pašvaldības, tehnisko un citu dienestu, kas sadarbojās ar saviem centrālajiem un reģionālajiem departamentiem, aktīvā līdzdalība. Būtiska bija arī ANKO S.A. līdzdalība, sākot no sākotnējā projektēšanas posma līdz pat notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības izmēģināšanas brīdim.

Patlaban mēs vienlaikus īstenojam vairākus būvniecības posmus, kas savstarpēji pārklājas, un pagaidu ekspluatācijā esam nodevuši projektus, kas tika pabeigti saskaņā ar 2007.–2013. gada Valsts stratēģisko ietvardokumentu (VSID), vienlaikus īstenojot arī pārējos 2014.–2020. gada plānošanas perioda programmu projektus.

Pēc to pabeigšanas Rietummaķedonijas reģionā būs pilnībā ievēroti visi tiesiskā regulējuma nosacījumi, un tas varēs kalpot par lielisku piemēru citiem valsts reģioniem. Mūsu novatoriskais plāns ļaus apkalpot aptuveni 90% no Kozani prefektūras iedzīvotājiem.

Turklāt gandrīz noslēdzies ir arī plānošanas darbs attiecībā uz notekūdeņu iekšējās un ārējās pārvietošanas tīklu izveidi apvienotajās apdzīvotajās vietās, kuru apkalpošanu nodrošinās vai nu 3. kategorijas apdzīvoto vietu notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, vai arī vietējā līmeņa risinājumi.

Mēs strādājam arī pie integrēta plāna bioloģiski attīrītu dūņu apsaimniekošanai un cenšamies nodrošināt efektīvu un vienotu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekošanu un darbību visā Rietummaķedonijas reģionā.

Ir skaidrs, ka mums ir sava stratēģija, mēs izmantojam līdzdalību garantējošas procedūras, galveno uzmanību pievēršam videi, ilgtspējai un dzīves kvalitātei, sniedzam tehnisko atbalstu mūsu plāna īstenošanā un turpinām izvirzīt jaunus inovatīvus mērķus, lai tādējādi palielinātu vietējās pašvaldības darba nozīmi. ■

*Teodors Karipidis (Theodoros Karypidis),
Rietummaķedonijas reģiona vadītājs*

VELVENTOSAS PILSĒTAS NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTA

Šī notekūdeņu attīrīšanas iekārta sāka darboties 2016. gadā un spēj apkalpot 5400 iedzīvotāju. Notekūdeņi tiek attīrīti, izmantojot aktīvo dūņu ilgstošas aerācijas procesu, vienlaikus nodrošinot dūņu stabilizāciju un paralēli tam arī notekūdeņu nitrifikāciju, denitrifikāciju un ūdens atsūkņēšanu. Projekts tika finansēts no darbības programmas “Vide un ilgtspējīga attīstība” līdzekļiem.

SERVIJAS PILSĒTAS NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTA

Šis projekts, kura jauda ļauj apkalpot 7500 iedzīvotāju, patlaban atrodas testēšanas fāzē. Notekūdeņi tiek attīrīti, izmantojot aktīvo dūņu ilgstošas aerācijas procesu, vienlaikus nodrošinot dūņu stabilizāciju un paralēli tam arī notekūdeņu nitrifikāciju, denitrifikāciju un ūdens atsūkņēšanu. Projekts tiek finansēts no darbības programmas “Vide un ilgtspējīga attīstība” līdzekļiem.

PROJEKTI

VĒRIENĪGI ARHITEKTŪRAS PIEMINEKĻA ATJAUNOŠANAS DARBI AUSTRIJĀ

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
EUR 1 665 000

ES IEGULDĪJUMS
EUR 326 700

Hainfelsas (*Heinfels*) pili, kas atrodas Austrijas Austrumtiroles reģiona kalnos, notiek vērienīgi atjaunošanas darbi, kas tiek īstenoti Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstīta projekta ietvaros. Pēc darbu pabeigšanas pils būs atvērta apmeklētājiem gluži tāpat kā divi citi ievērojami apskates objekti kaimiņos esošajā Itālijā, kuri arī saņēma tās pašas programmas finansējumu.

Šis vēstures piemineklis atrodas kalna galā, no kura redzams ciemats ar tādu pašu nosaukumu. Nocietinājumu pirmsākumi ir meklējami tālajā 1243. gadā, un, lai gan no ārpuses Hainfelsas pils joprojām izskatās iespaidīgi, tās iekštelpas atrodas ļoti nolaistā stāvoklī.

Atjaunošanas plāna īstenošanas rezultātā šī situācija mainīsies — ir paredzēts, ka celtniecības darbi ilgs līdz 2019. gadam. Atjaunošanas plāns ietver sabrukušo sienu un griestu rekonstrukciju un fasādes atjaunošanu. Esošie logi un durvis tiks atjaunoti vai arī vajadzības gadījumā aizstāti ar jauniem.

Papildus tam, kapela tiks pārveidota par pilij veltītu muzeju. Iekšējās struktūras un iekštelpu apmetums arī tiks saglabāts un restaurēts. ERAF projekts garantē pils pieejamību sabiedrībai, taču attīstības projekta otrajā fāzē ir paredzēts izstrādāt mērķtiecīgāku plānu attiecībā uz ēkas izmantošanu ilgtermiņā.

Tuvumā esošie pieminekļi

Pateicoties vērienīgajam projektam “Torņi un pilis”, vienlaikus ar Hainfelsas pili tiek atjaunotas arī divas citas ievērojamas ēkas. Gan *Magnifica Comunità* ēka Kadorē (*Cadore*), gan Feltrino (*Feltrino*) esošā Feltres (*Feltre*) pils atrodas kaimiņos esošās Itālijas Belluno (*Belluno*) provincē. Tāpat kā Hainfelsas pilij, arī šīm ēkām ir būtiska nozīme vietējās kultūras identitātes saglabāšanā, un tās ir populārs tūrisma objekts.

Renovācijas darbi ir pielāgoti katras ēkas vajadzībām atkarībā no nolaistības pakāpes. Taču kopīgais mērķis ir padarīt katru no šīm vietām pieejamāku sabiedrībai un nodrošināt, ka tajās ir iespējams organizēt vietējai vēsturei veltītas izstādes.

Šī pārrobežu projekta laikā veiktie darbi ļaus arī salīdzināt dažādas pieejas renovācijas darbiem, kā arī dažādos prasmīgo amatnieku izmantotos darba paņēmienus. Studenti no vietējām arodskolām apmeklēs darbu norises vietas un piedalīsies darbsemināros un mācību semināros, kā arī veiks praktiskus atjaunošanas darbus.

Informācija par pašām ēkām un to, ka tās atkal ir pieejamas vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem, tiks sniegta kopīgā informatīvajā kampaņā, kurā tiks uzsvērtas arī šo pieminekļu vēsturiskā nozīme un mazāk zināmās arhitektūras īpatnības. Tūrisma turpmākai veicināšanai tiks izveidots pārrobežu kultūras tīkls. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://burg-heinfels.com/index.php/de/>

PROJEKTI

LIDOSTAS MODERNIZĀCIJA NODROŠINĀS DROŠĪBU UN VIDES AIZSARDZĪBU

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
EUR 70 000 000

ES IEGULDĪJUMS
EUR 35 000 000

Tallinas lidostā Igaunijā notiek EUR 70 miljonus vērtā modernizācija, kas uzlabos lidojumu drošību, vienlaikus mazinot lidostas darbības un infrastruktūras negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi.

Šī projekta, kurš saņēmis Kohēzijas fonda līdzekļus EUR 35 miljonu apmērā, ietvaros lidostas kontrolējamās teritorijas austrumu un dienvidu malās tiks uzstādīta vesela virkne sistēmu un iekārtu.

Lietus ūdens savākšanas un kanalizācijas sistēmu, kā arī sniega savākšanas un pretapledošanas apstrādes laukumu izveide palīdzēs samazināt ietekmi uz vidi, ko rada virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu piesārņošana. Lidosta iegūs arī modernu apgaismojuma infrastruktūru, kas ļaus ieviest CAT 2 navigācijas sistēmu. Šī sistēma pilotiem ļauj plašāk izmantot to rīcībā esošos instrumentus, lai droši nosēstos pat sliktas redzamības apstākļos.

Lielāka efektivitāte

Projekta laikā tiks pastiprināta lidostas skrejceļa drošības zonas aizsardzība. Šīs pārmaiņas, kā arī jaunā lidlauka apgaismojuma sistēma, nodrošinās Tallinas lidostas atbilstību Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA) prasībām, kas attiecas uz infrastruktūru. Turklāt, iegādājoties jaunas tehnoloģijas un

drošības aprīkojumu, kas paredzēts skrejceļam, būs iespējams efektīvāk uzturēt rekonstruēto un papildu infrastruktūru.

Projekta laikā ieviestās pārmaiņas ļaus gaisa kuģiem pacelties un nosēties tālāk no netālu esošā Ilemistes (*Ülemiste*) ezera un palielināt nolaišanās augstumu virs Tallinas un minētā ezera. Tas palīdzēs samazināt trokšņa piesārņojumu apkārtējā teritorijā.

Projektu ir paredzēts pabeigt 2020. gadā. Šajā projektā tiek turpināts darbs, kas tika aizsākts, īstenojot iepriekšējos Kohēzijas fonda atbalstītos projektus Igaunijas lielākās lidostas modernizēšanai un paplašināšanai. Projektā, kas tika pabeigts 2008. gadā, tika rekonstruēta lidostas manevrēšanas un peronu teritorija, kā arī divkārsā apjomā paplašināta T-formas termināļa ēka, kas piedzīvoja vērienīgu modernizāciju. Līdzekļi tika ieguldīti arī uzlabotās drošības iekārtās, pasažieru tiltiņos, jaunos reģistrācijas galdiņos un bezvadu interneta ierīkošanā.

Kohēzijas fonda atbalstītie pasākumi ir palīdzējuši uzlabot Tallinas lidostas kapacitāti, ļaujot tai ik gadu apkalpot aptuveni 2,5 miljonus pasažieru. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.strukturifondid.ee/eng/edulood#!projekt-37003>

PROJEKTI

GRIEKIJAS LAUKU PLATJOS- LAS INTERNETA PROJEKTS SAŅEM NOZĪMĪGU BALVU

**KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
EUR 199 715 800**

**ES IEGULDĪJUMS
EUR 161 061 000**

Projekts, kura ietvaros Grieķijas “baltajās lauku teritorijās” tika nodrošināta iespēja pieslēgties kvalitatīvam internetam, ir izvēlēts par vienu no pieciem 2017. gada Eiropas Platjoslas balvu konkursa uzvarētājiem.

Projekts “Platjoslas tīkla attīstība Grieķijas baltajās lauku teritorijās” ir valsts iniciatīva, kas saņēmusi ES finansējumu un kas valstī nodrošina platjoslas infrastruktūras tīkla pieejamību un izmaksu ziņā pieejamus savienojumu pakalpojumus. Ieguvēji no šī projekta būs aptuveni 5077 apdzīvotas vietas un vairāk nekā 500000 iedzīvotāju nomaļos un nelabvēlīgos apvidos Grieķijas ziemeļos, centrālajos un dienvidu reģionos.

Projekts palīdzēs mazināt atšķirības platjoslas pakalpojumu jomā starp kalnu, salu, un pierobežas reģioniem un pārējo valsts teritoriju. Iepriekš šīm plašajām teritorijām izkaisītajām apdzīvotajām vietām nebija savienojuma ar digitālo pasauli, jo šajās jomās strādājošie komersanti zemo peļņas izredžu dēļ nevēlējās veikt ieguldījumus platjoslas tīkla izvēršanā.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) sniegtais atbalsts ir palīdzējis Grieķijas valdībai nodrošināt jaudīga platjoslas tīkla pieejamību ar publiskā un privātā sektora partnerības starpniecību. Lietotāji varēs baudīt iespējas, ko sniedz platjoslas pieslēgums ar ātrumu līdz 30 Mb/s, kuru pakalpojumu pakāpeniskas uzlabošanas rezultātā paredzēts palielināt līdz 50 Mb/s.

Ekonomiskie un sociālie ieguvumi

Tiek cerēts, ka jaunais platjoslas tīkls sekmēs sociālo kohēziju un ekonomikas uzplaukumu nabadzīgākajos apgabalos.

Pieejama un efektīva IT infrastruktūra var uzlabot uzņēmumu dzīvotspēju un mudināt cilvēkus, jo īpaši jaunāko paaudzi, nepamest dzimto vietu, lai dotos uz attīstītākām teritorijām. Aplēses liecina, ka platjoslas tīkla pieejamības palielināšana līdz 8% var nodrošināt šo reti apdzīvoto reģionu ekonomikas pieaugumu 1,2% apmērā.

Piekluve šādam plašam un jaudīgam platjoslas tīklam varētu arī sekmēt mazo uzņēmumu izaugsmi un nodrošināt iedzīvotājiem plašas taldarba iespējas. Arī lauksaimniecības nozarē gūs lielu labumu no šiem ieguldījumiem. Tie palīdzēs palielināt lauksaimnieku saražotās produkcijas apjomu un nodrošinās uzņēmumiem tūlītēju piekļuvi labības tirgus cenām, jo jauno IT tehnoloģiju ieviešana padarīs to darbību efektīvāku. Ieguvēji no labākas piekļuves platjoslas tīklam būs arī uzņēmumi, kas darbojas kultūras un tūrisma nozarē.

Izglītības nozarē jau tagad ir redzami šo ieguldījumu sniegtie rezultāti. Tagad, kad ir pieejami uzticami platjoslas pakalpojumi, skolas nomaļajos un kalnainajos Pellas prefektūras apvidos Grieķijas ziemeļos savā darbā var izmantot digitālos mācību līdzekļus. Projekta turpmāko īstenošanu līdzfinansēs no 2014.–2020. gadam pieejamajiem līdzekļiem, lai aptvertu arī atlikušās baltās teritorijas visā Grieķijā.

Projekts saņēma Eiropas Platjoslas balvu 3. kategorijā: “Teritoriālā kohēzija nomaļos un lauku apvidos”. Balvu konkursu rīko Komunikācijas tīklu, saturs un tehnoloģiju ģenerāldirektorāts. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://bit.ly/2ohCPn1>

PROGRAMMA

24. MAIJS

Brisele (BE)

**Augsta līmeņa konference
“Laba pārvaldība un ES kohēzijas politika”**

24. UN 25. MAIJS

Katānija (IT)

**ES stratēģijas Adrijas un Jonijas
reģionam 3. ikgadējais forums (EUSAIR)**

3.–5. JŪNIJS

Tallina (EE)

**ES stratēģijas Baltijas jūras
reģionam 9. ikgadējais forums (EUSBSR)**

8.–11. OKTOBRIS

Brisele (BE)

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa

Papildinformāciju par šiem pasākumiem skatiet *Inforegio* tīmekļa vietnes sadaļā “Programma”:
http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/newsroom/events/

Projekts *The Road Trip* (Izbrauciens) ir Eiropas projekts ceļojumu pieredzes gūšanai, kurā 8 cilvēki laikā no 2018. gada 14. aprīļa līdz 25. augustam varēs doties četros ceļojumu maršrutos (Vidusjūras, Atlantijas, Donavas, Baltijas) pa visu kontinentu.

Četri dueti varēs izbaudīt izbraucienu ar mikroautobusu pa Eiropu. Brauciena laikā viņi tiksies ar vietējiem iedzīvotājiem un izbaudīs vietējo kolorītu, uzzinās par projektiem, kas palīdzējuši uzlabot cilvēku dzīvi, iepazīs līdz šim nezināmas vietas un baudīs pārsteidzoši skaistas ainavas.

+ SEKOJIET MUMS
www.roadtripproject.eu

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2018. gads

PDF: ISSN 1725-8235

© Eiropas Savienība, 2018. gads

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalkulācija politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Printed in Belgium

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, franču, vācu, bulgāru, grieķu, spāņu, itāliešu, poļu un rumāņu valodā. Tas ir pieejams 22 valodās šajā tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/panorama-magazine/

Šī izdevuma saturs pabeigts 2018. gada martā.

FOTOGRĀFIJAS (LAPPUSES):

Vāks: © Eiropas Savienība

3. lappuse: © Eiropas Savienība

4. lappuse: © *Ministère de la cohésion des territoires*, Francija

5. lappuse: © *iStock/deepblue4you*

6. lappuse: © *iStock/lilly3*

7. lappuse: © *Torskal*

10. lappuse: © Eiropas Savienība

11. lappuse: © Reģionālās attīstības un ES fondu ministrija, Horvātija

12. lappuse: © Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme, Vācija

13. lappuse: © Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme, Vācija

14. lappuse: © Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme, Vācija

17. lappuse: © Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme, Vācija

18. lappuse: © *InVerSiV*

19. lappuse: © Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme, Vācija

20. lappuse: © Brandenburgas federālā zeme, Vācija

21. lappuse: © Perifēro piejūras reģionu konference

22. lappuse: © Atlantijas loka pilsētu konference

25. lappuse: © Lēvenas Bioinkubators; © *Община Габрово*

26. lappuse: Izcilības centrs *IT4Innovations* © *Michal Novotny*, *GeoCenter Mons Klint* © Eiropas Savienība

27. lappuse: *Energieberg* © Eiropas Savienība; *SMIT* © Iekšlietu ministrijas IT un attīstības centrs, Igaunija

28. lappuse: *EPIC* migrantu programma © *EPIC*; © *Tempi* tunelī

29. lappuse: Vides hidraulisko pētījumu institūts © *IHCantabria*; Monsenišela © *AdobeStock*

30. lappuse: Dubrovnikas lidosta © *Damir Žižić & Dean Tošović*; Pompeji © *Parco archeologico di Pompei*

31. lappuse: Kipras skolās īstenotie pasākumi © *Εφη Ιωαννίνου*; Koncertzāle “Lielais dzintars” © Eiropas Savienība

32. lappuse: *Sanarisked Hospital* © *Marjan Kulieša & Raimondas Urbakavičius*; *Numerical* © *Numerical*

33. lappuse: Magdolnas kvartāls © *REV8 PLC*; Valsts interaktīvais zinātnes centrs © *Esplora*

34. lappuse: 3D printeris © *Aectual*; *Wasserslabor* © *Dream RRM*

35. lappuse: E30 dzelzceļa līnija © *Włodzimierz Włoch*;

Kastelo © Eiropas Savienība

36. lappuse: *ELI-NP* © Eiropas Savienība; Ķīmijas fakultāte © *David Lotrič*

37. lappuse: *DIKDA* © *Slovenská národná knižnica*; © *66Aika*) © *Kalle Kataila*

38. lappuse: Vieda inovācija klimata jomā © *Robert Rundberget*; Londonas Zaļais fonds © *LEEF*

39. lappuse: Mēzas-Reinas eiroreģions © *EMROD*; Pretrunīgās vēstures mācīšana © *Nerve Centre*

53. lappuse: © Eiropas Savienība

54. lappuse: © *istock/Ramberg*

56. lappuse: © EEZ dotācijas

57. lappuse: © *Christophe Vander Eecken*

58., 59. lappuses: © Rietummakēdonijas reģions

60. lappuse: © *Burg Heinfels Museumverein*

61. lappuse: © Tallinas lidosta

62. lappuse: © Digitālās politikas, telekomunikāciju

un plašsaziņas līdzekļu ministrija, Grieķija

SEKOJIET LĪDZI NOTIKUMIEM

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

■ Publikāciju birojs

Eiropas Komisija
Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts
Komunikācija – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieuallaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pasts: regio-panorama@ec.europa.eu